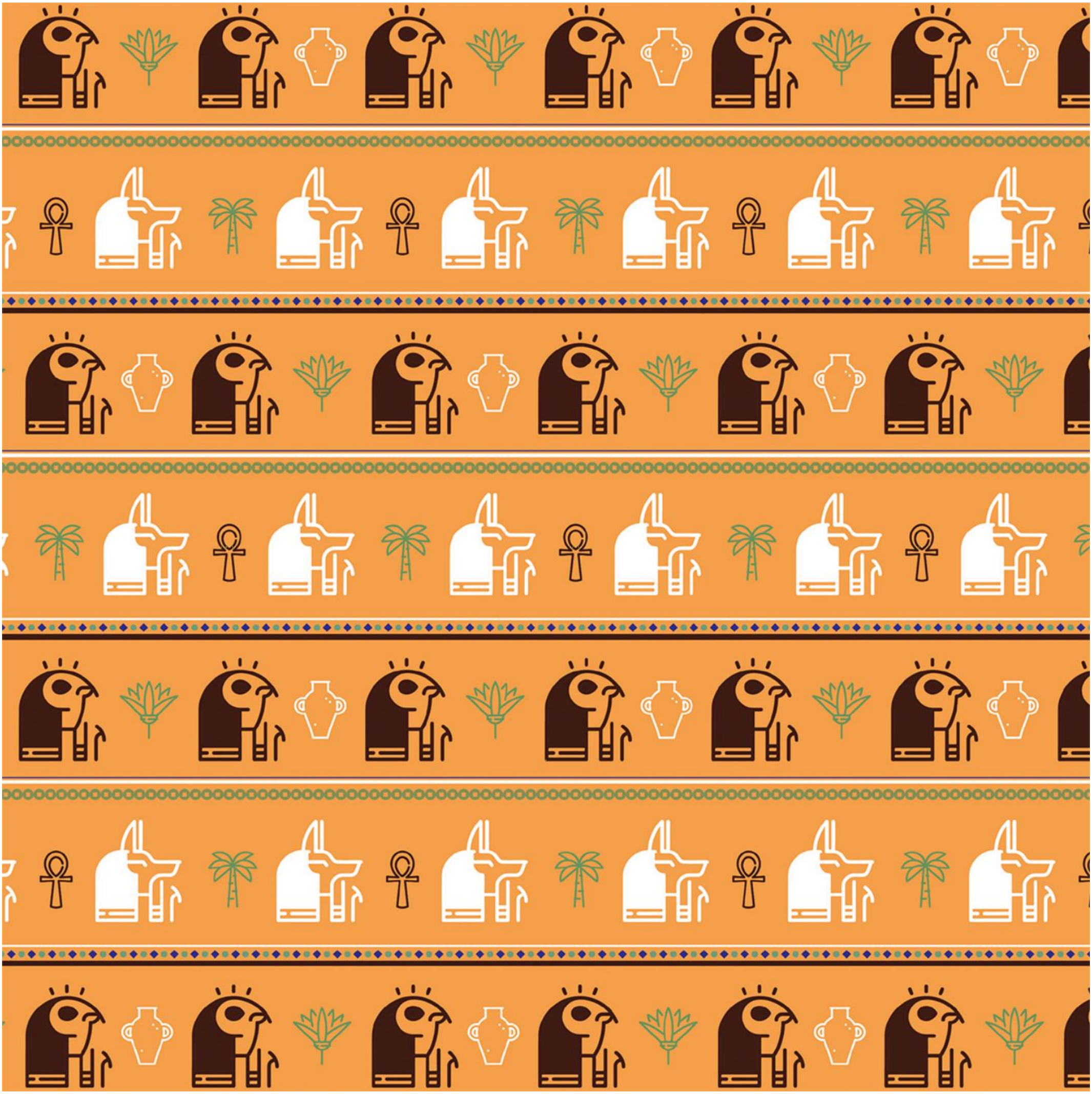
papirs de foc

Falla Abú Masaifa

Llibret explicatiu 2017

El present llibre ha participat en la convocatòria dels premis de la Generalitat per a la promoció de l'ús del valencià

Este llibret participa en el premi Mestre Ortifus, que s'inclou en els Premis de les Lletres Falleres
www.lletresfalleres.info/

Este llibret participa en el Premi Mocador i/o en el Premi Emili Llueca, que s'inclou en els Premis de les Lletres Falleres

Este llibret participa en el Premi Climent Mata que s'inclou en els Premis de les Lletres Falleres

Este llibret participa en el Premi + ComPlet que s'inclou en els Premis de les Lletres Falleres

El present llibret s'ha presentat al Concurs de Llibrets de Falles, organitzat per la Junta Local Fallera de Xàtiva

Les falles de Xàtiva són declarades d'interés turístic autonòmic

facebook.com/fallaabu.masaifa
twitter.com/@AbuFalla

Galeria fotogràfica

Tots els drets reservats.
Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'esta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, excepte excepció prevista per la llei. Dirigisca's a la delegació del llibret si necessita fotocopiar o escanejar algun fragment d'esta obra. Els comentaris i opinions de cada col·laborador són propietat d'ell mateix i l'associació cultural Falla Abú Masaifa no se'n fa responsable.
Els textos presentats als diferents premis han estat triats per la comissió del llibret de la falla Abú Masaifa.

Editors / *Associació cultural Falla Abú Masaifa*
Delegat de Llibret / Pablo Benito i Climent
Coordinació / *Pablo Benito i Climent i Jordi Maravilla i Herraiz*
Disseny Coberta / *Ana Urban*
Maquetació, Disseny Gràfic i Il·lustracions / *Ana Urban i Kiko Daudén*
Portada i Contraportada / *Ana Urban*
Prosa Poètica / *Acto Paulson*
Col·laboradors Literaris / *Rafa Tortosa, Jordi Maravilla, Joan Quilis, Alejandro Lagarda, Jorge Llàcer, Olga Calvo, Begoña Martinez, Alberto Ordiñana,José Luis Lagardera,* Carmen Anaya,Juan Carlos Adam i Maria Contel
Explicació Monuments Fallers / *Xavier Herrrero i Borja Lorente*
Esbossos Falles / *Xavier Herrero i Borja Lorente*
Supervisió Lingüística / *Daria García*
Gestió Publicitària / *Mª Jose Ballester*
Impressió / *Paper Plegat*
Gestió Fotogràfica / *Rafa Tortosa, Jordi Maravilla, Alejandro Lagarda, Pablo Benito, Lara Fuster i Daria García*

Dipòsit Legal / V360-2017
600 exemplars

"Focs egipcis i valencians, des del Nil fins la Costera"

"Imita als teus avantpassats, perquè la feina es porta a terme a través del coneixement; mira, les seues paraules perduren en escriptura. Obre el llibre, perquè pugues llegir i aprofitar els seus coneixements. Fins i tot l'expert augmentarà el seu saber"

Màximes Egípcies

Egipte, punt de trobada d'Orient i Occident amb el sud d'Àfrica, és una sinuosa estora fèrtil enmig de l'aridesa del desert, gresol de races i credos. Per a la majoria dels visitants, representa el bressol d'una antiga civilització que va crear bellesa un mil·lenni abans que els filòsofs grecs definiren que és la bellesa, i va complir una funció crucial en la història universal molt abans que algú pensés a registrar els esdeveniments històrics. Egipte va ser la civilització més sàvia que va intrigar a savis i filòsofs de Grècia i Roma clàssiques, i va influir sobre els seus escrits, que al seu torn, van plasmar el pensament occidental.

Atrafegats en els nostres quefers quotidians, no tenim temps per reflexionar sobre les sorprenents coincidències entre l'Antic Egipte i la Comunitat Valenciana. Si ells tenen el Nil, nosaltres tenim el Xúquer, si la seua civilització va arribar on ho va fer, fou indiscutiblement gràcies a la feracitat de les seues terres intel·ligentment regades per canals, sèquies, etc, ... Com les nostres. Hi ha historiadors i lingüistes que han provat que moltes de les suposades fundacions de poblacions àrabs a la Ribera del Xúquer, foren en realitat fetes per egipcis, com a tècnics dels primers.

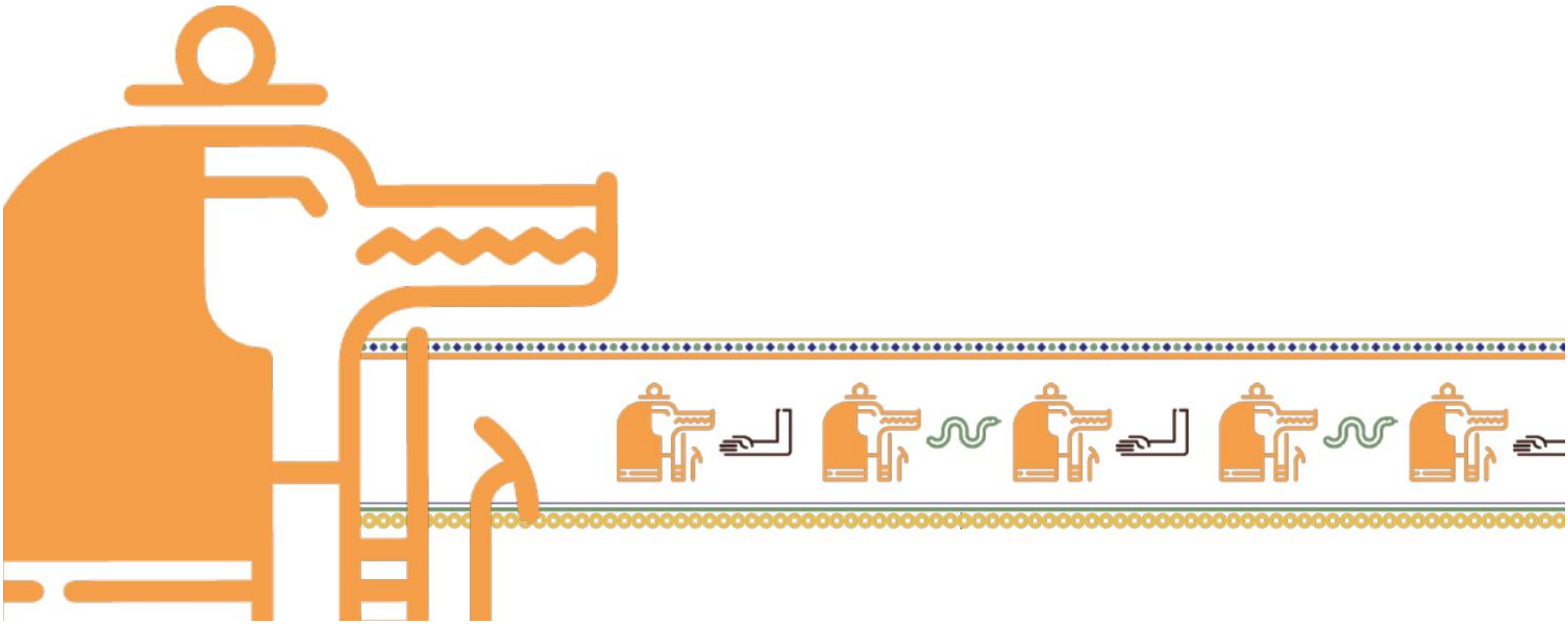
Conreus com la Xufa, foren iniciats pels fills del Nil i han continuat a altres llocs, com l`Horta Nord, però no es queda tot reclòs en els malleus agrícoles històrics que ens llegaren els egipcis, les seues contribucions en l'escriptura foren cabdals ja que foren els primers a escriure damunt una superfície més mal·leable que la pedra o l'os: El Papir.

Curiosament uns segles més tard, l'historiador àrab El Idrisi (1100-1172) en una de les seues creacions va escriure sobre Xàtiva: bonica vila amb castells i lloc on es fabrica el paper com no es troba en part alguna del món.

No hi ha una total seguretat que el nostre Abú Masaifa fora el pioner del paper a Europa, tal i com va afirmar l'històric Cronista de Xàtiva, Carles Sarthou Carreres, creant potser una llegenda a partir de una història real. Fora cert o inventat el nostre estimat personatge, ja forma part del nostre ideari col·lectiu, perquè les persones necessitem creure en els mites i els mites perviuen en les persones. Ara us invitem a que fullegeu el llibre que teniu entre les mans, agricultura, alimentació, art, enginyeria, fauna, festes, etc, ...gaudiu de la història de l'antic Egipte i els seus reflexes a la Cultura Valenciana.

Com una gran Cleòpatra, la fallera major donarà prompte l'ordre d'inici en la Crida Fallera a l'Albereda Jaume I, en la que es realitzaran múltiples desfilades al llarg del més de Març com una reverberació d'aquella avinguda de les Esfinx del Temple de Luxor, els escribes prendran notes de cada cadafal, després d'haver-los erigit, els fallers i falleres realitzaran la seua ofrena, com feien els egipcis amb la deessa Isis, mare i protectora dels egipcis. I finalment tot serà past de les flames, com l'omnipotent Ra ho disposa. Descobriu aspectes sobre les relacions de dos pobles mediterranis com l'egipci i el valencià i com no, gaudiu intensament de la nostra festa i recordeu que a l'altra banda de la mar també ho fan!

La Falla es crema,
el llibret es queda!

SUMARI

8 **EL GRAN EGIPTE D'ABÚ**

10 **Salutacions**

14 **Terra de Faraons**
Explicació Monument Faller

22 **Temple de l'Escriptura**
Col·laboracions Literàries
Miscel·lània

158 **Cens Faller i Recompenses**

164 **EL XICOTET EGIPTE**

166 **Salutacions infantils**

170 **Juguem?**
Explicació Monument Faller Infantil

176 **Relats Infantils**
Contes Populars
Col·laboracions infantils
Unitats Didàctiques

196 **Cens Faller i Recompenses Infantils**

202 **PROGRAMA D'ACTES**

204 **ACOMIADAMENT**

206 **COL·LABORADORS**

Verí de vida, camí de mort.
Corpenta de serp
Soberba bellesa
Plom, llum i llengua.

EL GRAN EGIPTE D'ABÚ

Rafa Ramón i Cerdà
President

Aquest any tinc l'honor de dirigir-me a tots vosaltres, fallers, veïns i amics del barri, com a president de la comissió.

Després d'uns anys molt complicats al món faller degut a la situació econòmica i social que hem patit i que seguim patint, poc a poc aquest món va adaptant-se als canvis que s'ha vist obligat a fer per poder seguir endavant. Aquest exercici serà recordat pel món faller, pel fet que ens han declarat Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la UNESCO!!!

Cal dir que arribar fins ací ha sigut una tasca de molts anys i que no hem arribat al final del camí, ara es quan hem de continuar treballant tot el col·lectiu per tal de no sols arribar fins ací, sinó per continuar millorant la nostra festa, ensenyar la nostra cultura i tradició per a que tot el món puga disfrutar-la, més si cal.

Aprofite aquestes línies per agrair la paciència i la col·laboració als nostres veïns, i convidar-los a passar una setmana fallera junt a nosaltres, en les cercaviles, en les desfilades i en totes les nostres activitats. Als membres de la nostra comissió dir-vos que ho disfruteu molt, és un any de molt d'esforç i tot es fa per i per a vosaltres.

Dirigint-me ara a les nostres falleres majors, Maria i Alma, i al president infantil Joan, sols dir-vos que gaudiu al màxim de la setmana fallera, que la disfruteu i que la viviu amb tota la intensitat, ja que serà un record que vos acompanyarà per sempre al vostre cor. És un plaer compartir aquest any al vostre costat.

Visquen les falles, visca Xàtiva i visca la falla Abu Masaifa!

Maria Sanchis i Chafer

Fallera Major

Quan em pregunten que se sent al ser la Fallera Major de la meua comissió, és molt fàcil contestar: Orgull. Orgull de pertànyer a la que, per a mi, és la millor falla del món, orgull de comptar amb aquesta gran família que formem però, sobretot, orgull per poder representar aquest any aquest gran càrrec.

Jo no vaig tindre la sort de ser fallera des que vaig nàixer, però tenia aquest sentiment, per això ma mare no va poder fer res millor que apuntar-me a una falla.

Per a mi, ser Fallera Major no és simplement un càrrec on tinc que vestir-me i eixir a saludar. És molt més. És treball, companyonia i amor a la millor festa, a les Falles.

He de donar les gràcies a les persones que dia a dia em donen el seu suport, i fan que aquest any siga inoblidable tant per a mi com per a Joan i Alma que m'acompanyen en aquest viatge. Els tres ho estem passant en gran, i de segur que el que queda encara serà millor.

També ens acompanya el nostre president, que ens cuida en cada acte i fa tot el possible per a que tot siga perfecte. Moltes gràcies Rafa, sense tu res de tot açò tindria sentit.
Per últim, acomiadar-me de la meua comissió i convidar-los, tant a ells com a la resta del món, a que gaudisquen amb mi d'aquest any, que ballen, que canten i, sobretot, que fem aquesta festa més gran encara. Enguany som patrimoni de la Humanitat per la UNESCO, i ho hem de celebrar com toca.

Visquen les falles, visca Xàtiva
i visca la falla Abu Masaifa!

De la llum, teló
de la foscor, trànsit.
Genet de l'aire
del cel, senyor.
Ull, muntanya, porta i port.

TERRA DE FARAONS

Falla Abú Masaifa 2017

Terra de Faraons

Artista de la Falla

Xavi Herrero

Assesora Lingüística

Daría Garcia

Il·lustracions Explicació de la Falla

Ana Urban

Terra de faraons

A nostra ciutat històrica
hem descobert altre passat
i és que, de forma màgica,
a l'antic Egipte hem viatjat.

Terra de faraons a La Costera,
d'èxits i victòries excepcionals,
del tripartit de la nova era
format per bons polítics locals.

Dalt la columna l'alcalde està,
ell des d'allà tot ho té controlat,
amb bon seny tot ho fa,
esperant repetir mandat.

Abans teníem un faraó xicotet
que bé sap comptar els bitllets,
era un home amb mala llet
que ara pot pagar car els seus fets.

Cleopatra Suñer té un compromís
i és no decebre al ciutadà,
i és que amb el seu permís
a les pròximes repetirà.

Marc Antoni Lorente, el tinent alcalde,
vol el mercat i el casc antic dignificar,
si ho aconsegueix serà formidable,
poc a poc tot va a millorar.

Un triangle de poder en acció
que aquesta ciutat domina,
ara volem saber...
Quan durarà la seua coalició?

Bastet

Bastet és la deessa gat,
ella protegeix la casa
i ens dona la felicitat.

Hauríem de tindre-ho ben present
en la casa de la ciutat
per alegrar-li la vida a la gent.

Els polítics estan per donar solucions
i els problemes eliminar
i no només per fer promeses en eleccions.

Anubis

Anubis és el déu de la mort,
si no creus en ell
tens més mala sort que un tort.

El partit popular sembla en defunció
però no et pots refiar
que el vot canvia d'opinió.

Ra

Ra és l'origen de la vida
i això li toca ara al casc antic
amb un pla de recuperació a mida.

Pareix que ja va de debò
trobar solució als vells carrers
per millorar la vida de la seua gent.

La Maledicció del Faraó

Hem despertat al faraó
que dormia eternament,
és la mòmia de la corrupció.

Ja no és un cas de corrupció,
açò es fica interessant,
encara que hi ha presumpció.

A l'Ajuntament i la diputació,
la plaça de bous, comissions,
nepotisme i malversació.

Mòmia IX de la Terra

Este mort fa molt mala olor,
és la mòmia dels deutes
de l'alcalde anterior.

Ell deia saber gestionar
però només els seus amics
ho deuen de notar.

Deutes i pleits perduts
que ens costen molts diners
i ens deixen ben fotuts.

De la pedra, enredada
roig cordó.
Camí de terra
riu de foc.
Vida, pit, bandera i font.

TEMPLE DE L'ESCRIPTURA

24 Les falles egípcies. La crema de l'Allenby.

32 La temàtica egípcia a les falles de Xàtiva:
Cleòpatra, obres faraòniques i el faraó Rumsés.

54 El foc en alguns rituals de l'Antic Egipte.

64 L'agricultura i l'horticultura a l'Antic Egipte.
Una mirada valenciana actual.

76 Cuina i menjar a l'Antic Egipte amb especial atenció a la xufa:
Aliment d'egipcis i beguda dels valencians.

92 Breu aproximació dels Vestigis Egipcis al nostre territori.

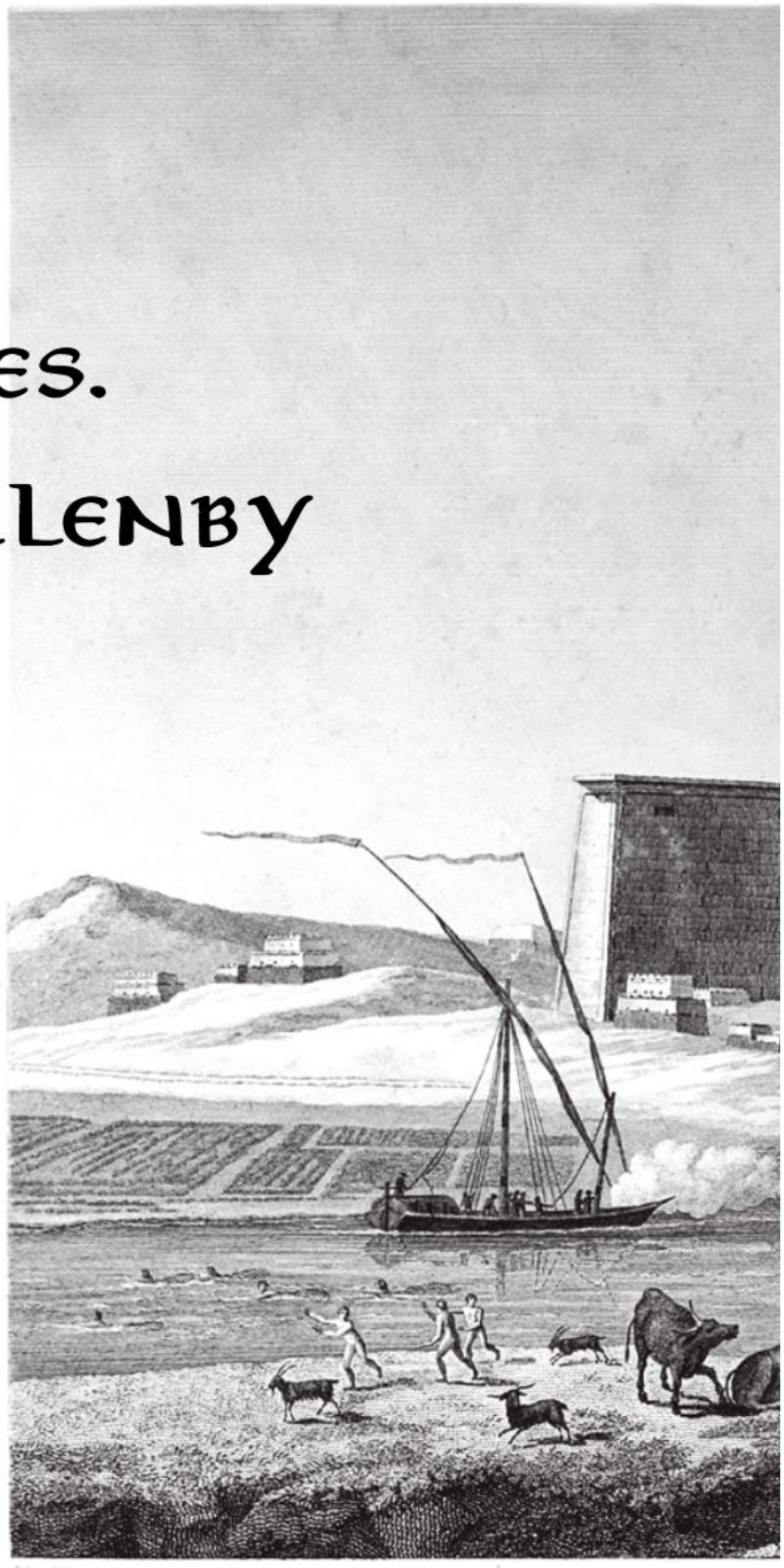
100 Fauna i flora en l'Antic Egipte. L'hàbitat dels gats.

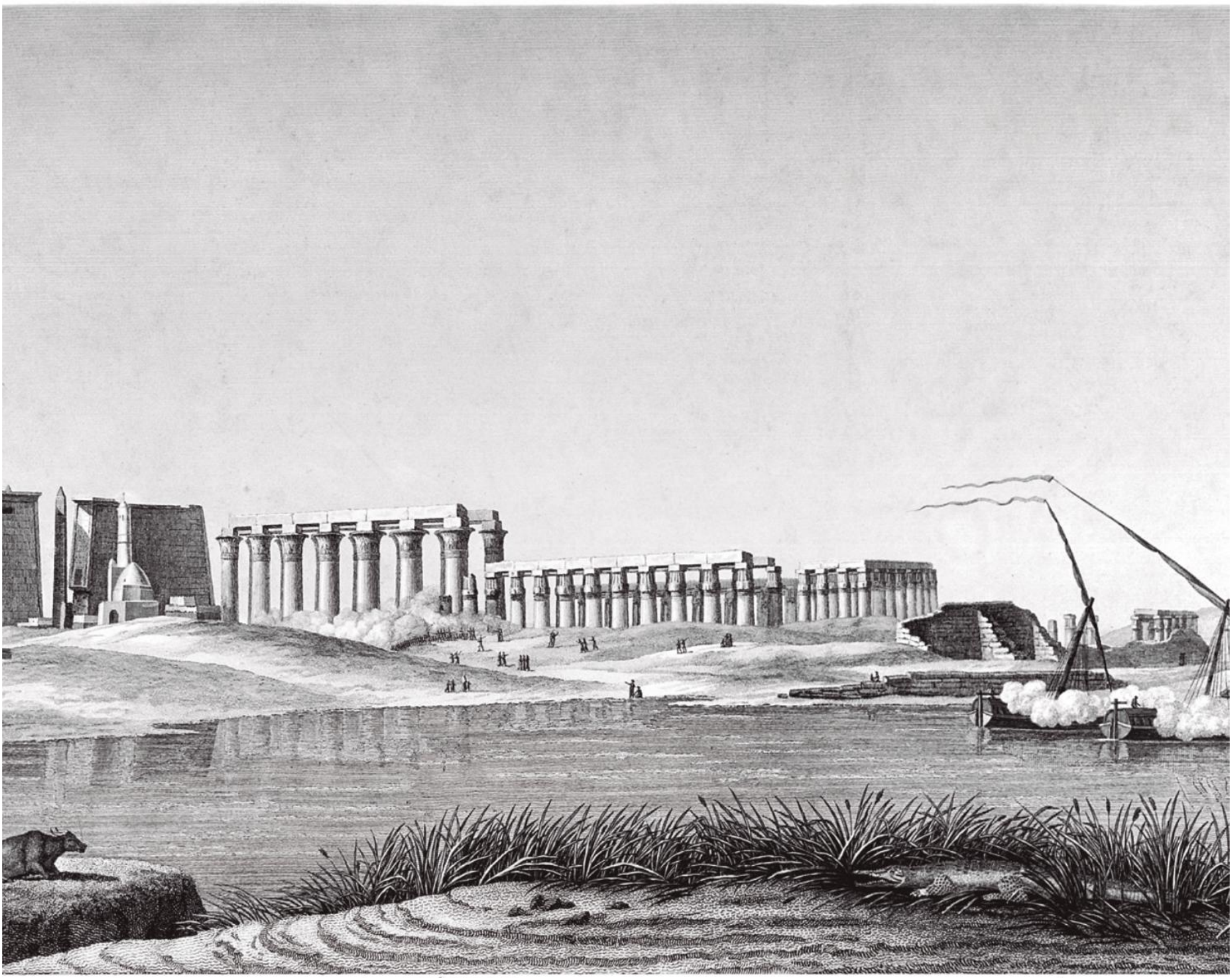
112 Algunes aportacions de l'Antic Egipte a l'enginyeria.

Les Falles Egípcies. La Crema de l'Allenby

El Sham el-Nassim és una festa que comença el primer dilluns de Pasqua, celebrada com a festa nacional a Egipte. Marca el començament de la primavera, tot i que sempre segueix la Pasqua Cristiana Oriental o Ortodoxa, és celebrada tant per cristians coptes com per musulmans, festivitat que a més a més té els seus orígens en l'Antic Egipte i que resulta estimada per tots els egipcis.

A Port Said a més a més es cremen efígies de polítics des dels anys 20, quan els residents cremaren una efígie del governador militar colonial britànic Sir Edmund Allenby, el qual aplicava la llei marcial al protectorat, permetent a l'exèrcit expropiar menjar mentre els egipcis romanien famolencs, obligant a milers a cavar a les trinxeres de Bèlgica durant la I Guerra Mundial anomenada per molts contemporanis com a Gran Guerra.

Normand et Schneider Aqua Fort

VUE GÉNÉRALE PRISE D'UNE ILE EN FACE DES RUINES DU PALAIS.

ECOLE NATIONALE DES BEAUX

Allenby dirigí l'exèrcit britànic que va vèncer l'Otomà a Síria a la I Guerra Mundial, el ministeri d'assumptes exteriors britànic l'introduí com a alt comissionat per al Govern d'Egipte després de la Revolució de 1919 -quan detingué el líder egipci Saad Zaghloul i el condemnà a l'exili- fins 1925, fou odiat pels seus maltractaments als egipcis, que en protesta per l'opressió patida prengueren foc a una efígie seua i ha continuat així sobre diverses figures que han oprimit el poble. Alguns anomenen Port Said l'Stalingrad d'Egipte per la resistència a l'agressió tripartida -Gran Bretanya, França e Israel- de 1956, fet històric que li donà una reputació llegendària, situada entre el Sinaí i el continent, és dura, excèntrica, artística i amb personalitat, un cresol cosmopolita, un centre comercial, una icona nacional d'Egipte, sempre en primera línia de batalla.

Altres presenciant la crema de ninots per Pasqua no saben que dir, mentre la majoria de ciutats saluden la Pasqua amb ous acolorits, saladura de peix i cebes, als de Port Said els agrada cantar, ballar i fer desfilades amb ninots de palla pels carrers. Fins els anys 40 i 50 encara cremaven un ninot del mateix Allenby, instal·lat en un ase, i abans de plantar-lo feien una cercavila. Les celebracions comencen amb música del sem semiya -instrument semblant a l'arpa- bandes d'aficionats que toquen fins altes hores de la matinada, els joves recullen fusta, palla, etc,... per confeccionar un ninot amb roba vella omplert de palla o encenalls de fusta.

A l'igual que fan les falles quan arrepleguen els ninots de l'Exposició, fan una cercavila, des de la vesprada fins la posta de la nit de Pasqua, a tots els districtes es veuen ninots transportats en vehicles i de vegades duts a les espatlles, cantant cançons.

La participació dels joves de cada barri en l'esdeveniment reflecteix la seua frustració social diària, fins i tot escriuen xicotets textos que indiquen i expressen la seua insatisfacció. Fins l'any 2000 cremaven efígies a una plaça pública però fou prohibit pel govern, que considerava que era un perill d'incendi, reduint-se la festa a la desfilada, durant més d'una dècada hi hagué una absència oficial de la Nit de Pasqua més arrelada a les províncies d'Ismailía i Port Said, privats d'aquesta festa amb el pretext de preservar el medi ambient davant la contaminació o els incendis, però lluny dels ulls dels funcionaris i òrgans executius, diverses famílies eren conegudes per preparar els materials necessaris per fer els ninots, de Sharon, Bush, etc,...

Fa molt poc el personal administratiu tornava a advertir de la continuació de la tradició degut a la densitat de les canonades de gas en la zona, però les cremes continuen com de costum. El 2014 l'artista Mohsen Khodeir trià el príncep Hamad, anterior emir de Qatar, la seua principal esposa Mouza i el seu primogènit el príncep Tamim, així com el primer ministre turc Recep Tayip Erdogan, per convertir-los en efígies d'Allenby.

També l'humorista egipci Bassem Youssef, presentador del programa El Bernamey aparegué a l'Allenby .

Després de la Revolució del 25 de Gener, l'artista Khodeir feu efígies de l'expresident Hosni Mubarak i altres figures de polítics corruptes. L'expresident Mohamed Morsi imposà un toc de

queda a Port Said i Ismailía, però el veïnat violà el toc de queda i cremaren un ninot de Morsi, cal dir que tant la família reial catarí com Erdogan recolzen la Germandat Musulmana Egípcia de Morsi, ara en el desert polític.

Hem vist que a l'Allenby hi ha dos tipus de ninots o de falles -per entendre'ns- uns de caire absolutament improvisats i amb uns acabats molt toscos i uns altres realitzats per artistes semiprofessionals, la majoria desconeguts a excepció de casos com el de Mohsen Khodeir, que l'any passat plantà ninots de persones que competeixen per aconseguir el dòlar, la crisi del dòlar, un dels temes dominants. L'artista afirmà davant la premsa que revisaria la situació dels mercats i dels comerciants, afegint que calia unir-se per eixir d'aquesta crisi insuportable. Feu una crida als comerciants, per a que junt el govern i els funcionaris troben solucions.

Khodeir afirmà que faria tres escenaris d'Allenby, el primer entre els carrers Nabil Mansour Oogina, el segon al carrer del Mar i el tercer prop de la pedra Delceibe. L'impacte dels preus de les matèries primeres, l`augment dels preus del sucre, oli, arròs i subministrament de matèries primeres, alguns homes de negocis estan aprofitant per fer augmentar els preus, especulant amb els seus productes, també de l`èmfasi que alguns funcionaris no estaven per fer la seua feina i les mans amagades comprant dòlars.

En la desfilada de l`any passat, els principals dolents reproduïts foren els terroristes que dins la llarga llista d'atrocitats, destacaren per assassinar compatriotes coptes egipcis a Líbia, un fet que relatava textualment així el periòdic Al-Ahram Weekly.

Els visitants d'altres llocs d'Egipte acudeixen per a veure l'obra d'Al borsaidi -un artista convertit en celebritat local que té un taller espaiós al districte de Hayy-Al-Arab- en la intersecció de Nabil Mansour i Safiya, un paisà seu recordava haver vist les efígies de Gadafi en anys anteriors i després de la revolució de 2011 de Mubarak, ministres i empresaris.

Khodeir afegí que el govern regional no assumia el cost econòmic -a Egipte no hi ha subvencions- assenyalant que per a fer l'escenari i dibuix dels ninots, així com equipar el cadafal, li requeria al voltant de tres mesos i l'ajuda de tota la família. Al borsaidi aclaria –d'altra banda- que havia d'explorar situacions socials, sanitàries i educatives per inspirar-se. Les Falles tenen un origen desconegut, a diferència d'aquesta festa que s'originà als anys 20 -abans que moltes poblacions valencianes per cert- la data de celebració es pràcticament la mateixa, coincidint amb el pas de l`hivern a l`estiu, hi ha un procés artesanal, en alguns casos més improvisat i en altres fins i tot amb artistes reconeguts, els quals se la juguen amb unes crítiques que avui ja no es veuen a les falles i també hi ha cartells explicatius, així com música, pirotècnia i òbviament cremà!

Malgrat les grans diferències històriques, socioeconòmiques, lingüístico-culturals, religioses, etc,... entre el país de les piràmides i el nostre, tenim un punt en comú, la cultura mediterrània que basa en el culte al foc gran part de les seues celebracions des de temps ignots. Si el coneixement dona llibertat, a mi m'ha fet créixer i sobretot veure la festa de les falles d'una forma diferent, com a part integrant d'una globalitat on són úniques, però on també altres festes com la Crema de l'Allenby ho són. Vista amb ulls valencians sembla que l`Allenby romangués estàtic en una fase de crítica política i social, no hi ha lloc per a l`Allenby Apologètic, ni sembla per la situació socioeconòmica que puga fer un camí cap l'Allenby Monumental, però al cap i a la fi el futur són elucubracions. Cap on evolucionaran les falles? Cap on ho farà la crema de l`Allenby?
Només el temps descobrirà el destí de dues festes separades per la Mediterrània però unides pel foc.

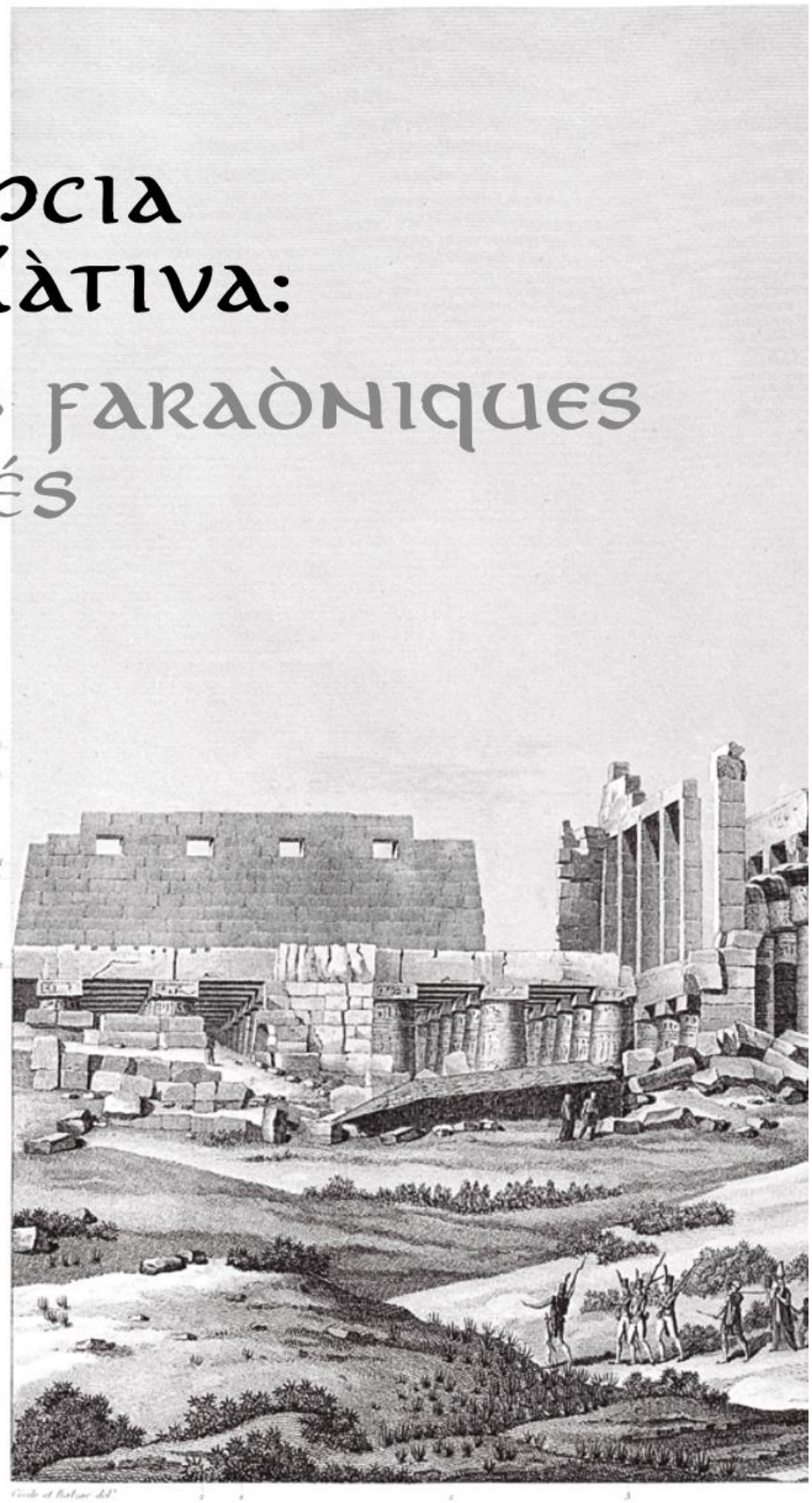
Jordi Maravilla Herraiz,
Administrador del Blog
Corredor de Falles.

Webgrafía
http://thecairopost.youm7.com/news/107258/inside_egypt/port-saids-allenby-effigies-wear-masks-of-erdogan-qatari-emir
http://egyptianchronicles.blogspot.com.es/2014/04/lord-allenby-in-cairo-in-video.html
http: http://captaintarekdreams.blogspot.com.es/2015/04/blog-post_83.html
http: //weekly.ahram.org.eg/News/11009/17/Effigies-for-Easter.aspx
http://newsfacetruth.blogspot.com.es/2013/05/blog-post_3651.html
http://www.albawabhnews.com/1909632
http://elbadil.com/2013/05/05/143899/
http://akhbarel3alam.com

La temàtica egípcia a les falles de Xàtiva:

Cleòpatra, obres faraòniques i el faraó Rumsés

L'any passat, a esta mateixa publicació, fèiem repàs de tots els cadafals fallers que havien tingut la presència de temàtica morisca en els seus coronaments, a una de les seues escenes o en la seua totalitat. El buidatge de la documentació va generar gran informació, doncs és una cultura molt pròxima a nosaltres a més d'haver-la patida en les nostres terres amb la conseqüència d'haver recollit tradicions, tècniques i capítols de la història. Igual que la morisca, trobem moltes altres cultures i civilitzacions, com ara l'hindú, la russa, la xinesa o la de qualsevol poble oriental, que per les seues vestimentes, les peculiars i particulars edificacions o algunes de les seues costums generen una sèrie de recursos per tematitzar els nostres cadafals fallers. L'ús de colors vius i metàl·lics en estos recursos genera ninots i escenografies molt cridaneres i que reforcen la part artística del cadafal amb acabats treballats i aconseguits.

VUE DES

RUINES DE LA SALLE HYPOSTYLE ET DES APPARTEMENS DE GRANIT DU PALAIS.

Enguany, la temàtica escollida per la falla ha estat l'egípcia. Aleshores es va començar a fer el buidatge de documentació relativa a cadafals que acolliren esta temàtica i el resultat ha estat bastant pobre i ens crida l'atenció que ha estat poc utilitzada. Dotze són les referències encontrades i, com podreu observar, poques han estat completament tematitzades, doncs la majoria dels exemples són provinents d'escenes soltes. Estes referències les hem pogut classificar en dos usos principals dels recursos egipcis aplicats a una crítica actual: faraons i les seues obres faraòniques representades per piràmides i l'ús de la imatge de Cleòpatra, però des d'una perspectiva romana. Anem veient-ho....

El ressorgiment de faraons.

Piràmides com a obres faraòniques

Ens arriba de la història el terme de faraó per definir al rei egipci. Les falles reflecteixen aquest personatge amb la actualitat per assenyalar a dirigents amb un aire de grandesa, d'aquell que té el poder i, permeteu-me la llicència, el "puto amo", com es diu col·loquialment a l'actualitat. I així és com el va mostrar Enric Vila a l'explicació de la falla Les noves lleis de Xavier Herrero (Murta–Maravall, 2001). Una excel·lent crítica basada en la declaració d'una nova llei «anorgàsmica», amb la qual «es cavil·la sobre la nostra ciutat mitjançant un monument de cartó-pedra durant la setmana fallera».

Diversos articles definien la llei, considerant estos com les diverses escenes que tractava la falla: sobre el vol del voltor i el seu speculorum, de com la zona verda es redueix a un arbre unipersonal, de com projectar una “Ciutat de les Llums” en la més obscura de les obscuritats i de com l’alcalde es converteix en Rumsés “El fill de la llum” i/o “Príncep d’Egipte”. Precisament, aquest darrer apartat de la crítica, es veia representat al cadafal faller per un egipci i per una piràmide on la crítica feia incís a les «obres faraòniques del nostre benvolgut alcalde». I posava com exemple «rotondes, arcs de triomf (de qui?), teatres monumentals, reconstrucció de teatres monumentals (per a dur a “Laurey y Hardy” o “Inhospital”), camp de golf reversible en camp d’aviació, inclús heliport, rotondes, polígons industrials, eco-parcs, l’extensió universitària a Xàtiva (en principi es tenia la idea de ser la universitat més avançada en biogenètica i medicina cardiovascular de l’estat espanyol, però a la fi ens quedarem amb l’imprescindible i important “tractament de la fusta i derivats” —serà perquè hi ha tanta fàbrica de taüts?—, també en projecte està estendre universitàriament “Xapa i pintura. Concepte i característiques”), el mercat municipal, aparcaments (xe, tan rogets que històricament hem sigut i ara Xàtiva és tota una zona blava, si és que qui perd els orígens...) ah! I se’ns oblidava, alguna que altra rustonda».

A esta crítica se li dedicava una versada:

«El Vall del Rei i les tres piràmides
les construí el rei egipci Ramsés,
Sant Agustí, Montcada i el Teatre
li corresponen al príncep Rumsés».

L'explicació de l'escena cloïa amb el suggeriment de proposar-lo per a la segona part de La corte del faraón, ja que «se li dóna molt bé eixa imatge de l'egipci donant per un costat i replegant per l'altre».

Les noves lleis de Xavier Herrero (Murta–Maravall, 2001).
FOTOESTUDIO FEDERICO -ARXIU RAFA TORTOSA

Aquell mateix 2001, a la falla del Raval es plantava la falla Xàtiva Mítica, obra de Vicent Piera, on a l'escena davantera podíem trobar una piràmide, junt un camell, amb un aclaridor rètol que ens deia: "Teatre municipal, l'obra faraònica". La crítica de la falla, que anava encaminada pel contrast de la ciutat, «en mostrar una imatge de població històrica i cultural, i que a la vegada aplaudeix tota mena de multinacionals» com nous restaurants de menjar ràpid, i deixava per a esta escena «l'obra faraònica del senyor alcalde, la del teatre del Camp de Dalt».

Xàtiva Mítica de Vicent Piera (Raval, 2001).
FOTOESTUDIO FEDERICO - ARXIU RAFA TORTOSA

Un altre exemple relacionat amb obres faraòniques és una de les escenes del cadafal Recordant el passat de Xavier Herrero (Benlloch-Alexandre VI, 2003), la crítica del qual recorria, altra vegada, a la figura del nou faraó: Rumsés. Al cadafal, l'escena estava definida per uns egipcis i el faraó amb l'escenografia d'una piràmide i dos columnes per ambientar la cultura egípcia. A més a més, els versets que l'acompanyaven no deixaven cap dubte d'allò que s'estava criticant:

«Que es pot esperar de faraons
puix obres faraòniques
moltes fetes per coll...
o perquè m'ixen de les bales.

Quan més gran millor
vull passar a la història,
Rumsés, aquest senyor
s'omplirà de glòria.

A pagar els esclaus
ciutadans del poble,
sigues proletari o noble
et tocaran els ous.

Pedretes de "quita i pon"
ficades en vells carrers,
urbanitzacions, basses i "templetes"
són l'herència del faraó».

Dos símbols dels faraons són la corona i la barba postissa, i així és com es va representar la peça central de la falla Benvinguts al paradís de Vicent Piera (Verge del Carme, 2008) amb un intent de plasmar un cadafal tematitzat en l'antic Egipte amb l'aparició d'un camell i una antiga columna. Malauradament, el llibre editat per la comissió aquell 2008 no replega l'explicació de la falla i no podem descriure la intenció de la representació d'objectes de la cultura egípcia.

Benvinguts al paradís de Vicent Piera (Verge del Carme, 2008).
ARXIU RAFA TORTOSA

El darrer exemple que trobem sobre l'aparició d'un rei de l'antic Egipte és a La cort del faraó de R. Cogollos i O. Moreno (Murta–Maravall, 2015), que podem considerar com el més complet dels plantats a la ciutat d'acord amb una temàtica egípcia. El cadafal tenia com a peça central el cap d'un Faraó i que segons la crítica representava a l'alcalde de la ciutat, i es queixava de la quantitat de càrrecs que tenia Alfonso Rus, «té més càrrecs que tenia la duquessa d'Alba». La falla, en clau de crítica fallera, s'iniciava en què l'alcalde volia donar 2.000 euros a cada comissió fallera, doncs en pocs mesos esdevenien eleccions municipals, i plantejava que tenia com a titella al president de la JLF, Javier Garcia Paños, que el qualificaven com el gran "apañitos". També feia crítica a la mala gestió de la JLF l'any anterior, sobretot per l'affaire del dia de la Recorreguda amb membres de la comissió de R. Argentina. També es feia ressò a altres "apañitos" amb la conseqüència de què «a partir d'ara tot val». I açò és el que es volia mostrar al cadafal, «el paradís al que viuen les falles de la nostra ciutat fent un repàs dels desficacis que al llarg de l'any s'han fet des de la JLF i les comissions». Els distints ninots presents al cadafal representaven alguns dels components més peculiars de la junta executiva de la JLF d'aquell moment.

La cort del faraó de R. Cogollos i O. Moreno (Murta–Maravall, 2015).
ARXIU RAFA TORTOSA

Negocis amb forma de piràmide

A mitjan de juliol de 2004, la premsa feia crònica de la detenció, per part de la Guàrdia Civil, de més de 40 persones per una estafa piramidal . I és que, durant molt de temps un empresa operava en Xàtiva, en concret als Salones Alameda, lloc on es feien encontres i xerrades per captar socis per al seu negoci piramidal. Cada soci aportava un capital inicial, este el podia recuperar o incrementar amb la captació de nous socis, la majoria d'ells amics, coneguts o familiars. L'anècdota d'esta convenció i negoci va ser que, a una de les sessions, uns lladres van furtar 100.000 euros.

A la fi, sembla ser que els suposats lladres formaven partde la trama, doncs no es va presentar cap denúncia per l'empresa organitzadora dels encontres.

«Si diners vols guanyar
d'una manera que siga fàcil
en la piràmide pots entrar
i engreixar així a algun gànguil.

Les condicions són molt senzilles
el promotor els diners et trau
i tu comença a veure a qui pilles
que caiga al parany com un babau».

Levante-EMV, 14 de juliol de 2004

Altres referències egípcies

El poder egipci, del qual hem parlat amb anterioritat, també és palpable d'una forma generalitzada en altres aspectes. La falla A la caça i captura de J. Armengol i V. Cimas (J. R. Jiménez, 2008) albergava a la part de davant una escena amb temàtica egípcia que duia per títol La caça esportiva de l'Olímpic, i tractava de criticar unes paraules d'Alfonso Rus, qui pretenia que l'Olímpic fóra el tercer equip valencià. A dita escena, «l'Olímpic com un cocodril/, no se'n farta de guanyar/ es menjà a tots els equips/ que es ficaren per davant». Un menut egipci —que a la falla no aparagué, doncs es quedà al tallers dels artistes sense saber el perquè—, representava la regional preferent on els equips eren menuts per a l'Olímpic.

L'escena es tancava amb un altre egipci, que en este cas era «alt, bragat i portentós», que representava la tercera divisió, i que li deia a l'Olímpic «que toca espavilar».

Escena egípcia del cadafal A la caça i captura de J. Armengol i V. Cimas (J. R. Jiménez, 2008). ARXIU RAFA TORTOSA

Les mateixes figures egípcies van estar utilitzades al cadafal Aigua de J. Armengol i V. Cimas (Mercat, 2011), per tal d'exposar la importància que li donaren a l'aigua les antigues civilitzacions. Els dos egipcis apareixien al costat d'un ramal de sèquia i l'explicació els enllaçava amb l'assumpte de l'aigua:

«Els egipcis eren genials
portant al camp l'aigua del Nil.
Més endavant els àrabs
ens mostraren el camí».

Aigua de J. Armengol i V. Cimas (Mercat, 2011).
FOTOESTUDIO FEDERICO

Molt interessant fou la falla infantil En busca de l'aventura de Ramon Olivares (Infantil Sant Jordi, 2001) doncs ens conta l'aventura d'un explorador ja vell que fa «bona cavalcadura pujat a lloms d'un camell», i on trobem la representació de restes d'edificis, escultures i alguns personatges de l'antic Egipte, així com mòmies i sarcòfags. En tot moment, amb un tarannà educatiu, la falleta intenta exposar les peculiaritats d'esta «cultura universal/ en les ruïnes d'un temple/ sense dubte colossal».

En busca de l'aventura de Ramon Olivares (Infantil Sant Jordi, 2001).
FOTOESTUDIO FEDERICO - ARXIU RAFA TORTOSA

Cleòpatra, la dona... romana

Sense dubte, l'egípcia més coneguda per tothom és Cleòpatra, la reina més jove d'Egipte i que assistí als darrers anys de la història de l'antic Egipte. Va causar sensació per la seua cultura i un atractiu irresistible. Estes armes van seduir a Juli Cèsar i a Marc Antoni. I esta relació amb els poderosos romans ha fet que les seues representacions, en este cas als cadafals fallers, estiguen fortament vinculades a la cultura romana quan es tracta d'escollir este tema com a fil conductor. Diversos exemples tenim que justifiquen esta vinculació. El més recent és el cadafal, amb temàtica romana, que duia per lema El triumvirat, obra de V. Cimas i F. Guerrero (R. Argentina, 2016), la qual apareix asseguda sobre el capitell d'una columna romana i que conformà el coronament junt dos romans, i que justifiquen el lema El triumvirat, doncs esta associació de tres persones es correspon amb el govern actual de la ciutat, conformat per un tripartit on els seus caps es corresponen amb dos homes i una dona. Així que la representació de Cleòpatra es correspon amb la líder local de Compromís, Cristina Sunyer. Sobre el coronament, es versava:

«Com Marc Antoni, Lèpid i Octavi van fer,
per tal d'assolir el govern de la ciutat
han hagut de conformar un triumvirat
Cristina, Lorente i, com a alcalde, Roger.

Tothom manté parcel·les de poder
al triumvirat local de Roger;
així i tot ell vol ser el qui més mana,
igual que en la república romana.

El grup que forma el triumvirat
té, si més no, quatre anys de mandat
per agranar la corrupció
que ja n'hem suportada a muntó».

El triumvirat de V. Cimas i F. Guerrero (R. Argentina, 2016).
ARXIU RAFA TORTOSA

El ninot indultat de l'edició fallera de 2016 es va salvar del foc que assolí este cadafal. La composició respon a la figura d'un faraó i la presència de la seua esposa i el fill. Rellegint la crítica al llibre explicatiu no hem trobat cap versada que justifique allò que vol representar el ninot. Si que trobem, en relació amb el tema egipci, dos composicions que parlen sobre Cleòpatra i els seus famosos banys de llet:

«Com demostra aquesta escena dels antics
també Roma tenia molts enemics:
Cleòpatra explica el seu pla secret
mentre li preparen el seu bany de llet.

Aquest enorme i sanguinari cocodril
que a la seua llacuna es troba ben tranquil,
en la falla simbolitza el perill subtil
que representa l'oposició hostil».

Ninot indultat 2016, obra de V. Cimas i F. Guerrero.
ARXIU RAFA TORTOSA

Les falles infantils també han tractat la relació existent entre l'imperi romà i Egipte. Així ho corrobora el cadafal Entre Roma i Egipte de Vicent Piera (Infantil Molina–Claret, 2001), on el coronament esta conformat pel cap d'un romà i el de Cleòpatra amb la seua famosa corona. L'explicació ens diu que:

«L'Egipte, ple d'esplendor
i amb la sang que els bullia,
anava creixent dia a dia
en riquesa i tresors».

I és que l'antic Egipte també estava representat amb dues simpàtiques escenes com són la construcció d'una efígie i la cort de Cleòpatra, «que una deessa es creia», així com la presència d'esclaus, papirs, mòmies i algun sarcòfag decorat que «envoltava el cos del difunt,/ i amb pompa tot el conjunt/ era després soterrat».

Ximo Roca va realitzar una excel·lent explicació per a fer entendre la relació entre Roma i Egipte, i contar-nos simpàticament la cultura egípcia o la història de Cleòpatra.

Entre Roma i Egipte de Vicent Piera (Infantil Molina–Claret, 2001).
ARXIU GUILLEM ALBORCH

La darrera falla infantil a esmentar és Una de romans de Juane Cortell (Infantil Murta–Maravall, 2010), en la qual apareix el cap de Cleòpatra junt al d'un soldat romà com a coronament. Dins de l'argument de narrar passatges de la història de l'imperi romà, la figura de la reina egípcia és justifica de la següent forma:

«Cleòpatra, l'emperatriu
sempre més recordada
amb la seua bellesa
tenia a Roma enamorada».

Com ja hem comentat més amunt, l'ús de la temàtica egípcia ha estat poc utilitzada als cadafals fallers de la ciutat. Els exemples utilitzats han respòs a les expectatives en quan a la crítica doncs han utilitzat frases col·loquials per aplicar-les a les explicacions falleres. Allò de ser un faraó o fer una obra faraònica, són expressions usades el dia a dia, i més als anys del boom immobiliari, on s'augmentà considerablement la realització d'obres emblemàtiques.

No volen cloure el treball sense referir-nos a este ús en les cavalcades del ninot, doncs la temàtica egípcia, i allò esmentat en el paràgraf anterior, han estat utilitzats en algunes comparses.

Les cavalcades simulen ser uns cadafals fallers d'acord amb la forma en què expliquen i conreen la crítica, conformant grups i escollint, en molts casos, una temàtica general. Tres exemples a esmentar. La comissió de Molina–Claret a aportar un grup egipci dins d'una cavalcada dedicada a les civilitzacions l'any 1996. Estes també formaren part de la desfilada realitzada per R. Argentina l'any 2001, que va plantejar la inauguració del parc d'atraccions Terra Mítica, però aplicada a la ciutat, per això el lema va estar Xàtiva Mítica. Les escenes de la comparsa reflectien les diverses èpoques que ha conegut la humanitat —les escollides per tematitzar el parc— i en cadascuna es reproduïa la realitat

social i política xativina. En la zona d'Egipte es ficava l'ull en les obres faraòniques en què es trobava Xàtiva els últims anys. Ja en 2006, la falla Ferroviària presentava La Xàtiva dels Faraons, representant aquells temps de grans líders totpoderosos i obres faraòniques destinades a immortalitzar la seua memòria i que no pareixien tan llunyans en el temps. Es va mostrar una gran entrada del temple d'Egipte construïda per Lapera —Llanera— amb grans grues, una gran piràmide que s'obria en quatre parts i cada una era una sala de Cine. A més a més, apareixia un sarcòfag amb la seua mòmia i que duia el nom de Ruset-Kamó.

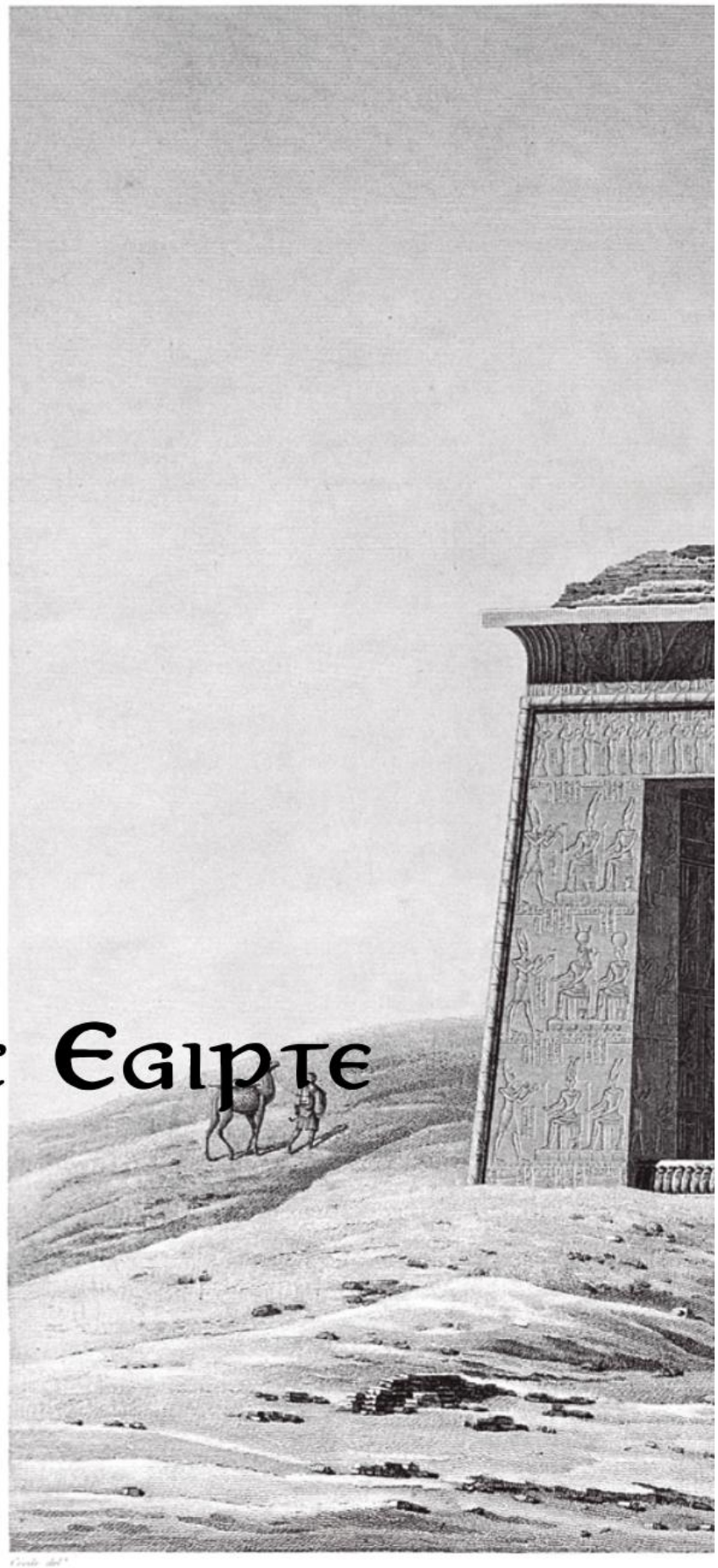
L'ús de falles creades a partir d'una temàtica i el fet d'exprimir tots els recursos que ens aporta per configurar el coronament i les escenes fa que el seu percentatge d'èxit siga gran, doncs genera automàticament un treball artístic i crític, i que l'observador identifica fàcilment allò que es vol transmetre. Això sí, cal evolucionar i no caure en l'ús de tòpics i temàtiques repetides reiteradament, i generar altres, amb referències a cultures i civilitzacions, però amb un desenvolupament més actual, amb la concepció de criticar i amb la idea de transmetre valors i millores per a la societat. Que falta ens fan.

Rafa Tortosa Garcia,
Director d'El Verí del Foc

Agraïments
Guillem Alborch i Joan González per la documentació facilitada.

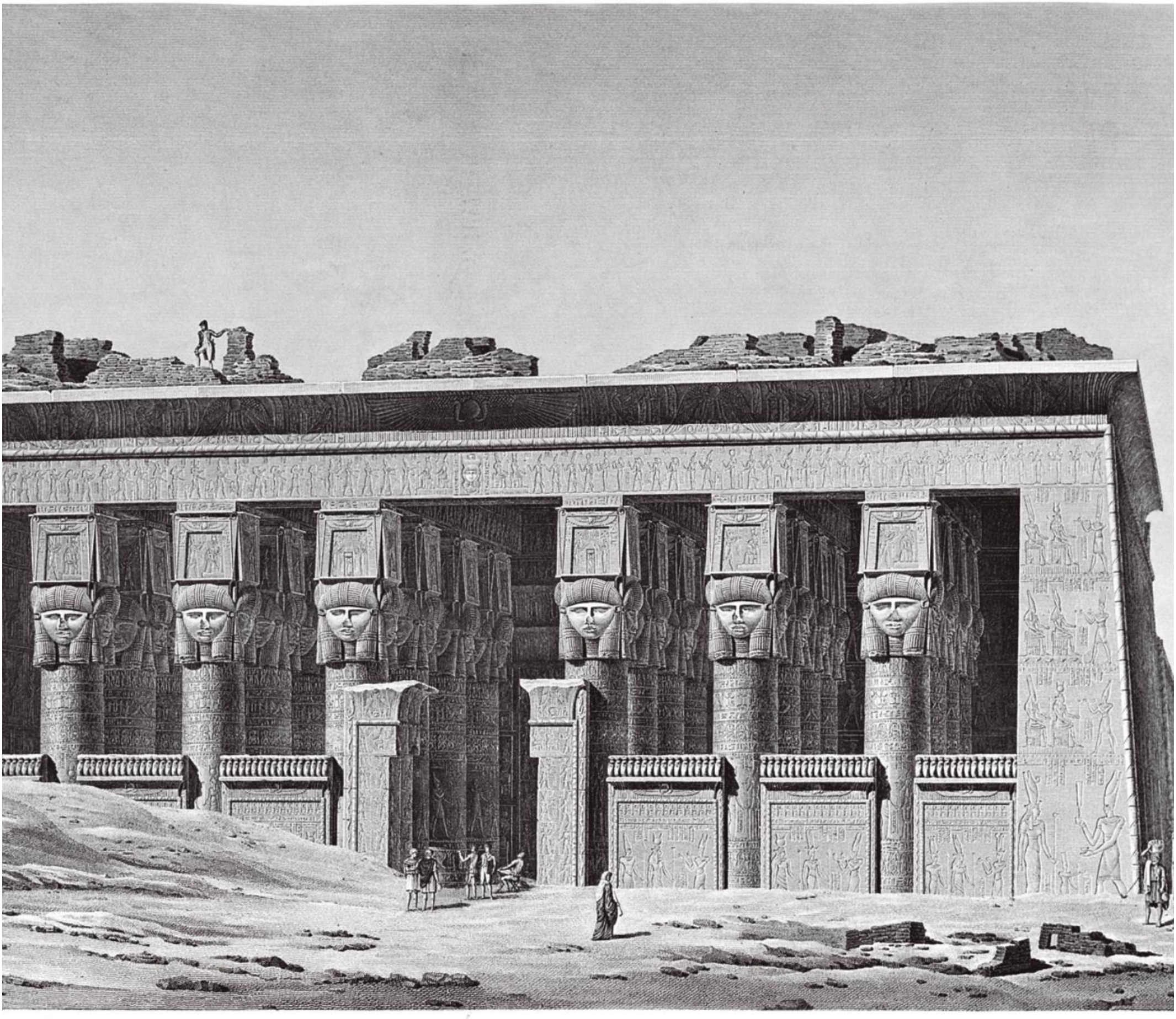
Llibres de falla
Raval (2001), Sant Jordi (2001), Murta–Maravall (2001, 2010, 2015), Benlloch–Alexandre VI (2003), J. R. Jiménez (2008), Verge del Carme (2008), Mercat (2011), R. Argentina (2005, 2016), Molina–Claret (2001)

El Foc en alguns rituals de l'Antic Egipte

En moltes ocasions es recorre al tema de l'antic Egipte, com excusa, per a construir una falla o part d'ella. Com és el cas, sense anar molt lluny, del monument de la comissió d'Abú Masaifa d'aquest any "Terra de Faraons"; o el grup que va guanyar el premi al millor ninot el passat any 2016, obra de l'artista Venancio Cimas per a la comissió de República Argentina.

DENDERAH. (TENTYRIS.)

VUE DE LA FAÇADE DU GRAND TEMPLE

En realitat, la cultura popular valenciana té un vincle molt important amb Egipte, recordem que un dels sants amb més tradició i devoció ve d'aquelles terres. No és altre que Sant Antoni Abad o del porquet. Recordem que aquest Sant eremita va nàixer a Cornàs, un poblet prop d'Heracleópolis Magna, en el baix Egipte, en el 251, quan aquesta zona encara estava sota el poder de l'Imperi Romà.

Directament relacionat amb les falles, tenim al nostre patró Sant Josep, que també esta vinculat amb l'antic Egipte, ja que durant un període de temps va estar vivint en aquelles terres amb la seua família perquè fugí de la repressió del rei Herodes el Gran. Així ens ho conta l'Evangeli de Sant Mateu. Els altres tres evangelistes no ens diuen res d'aquest període de la vida de sant Josep, la Verge i el Xiquet. En els denominats Evangelis Apòcrifs sí que es troben més coses de Sant Josep en terres del Nil. Per exemple, a l'Evangeli de Sant Tomàs o en l'Evangeli Àrab de la infància de Crist. Però, que serveixen aquestes mostres com exemples i deixem aquest tema que seria per a un altre article i no relacionat, molt, amb les falles.

L' Ús del Foc a l'Antic Egipte

Però l'antic Egipte pot guardar alguna relació amb les falles valencianes? Pense que relació directa no, però sí que podem trobar alguns exemples on, a l'igual que a les falles, el foc té un paper important.

Com sabem, el foc per a l'home primitiu era un enemic i, a mesura que es va anar dominant, va anar considerant-se un regal dels déus. Sent un element que si no en totes en quasi totes les cultures antigues ha jugat un paper importantíssim, en la cultura egípcia no podia ser menys, encara que no trobem grans rituals amb aquest element, però sí un gran culte al sol, que ells el relacionaven amb el foc.

El foc a l'antic Egipte a l'igual que en altres cultures (Sumeris, Assiris, Grecs, Romans) tenia un concepte purificador, i en els temples sempre hi havia llums de diferents dimensions enceses com ofrena al déu titular del temple.

A Egipte una deessa molt vinculada amb aquest element va ser Ureus o Uadyet que tenia forma de cobra. Segur que tots haurem vist la representació d'algun faraó amb el tocat on multitud de vegades apareixen dos serps, la que té forma de cobra és la deessa de qui estem parlant. Aquesta deessa quan s'irritava tirava foc per la boca per a castigar als seus enemics.

Com hem esmentat, els egipcis donaven culte al sol, que consideraven com una esfera en flames, i així el varen ubicar en un lloc que denominaven "Illa de les flames o del foc". Aquestes flames es podien percebre tots els dies en el color vermell amb el qual es tenyia el cel quan començava a fer-se de dia.

Es coneix un altre ritual en què les flames tenen el seu protagonisme i també està relacionat amb el culte al sol. Es celebrava a Tebas (actual Luxor), capital de l'Imperi Mig i Nou. Per inscripcions de l'època se sap que era conegut amb el nom de *"La bella festa de la vall"*, i es realitzava en el temple funerari de la Faraona Hatshepsut.

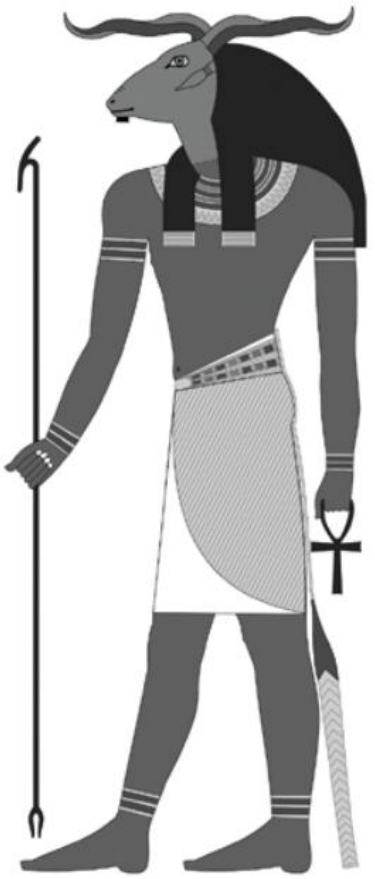
Aquest ritu consistia en què els sacerdots s'adreçaven cap a la vora dels morts, presentant-se davant de l'escultura que representava a la divinitat. El sacerdot portava quatre torxes enceses i les col·locava en els quatre cantons de la sala, on s'havia col·locat una barca, propietat del déu. Amb aquest acte es pretenia que la llum aplegara als quatre punts cardinals i dissipara les tenebres, s'aconseguia eliminar, així, les forces negatives que pogueren amenaçar qualsevol estabilitat.

Més tard, es presentaven quatre recipients amb llet, per a la pau i l'alimentació del déu, amb aquesta llet s'apagaven les quatre torxes quan pel matí el sol començava a aparèixer per orient i eliminava tota classe de perill. El foc de la torxa era considerat com un instrument que eliminava l'obscuritat i purificava, al mateix temps que aconseguia allunyar al geni maligne. Aquest tipus de ritus eren relacionats, com no, amb el sol.

Però, possiblement un dels aspectes més interessant del foc a l'antic Egipte siga el concepte purificador que tenien en alguns costums. Com per exemple en el que es realitzaven figuretes de cera que més tard eren desfetes per les flames, aquestes figuretes solien ser d'animals que en fondre's simulaven el seu sacrifici.

No podem deixar de veure en aquests tipus de pràctiques que realitzaven els antics egipcis fa alguns milers d'anys, algun que altre paregut amb les nostres falles. En primer lloc, el caràcter purificador del foc, recordem l'origen de les falles com a ritual purificador de l'equinocci de primavera que significava la prolongació de les hores de sol i la fi de la nit de l'hivern. Però no sols veiem pareguts en aquest concepte, també en la realització de figuretes de cera per a ser oferides al foc. Ací veiem un paregut amb els ninots fallers, recordem que durant molts anys en aquest les cares i les mans eren realitzades de cera. No podem comparar la grandària d'un ninot de falla, molt més gran, amb el tipus de figuretes que realitzarien a l'antic Egite per aquests tipus de rituals, però si que crida l'atenció que en els dos casos eren consumits per les flames.

Una altra relació d'Egipte amb el foc la trobem en el déu Jnum, el déu terrisser. En la majoria de les civilitzacions antigues tenien un déu, terrisser, qui crea la humanitat, modelant-la en el seu torn. A Egipte era Jnum qui tenia atribuïda aquesta feina, modelar als éssers humans amb fang de les voreres del Nil. Aquest déu és representat amb cap de carner, amb banyes en les quals guarda el foc amb què courà les seues creacions de fang.

Cleòpatra Reina Egipcia i Ninot de la Falla

Conclourem parlant un poc del personatge de l'antic Egipte que possiblement més vegades ha sigut representat a les falles. Es tracta de la reina Cleòpatra i que la falla d'Abú Masaifa d'aquest any, en porta una d'elles.

Històricament es coneixen fins a set Cleòpatres, però possiblement la més popular siga l'última, coneguda com Cleòpatra VII i que Hollywood es va encarregar de fer famosa, contant les seues suposades relacions amb els personatges de l'antiga Roma, Juli Cessar i Marc Antoni.

L'origen d'aquesta saga de reines està unit a la dinastia Ptolomeica, que va governar Egipte després de la invasió d'Alexandre Magne d'aquestes terres. Les set reines que han portat el nom de Cleòpatra han estat vinculades a aquesta dinastia, sent l'última la més coneguda.

Hem intentat explicar en aquest article els vincles de la cultura egípcia amb un element tan vinculat a la cultura valenciana com és el foc. Al mateix temps, hem volgut parlar un poc sobre un dels personatges històrics que més vegades hem pogut veure formant part d'un monument faller, com és el cas de la reina Cleòpatra, la qual, sempre acaba sent víctima de les flames.

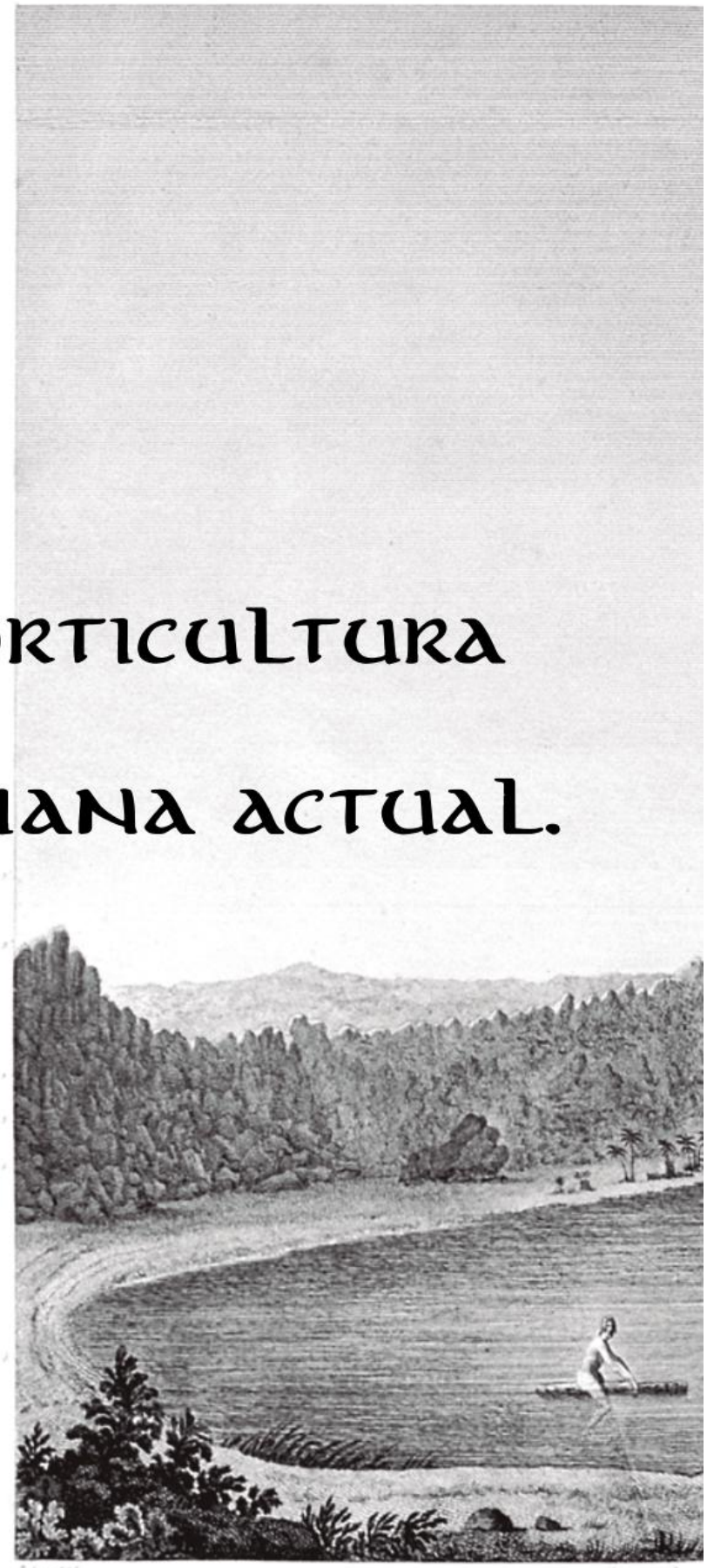
Joan Quiles

1: Cassin E; Bottéro J; Vercoutter J: Los Imperios del Antiguo Oriente; En Historia Universal del siglo XXI. Ed: Siglo XXI Editores. 1986.
2: Herodoto: Los nueve libros de la historia; Ediciones Orbis, S.A 1987.
3: Rose Marie i Rainer Hagen: Egipto Dioses, hombres y faraones.2016.
4: Toby Wilkinson: Auge y caída del Antiguo Egipto; Ed. Debate. 2016.
5: Alberto Silioto: Egipto; Ed. Folio. 2016.

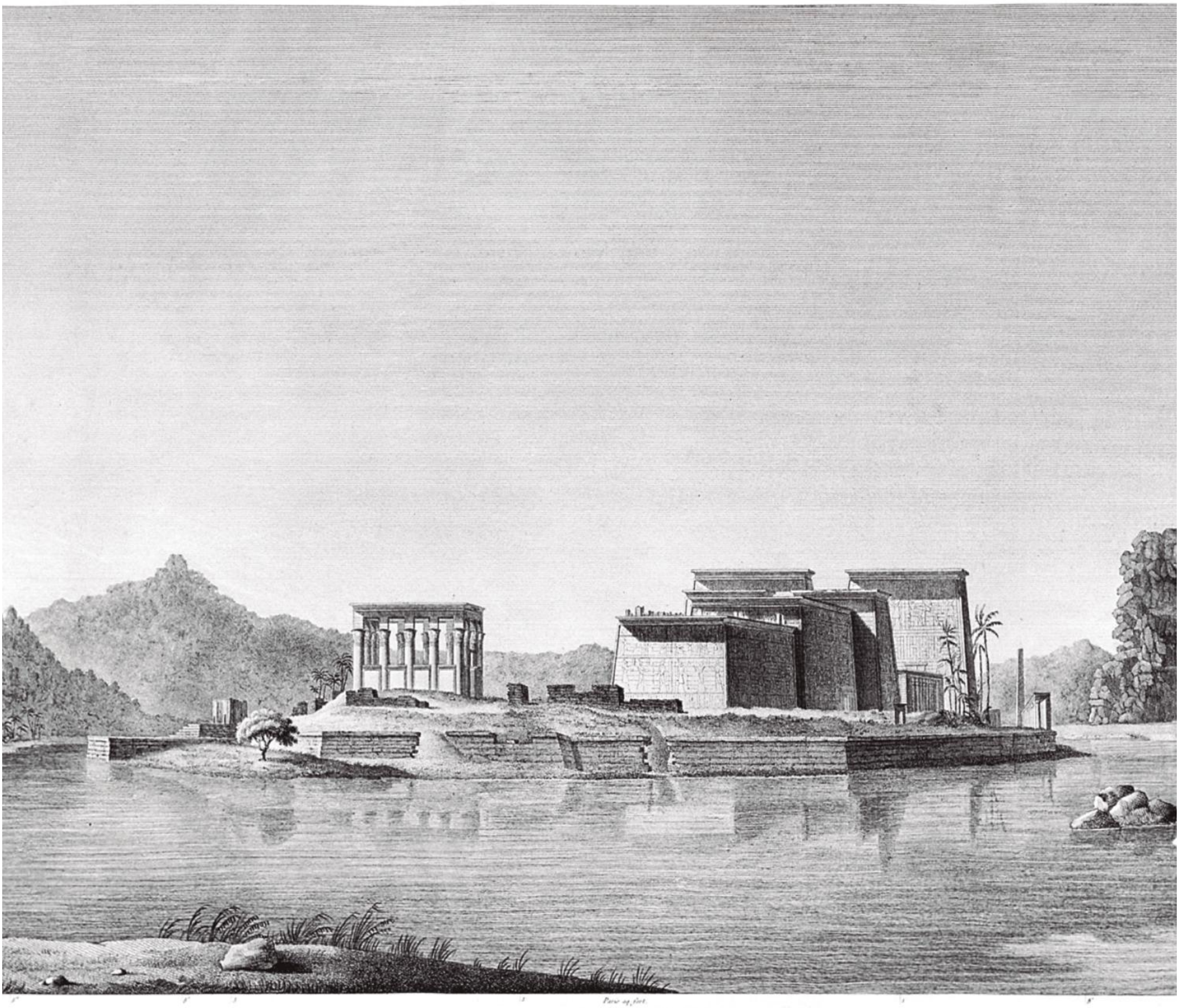
L'agricultura i l'horticultura a l'antic Egipte. Una mirada valenciana actual.

"Salutacions al Nil que brolla de la terra i li dona a Egipte aliment" Fragment d`un poema del s.XVI a.C

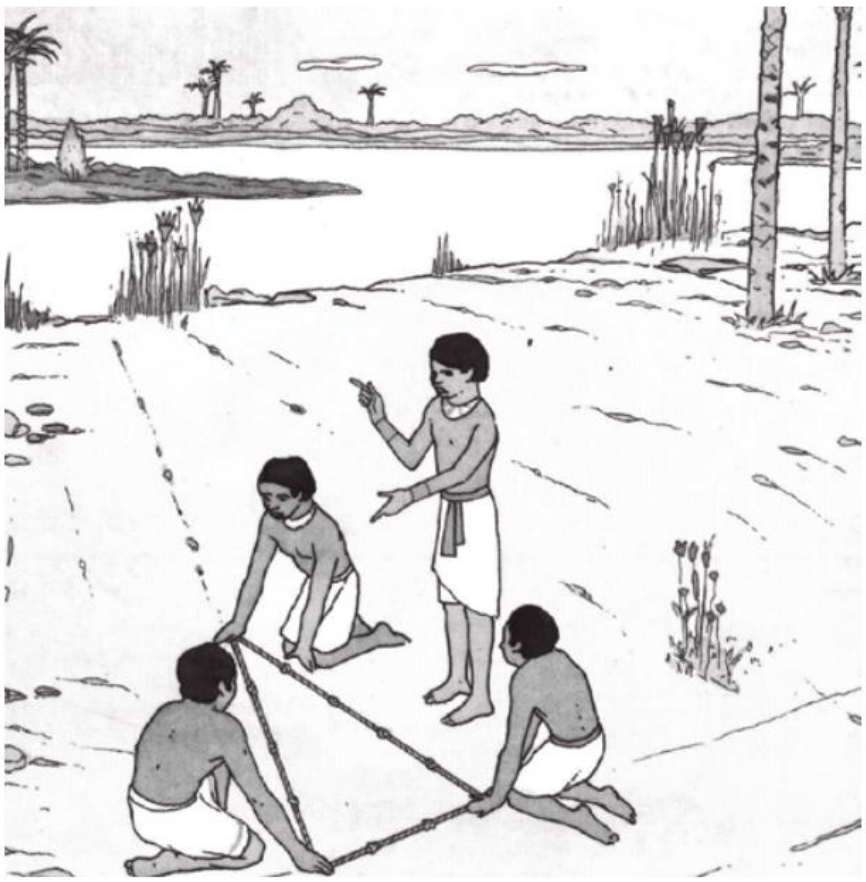
ÎLE DE PHILÆ.

VUE GÉNÉRALE PRISE DU CÔTÉ DU NORD-OUEST.

Gràcies al reg natural el drenatge no era necessari, el qual podria haver constituït un problema a les parts baixes del Delta, que sovint eren pantanoses. Amb les inundacions naturals s'aconseguia una collita en més de dos terços dels sòls al·luvials. Organitzat per les autoritats regionals, cada egipci hagué de moure uns 30 m3 de sòl en uns deu dics cada any. Amb aquesta inversió relativament xicoteta de mà d'obra, es mantenia el sistema de funcionament. Una vegada plens els principals canals naturals, molts d'ells, es trobaven al lloc que simplement hauria de ser drenat anualment per evitar la seua obstrucció: els dics de contenció haurien de ser elevats i més rases xicotetes haurien de ser excavades.

La inundació es produïa un centenar de dies després del solstici d'estiu i quan aquell temps passava s'enfonsava de nou i el riu baixava de cabal durant tot l'hivern, fins el nou solstici d'estiu Heròdot, Històries 2.19

Els agrimensors egipcis treballaven amb un triangle rectangle fet amb 12 nusos, a partir del qual podien calcular àrees rectangle i així poder tornar a delimitar els límits de les propietats agràries inundades.

La construcció de preses en angle recte amb el cabal del Nil, que separa la Vall del Nil, presideix l'Antic Regne. Els dics construïts al llarg de la vora dels rius feien entre 400 i 1700 hectàrees, l'aigua del riu fou desviada als canals, en qualsevol dels costats del riu Nil. En els dos moments de màxima inundació -finals de Setembre- només emergien els llogarets i ciutats, construïdes en terreny més alt per damunt de l'aigua. Inclús els camps de dacsa eren regats, els límits dels camps eren marcats amb mollons, reemplaçats amb freqüència després de la inundació basat en el cadastre. Feien un jurament: *Jure pels déus que estan en els cels, que el límit dret de la pedra s'ha establert.*

La construcció de preses i canals es realitzava a nivell local i regional, però en el passat molts pensaven que el reg fou la causa principal per al sorgiment d'un govern central. Hui en canvi es pensa que la participació del govern nacional en el reg amb excloses fou només per al llac Moeris en Al Fayum, amb la finalitat de regular el cabal del riu. La irrigació era tan important, que el flux de l'aigua ininterromput apareixia en les afirmacions de la 'ba' -anima- abans d'entrar al Regne dels Morts:

33. No he obstruït aigua quan s'havia d'executar
34. No he tallat un canal de reg

El shadouf (caduf) entrà en ús en el segle XVII a.C., pesats poals de fang foren utilitzats per a arreplegar l'aigua. Els drets a l'aigua eren tant importants com la pròpia terra. Durant l'últim període, els drets d'ús podien ser venuts com qualsevol mercaderia.

El Forcat i la sembra

En la majoria de països s'utilitzaven forcats pesats en el sòl, però a Egipte, amb les inundacions del Nil es dipositaven els nutrients en la part superior i el forcat servia només per a trencar la part superior del sòl abans de la sembra o per a la cobertura de la llavor després. El forcat egipci fou construït lleugerament i es lligava a les banyes dels caps de bestiar. Les vaques eren generalment utilitzades per a llaurar la terra, cosa que feia disminuir la producció de llet, durant el temps de la lliurança. De vegades un xiquet portava els animals animant-los amb un pal, quan els animals de tir no estaven disponibles, els éssers humans havien de tirar ells mateixos o demanar prestades les vaques com l'escriptor Serapió.

L'aixada tenia un mànec molt curt -característica que encara continua als països del sud- el sembrador caminava cap enrere i cap avant sobre la terra humida, una bossa en una mà i l'altra per a espargir la llavor o les dues lliures, si tenia un teixit de cistella lligada al coll. La conducció de porcs i ovelles en el camp sembrat completava el treball.

La quantitat de gra total collit depenia de la superfície coberta per les inundacions del Nil, entre els 20.000 i 34.000 km2, amb uns rendiments de blat al voltant de 750 kg per Hª com a base. L'impost anual de gra produït fou aproximadament entre 1'5 i 2'5 milions de tones, suposant que la majoria de la superfície fora utilitzada per a gra. Entre 4 i 5 milions de persones viviren en Egipte durant l'Imperi Nou i el brut anual de rendiment anual fou de menys de 200 kg per cap, de vegades inclús menys.

L'escassesa de dacsa era freqüent, algunes estimacions apuntaven a que només hi havia prou cada tercer any. No obstant, Egipte sembla haver tingut superàvit de grans prou a sovint, podrien ser emmagatzemats en graners estatals o fins i tot exportats. Durant l'època romana el país fou una de les reserves de gra de Roma. La collita generalment tenia lloc poc abans del començament de la propera inundació, en Maig o Juny, de vegades en Abril. El conjunt de la població prenia part i molts foren empleats en equips per treballar en grans propietats. Aquests segadors començaren la temporada en la part sud del país.

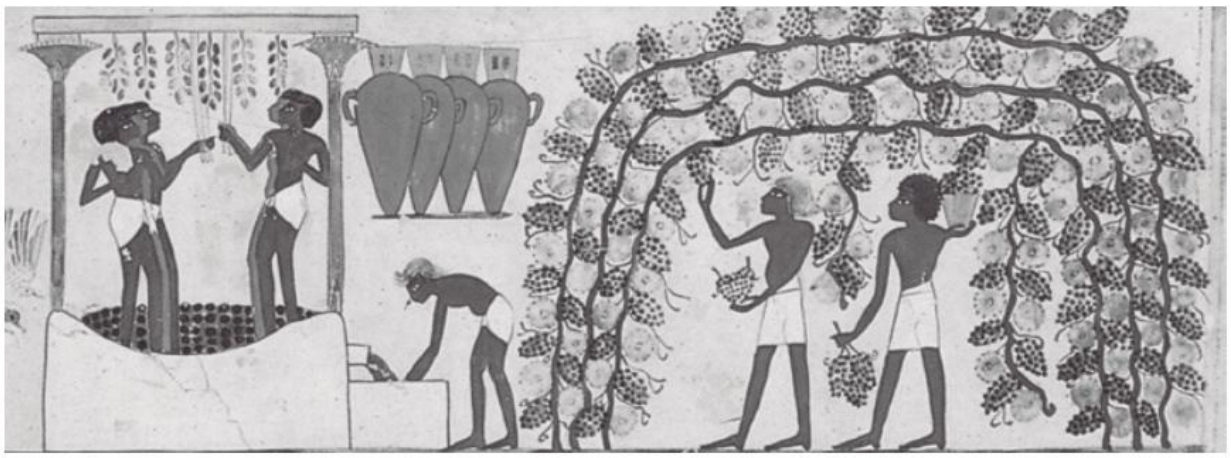
L'administració estava involucrada des de l'assignació de la terra fins a la recollida d'impostos. Els agrimensors, escribes, supervisors i inspectors arribaren a mesurar la mida dels camps i estimaven la quantitat de gra que es produiria, després aquests funcionaris fixaven els impostos al voltant d'un 7% a un 15% de la producció, els escribes que tractaven d'impressionar als seus alumnes amb la duresa d'un camperol en la lluita diària de la supervivència, podien haver exagerat els càlculs. Fortes inundacions foren la raó principal de males collites, fracàs de l'administració local per mantindre canals, dics, plagues e incursions dels lladres.

Els Conreus

Importants els emmer -triticum diocum- que ja no es conreà al període romà; la civada -hordeum hexastichon- per enfornar el pa i elaborar la cervesa, es reduí a època romana, quan el vi fou reemplaçant la cervesa; el blat; el pekha un tipus de cereal desconegut; el lli, per a teles i cordes, etc...; les canyes de papir -que arribà a extingir-se i ha segut reintroduït en Egipte recentment- usat per a paper, vaixells, cordes, estores, etc...

Prop dels pantans un oli de ricí-berry que ells deien kiki, el seu fruit fa mala olor. Després de recol·lectar la fruita, passar-la per la premsa i bullir-la, s'arreplegava el suc. Domesticat a Mesopotàmia, el cascall pot haver estat conreat a nivell comercial prop de Tebas i el Opio Thebaicum possiblement fou negociat pels fenicis cap al sud d'Europa, orient mitjà i el nord d'Àfrica.

Horticultura

El conreu del raïm fou molt minoritari fins l'arribada dels grecs i sobretot dels romans.

La jardineria necessitava més mà d'obra que l'agricultura. Els jardins, horts i vinyes eren situats en terreny elevat i a distància del Nil. Per a regar-los calia fer-ho amb aigua extreta dels pous o del riu. En absència dels dipòsits de llim, el sòl necessitava fertilització. Durant l'època romana, els agricultors de karanis en El Fayum, criaven coloms i utilitzaven els seus excrements per a fertilitzar el sòl.

Plini deia que les condicions de conreu en Egipte foren especialment favorables per a l'horticultor, que les plantes lleguminoses apareixien al tercer dia després de sembrat. Als jardins creixien raves, sèsam, llentilles, fesols, cigrons, encisams, cebes, alls porros, raïm, melons, cogombres i carabasses. Molts egipcis tenien jardins adjacents a les seues llars, on conreaven xicotetes quantitats de fruites i verdures per a autoconsum.

L'agricultura egípcia fou una de les més importants de l'antiguitat, amb un notable domini de l'agronomia, que llegaren a grecs i romans. En el cas valencià hi ha una doble relació, per una banda una important agricultura de regadiu, sobretot entre els rius Túria i Xúquer a la regió central i amb el Segura a la regió sud, i d`altra banda les investigacions d`Abel Soler, el qual demostrà que els topònims Fantina, Materna, Algemesí, Rafelguaraf, Guadassuar o Roseta, etc... d`origen egipci, recolzaria que foren àrabs jundins, és a dir, que no eren originaris d'Aràbia sinó que posteriorment s`havien assentat als oasis d'Egipte i la terra negra del Nil els que portaren directament moltes d'aquelles tècniques mil·lenàries almenys a la Ribera del Xúquer.

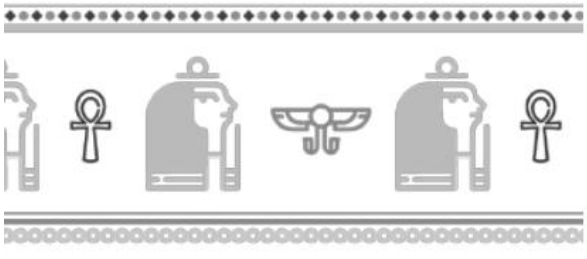

Egipte és el major productor d'arròs de l'Orient Pròxim. Probablement, la producció d'arròs es va introduir a Egipte al segle VII, provinent de l'Antiga Mesopotàmia (al creixent fèrtil entre el Tigris i Èufrates)

Per a finalitzar, com va dir l'historiador romà Diodor de Sicília al segle I a.C., amb el seu sistema de reg, els egipcis impediren la salinització dels sòls que altres cultures patien, els valencians també ho aconseguiren, a territoris inundables costaners com les marjals amb l'arròs....això sí, molts segles després. Caldria anar desterrant la idea que els àrabs feren les sèquies, les sènies, etc....evidentment ho feren pobles islamitzats pels àrabs, que exercien el paper de dirigents d'aquell imperi, però els tècnics solien ser siris, egipcis, etc,... francament tinc amics que per motius de treball han estat a Aràbia Saudita i a Egipte, en el primer país molts camps d'arròs no han vist....en el segon alguns més!

Jordi Maravilla Herraiz,
Administrador del Blog
Corredor de Falles.

Biografía

SOLER MOLINA, ABEL. Alzira de Xúquer: Gènesi urbana i urbanisme planificat a la cora andalusina, dins de ANTONI FURIÓ, JOSEP APARICI, eds (2002) Castells, torres i fortificacions en la Ribera del Xúquer. VIII Assemblea d'Història de la Ribera (Cullera, novembre 2000). Ed Ajuntament de Cullera i Universitat de València, 2002.
EDWARDS AMELIA.: A Thousand miles up to the Nile. New York University Libraries. London. 1888
HERÓDOTO, Historia. Libro II. Gredos. Madrid.1979
KEMP, BARRY, El Antiguo Egipto. Anatomia de una civilización. Crítica. Barcelona. 1989
PIERRE MONTET, La vida cotidiana en el Egipto de los Ramses. Temas de Hoy. Madrid.1993

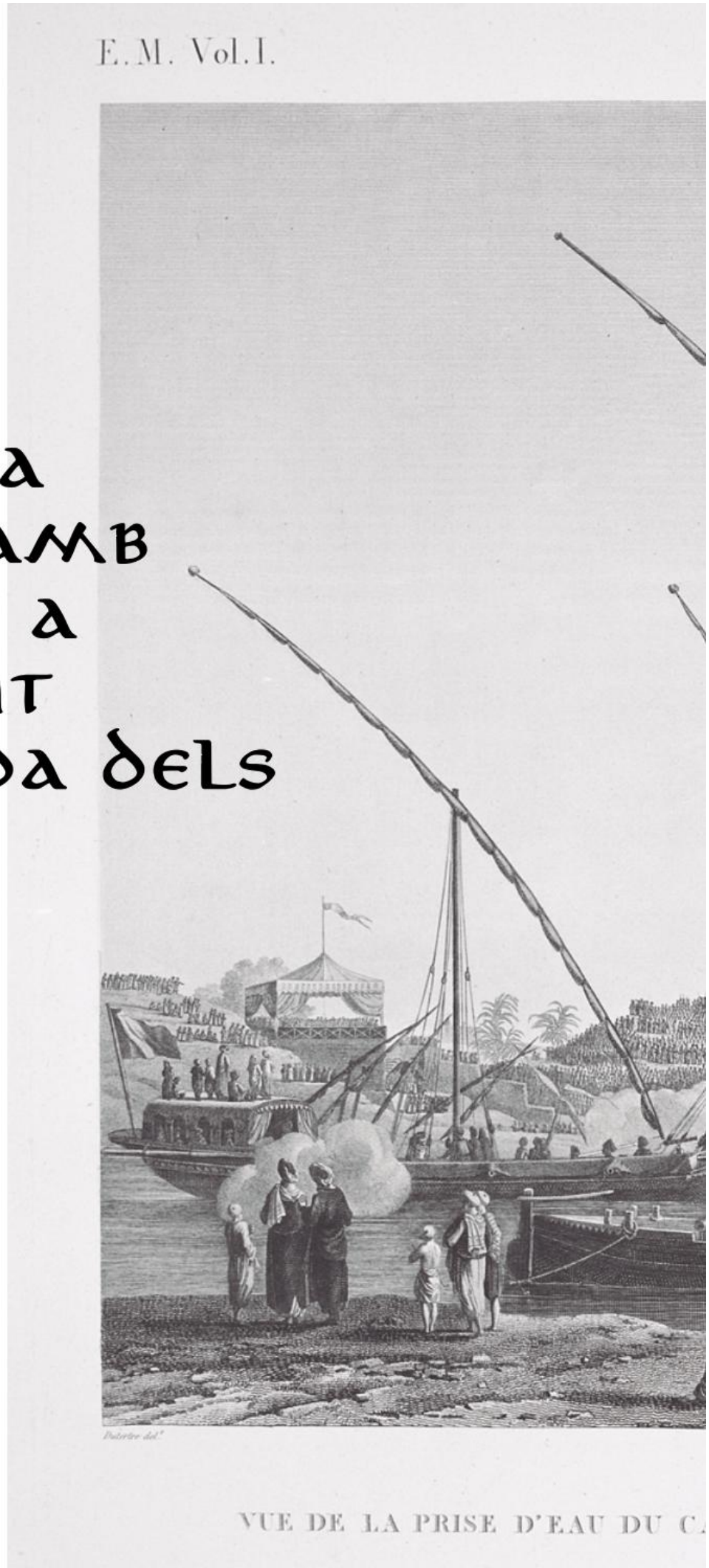
Webgrafía

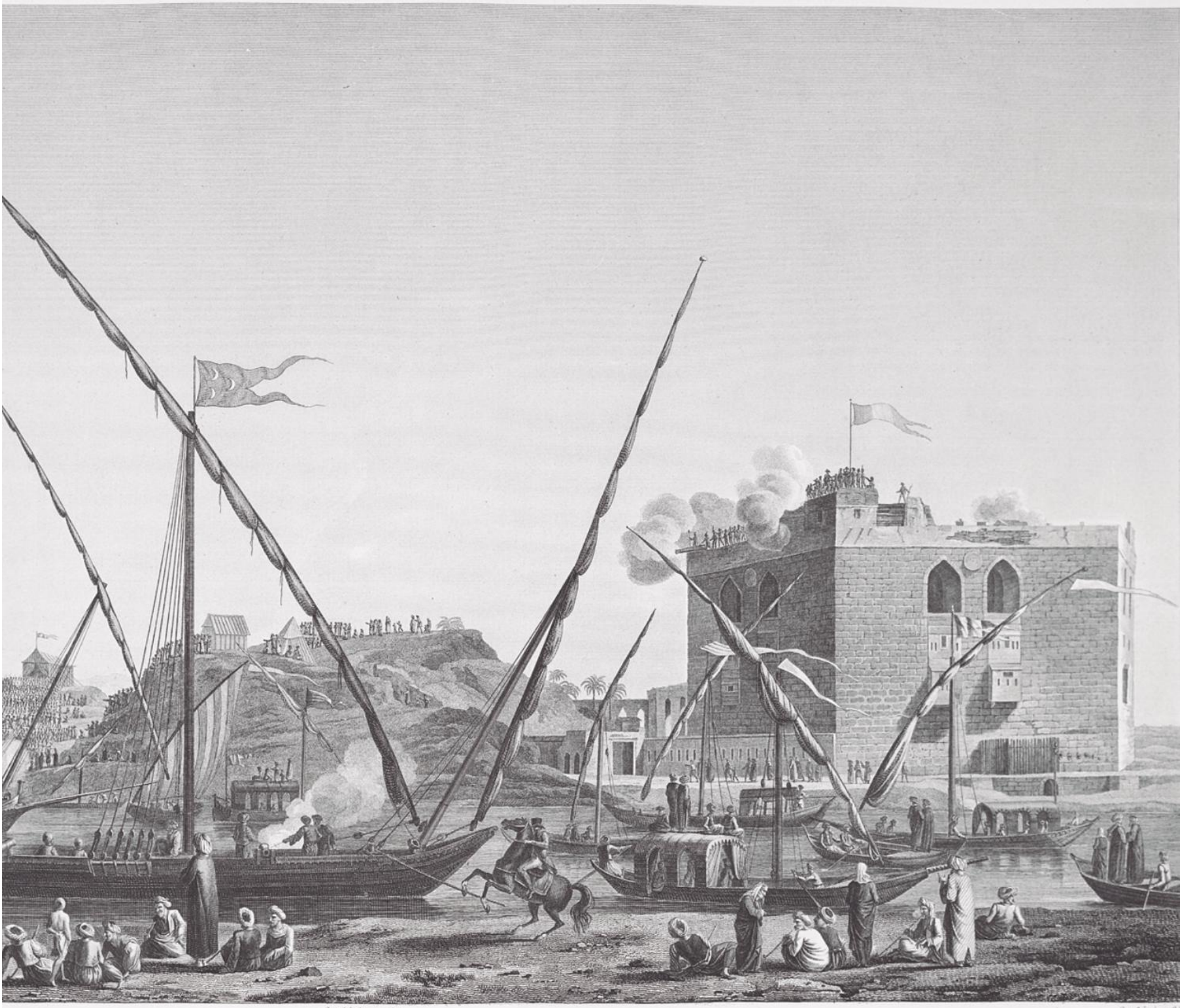
http://www.sage.unsw.edu.au/currentstudents/ug/projects/salmon/salmon.htm

Cuina i menjar a l'Antic Egipte amb especial atenció a la Xufa: aliment d'Egipcis i beguda dels valencians.

Ous, peixos, aus i a la part de baix mesuretes de xufa, un aliment essencial per als antics egipcis.

Couché fils aq fort. Couché père Sc

ANAL DU KAIRE, ET DE LA FÊTE QU'ON CÉLÈBRE ANNUELLEMENT A L'OUVERTURE DE LA DIGUE.

El Rebost

Els egipcis tenien un ampli repertori en totes les àrees agroalimentàries, respecte a la carn, tenien de vaca, de cabra, de corder, d'antílop, de gasela, d'òrix, de conill o de porc. Però també d'aus de corral, com el pollastre, probablement introduït en època de dominació romana, així com els ànecs, coloms, gansos -amb els quals feien carn picada per a realitzar paté de foie gras- o guatlles -amb les que obtenien ous durs o pericos.

Malgrat els seus deserts, Egipte tenia i té el riu més llarg del món, així com llacs, oasis,etc..., i òbviament els mars roig i mediterrani, on podien pescar carpes, salmons, tortugues, llagostes, polps, etc... -el peix eixut o els pastissos de peix eren molt populars-. I que dir de les verdures, amb fesols, bé amb faves grogues o amb faves comunes -utilitzat en el Falafel o ta`amia-, les faves marrons més xicotetes, api, col, cigrons, cogombres, alls -més suaus que a Europa- alls porros -en copte lakt, significa sant- llentilles, encisam -sagrat per Min i Amón, considerat afrodisíac- cebes -més dolces que a Europa- olives, pèsols, espàrrecs i raves.

El Gra fou importantíssim, potser la riquesa més gran que mai tingué l'Antic Egipte, la civada -datada ja en el pre-dinàstic al 4.000 a.C.- s'utilitzava per al pa i per a la cervesa, hi havia el kamut, el més antic per al pa era el Emmer, etc..., a més a més, els cereals s'utilitzaven per a les sopes, farinetes, creps, pa de pita, pa dolç, aromatitzat amb fruits secs i espècies, llavors i comí. La massa del pa podia tindre greix, ous, llet o mel.

Els egipcis, malgrat les característiques del país, també conrearen fruites, els romans introduïren l'albercoc, la pomera fou introduïda en l'Imperi Nou o en l'hel·lènica. La garrofera, amb la que feien una mena de xocolata, fou una de les seues particularitats. Les cireres tampoc eren originàries, foren introduïdes pels grecs, com els cítrics o les peres, els préssecs foren portats pels romans. Figues, raïm, panses, llavors de loto, melons, magranes sí foren originaris del país dels faraons.

D’espècies i brosses hi havia de mena, tàperes, llavor d`api, cerfull, canyella, comí, coriandre, anet, escarola, fenoll, fenigrec, menta, mostassa, julivert, romaní, etc..., també anaven ben servits d`olis i semblants, com vinagres aromatitzats, mantega, greixos, moringa, llinosa, oli d’ametlla, de sèsam, etc..., plantes medicinals com el lliri d’aigua, el lotus, la belladona, el mandràgora, heliotropi, iris, crisantem, narcís, rosella, etc...

Per últim, hi havia alguns fruits secs, alguns com les ametlles foren portats pels grecs, altres com les nous, tot i ser escasses, eren originàries d’Egipte, com també ho eren uns xicotets tubercles que els valencians coneixem molt bé...les xufes!

El menú a l'Antic Egipte

El primer que sobta era la quantitat de pans, més de 30 varietats diferents, blanc, negre, dolç, amb sabors a espècies, brosses, mel, etc... Ja en els aperitius podríem trobar: hummus, talafel, ous durs o ous farcits; en les sopes: de crema de ceba, all, all porro, llentilles, llagosta, civada o tortuga. Les amanides preferides eren les de fesols. Per als plats principals, guisat de corder o costelles de res, amb mantega, formatge, brou de carn de pollastre o de llet. Per a les postres, pastissos de mel, de canyella, iogurt, fruita, pastissos de lotus o pans dolços.

Utensilis, combustibles, personal, etc...

Llocs com els forns de cúpula, quadre de forns per a fer pa, llars o plats de ceràmica en terra, olles d'argila esmaltada, paelles amb anses i xicotets utensilis com culleres de fusta, espàtules, ganivets, morters o coladors. Els combustibles que es feien servir eren la palla, les fulles de palma, fems, acàcia, carbó o fusta, i en quant al personal relacionat amb els menjars s'han trobat des de carnissers a pastissers fins a cuiners.

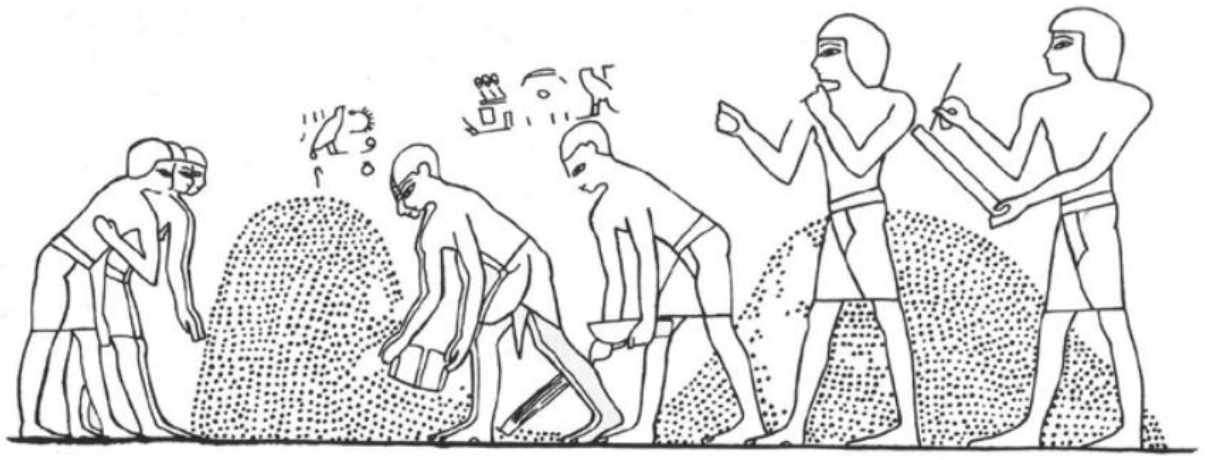
La Xufa: d' Egipte a València

Segons el Diccionari de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua: Es un tubercle comestible de la xufera, ovoide i rugós, de la mida d'un cigró menut, de color marró per fora i blanc per dins, carnós i de tast dolç, amb el qual s'elabora l'orxata.

El seu nom en llatí és Cyperus Esculentas, de la família dels joncs, són més coneguts els seus cosins Papir Cyperus Hierba que creixia a zones pantanoses, com el Delta del Nil -a l'antiguitat- o bé zones de regadiu.

La xufa, anomenada també Hab el Aziz en àrab, fou font de nutrició a Egipte des d'almenys el cinquè mil·lenni a. C., d`acord amb Tackholm, V i Drar, M en el IIº Volum de Flora d'Egipte, publicat per primera vegada el 1950 i de nou el 1973, es creia que era el més antic dels aliments de l'Antic Egipte, després de la Sèmola de Civada, de fet a moltes de les tombes i, fins i tot, fou descobert als estómacs de les mòmies del pre-dinàstic per F.Netolitzki. Ho arreplegà G.Elliot Smith en Els Antics Egipcis i la seua influència en la Civilització Europea.

Measuring tiger nuts. Wall-painting in Theban Tomb no. 100; 18th Dynasty.

Hi ha un gran debat entre els egiptòlegs al voltant del nom -això ens recorda alguna cosa als valencians-. Gywes era el nom que habitualment s'utilitzava, però als Papirs d'Ebers es parla d'una medicina anomenada els grans de mnwh també anomenat snw-t, Mnwh és la forma plural del mnh, papir o jonc, com Cyperus. Els grecs Teofrast i Plini associaven el nom de vàries plantes amb la Xufa. Malinathalle fou una de les plantes esmentades per Teofrast, bollida en la civada de la cervesa i després es menjava com un dolç, però més embriagador. A l'antic Egipte també s'utilitzava amb finalitats medicinals. Prescrita en barreges amb altres plantes: era mastegada, utilitzada com a ènema, amb benes, pomades o fumigacions. També per a endolcir l'olor de la casa o de la roba, barrejada amb mirra.

Segons Darby, en Els Aliments, el Do d'Osiris, la Xufa segueix sent conreada avui al Delta. Mes enllà d'Egipte, els àrabs instal·lats a Egipte ho portaren a la resta d'Àfrica del Nord, Sicília i Espanya. En Egipte el tubercle és de terra i s'utilitza en pans, a més de la producció d'oli, s'utilitza en pomades i cosmètics. Finalment, el residu s'utilitza com a farratge per als animals. Els tubercles són comestibles, amb un sabor lleugerament dolç, amb sabor a nou, són durs i generalment mullats en aigua abans de ser menjats, donen millor textura. Tenen diversos usos, en particular el dels valencians per a fer orxata.

La composició del greix de la Xufa és semblant a les de les olives i té un ric contingut en minerals, com fòsfor i potassi. L'oli fou trobat per contindre el 18% de saturats i el 82% d'insaturats. Hui, a banda de l'ús humà en begudes i productes del forn, s'utilitzen com a menjar de peixos, ànecs salvatges, cérvols, porcs, etc..., la planta es conrea hui dia a Xina, Espanya i Àfrica Occidental.

Recepta per a fer el Pa de Xufa de l'Antic Egipte

Molem una quantitat de xufes en un morter, després tamisem la farina resultant amb compte, posteriorment a la farina de xufa se li afegia un tassó de mel i es barrejava fins a obtindré una massa. A continuació, es transferia la massa a un recipient de metall, es col·locava en la part superior del foc i s'afegia un poc de greix. Després bullim amb un foc suau fins que s'obté una pasta premsada, ha de fer olor a torrat, però sense cremar-se. Finalment, ja fresc, se li dona una forma cònica.

Segons Lise Manniche en L'Antic Egipte a base de Brosses es feien unes ofrenes especials instituïdes pel Faraó per a cada festa de nou any. Aquesta recepta estava escrita a les parets de la tomba de Rekhmire, visir del Faraó Tutmosis III -XVIII Dinastia- des del segle V a.C. Aquests pans eren anomenats Cagó, els quals foren molt apreciats. En El Menjar i Beguda Egipcia per Hilary Wilson, esmenta el forn de l'escena a la tomba de Rekhmire, amb base de xufa i endolcit amb dàtils i mel.

Recepta de l'orxata de Xufa Valenciana actual.

Segons el Diccionari de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua: L'orxata es una beguda refrescant de color blanc, elaborada amb xufes, ametles o altres fruits anàlegs, pelats i xafats, aigua i sucre. Un got d'orxata. Orxata d'ametles.

Ingredients:

1 lliura de xufes,
1 lliura de sucre,
2'5 quarts de galló d'aigua i un pal de canyella.

Procediment:

Netejar les xufes... fregant entre les mans, mentre es renta en aigua neta. Es repeteix fins que les xufes estiguin netes -esbandit d'aigua quan les xufes es fregaven entre les mans- després cobrim amb quatre polzades d'aigua i remullem de 12 a 14 hores. Després de remullar, esbandit de les xufes de nou en aigua, canviant l'aigua fins que estiga completament aclarit, després escorrem tota l'aigua. A continuació, es trituren les xufes posant-les a una liquadora per fer una pasta suau, afegint un poc d'aigua si fos necessari. Afegim 2'5 litres d'aigua a la pasta que s'ha fet i se li posa el pal de canyella, es deixa reposar en un lloc fresc -com la nevera- durant dues hores. Finalment, se li agrega sucre i es remena fins que el sucre estiga totalment dissolt, es cola la barreja mitjançant una malla de filtre per a eliminar les partícules més grans i després mitjançant un drap fins fer un filtre de tela. Es col·loca al refrigerador per a ser posteriorment servit -també es pot posar al congelador, movent de tant en tant el recipient per evitar que es solidifique.

Com bé indica la web del Consell Regulador de la Denominació d'Origen Xufa de València en l'apartat històric, no només els antics egipcis i posteriorment els àrabs la portaren com a conseqüència de les invasions islàmiques de l'alta edat mitjana. Poc conegudes són les referències d'autors xinesos que la denominen Hiang-fu-tze- i Xa-ts-an i recomanaven beure-la com a estimulant per a fer gana, com a tranquil·litzant i com a benestar general.
En el nostre cas, la prohibició de la ingesta d'alcohol a l'islam facilità l'entrada d'una beguda refrescant com l'orxata, No només els xinesos li atribuïen propietats curatives, el metge de Carles I, Andrés Laguna, en el segle XVI, adscrivia als tubercles de xufa propietats adequades per a combatre les inflamacions de les vies respiratòries i algunes molèsties estomacals. La tradició popular valenciana considera l'orxata de xufes com un remei eficaç front els trastorns diarreics.

La xufa es cultiva en setze pobles de la comarca valenciana de L´Horta Nord, ja que les seues terres posseeixen les característiques i les condicions climàtiques idònies per al seu cultiu i així la converteixen en l'únic territori d'Espanya on es cultiva tan singular tubercle. En esta comarca es produeixen actualment uns 5.3 milions de quilos de xufa seca, dels quals un 90% estan emparats per la Denominació d'Origen.

Com a l'Antic Egipte, abans de plantar es realitzen unes tasques de preparació de la terra, per tal que quede esponjosa i, si al Delta del Nil s'utilitzava un forcat molt lleuger, tampoc els tractors que returen l'Horta Nord ho fan amb molta potència, oscil·lant entre els 25-70 CV. Un altre punt en comú amb els egipcis és el climàtic, en climes càlids, com és el valencià, amb temperatures mitjanes elevades, alta humitat relativa ambiental i un període de 4-5 mesos lliures de gelades, la planta pot completar el seu cicle vegetatiu sense cap problema, cosa que a grans trets coincideix amb el Delta i curs baix del Riu Nil.

Com a l'Antic Egipte, abans de plantar es realitzen els de plantació, recol·lecció, lligat
Fins i tot, les característiques edàfiques de sòls i rentat final. Els valencians hem rebut una herència
arenosos i solts coincideixen en els terrenys on es històrica del poble egipci amb la que hem creat
planta xufa a banda i banda de la mediterrània, i una de les nostres icones més internacionals,
probablement coincidiren, abans de la mecanització, protegim-la, divulguem-la i.....beguem-la!

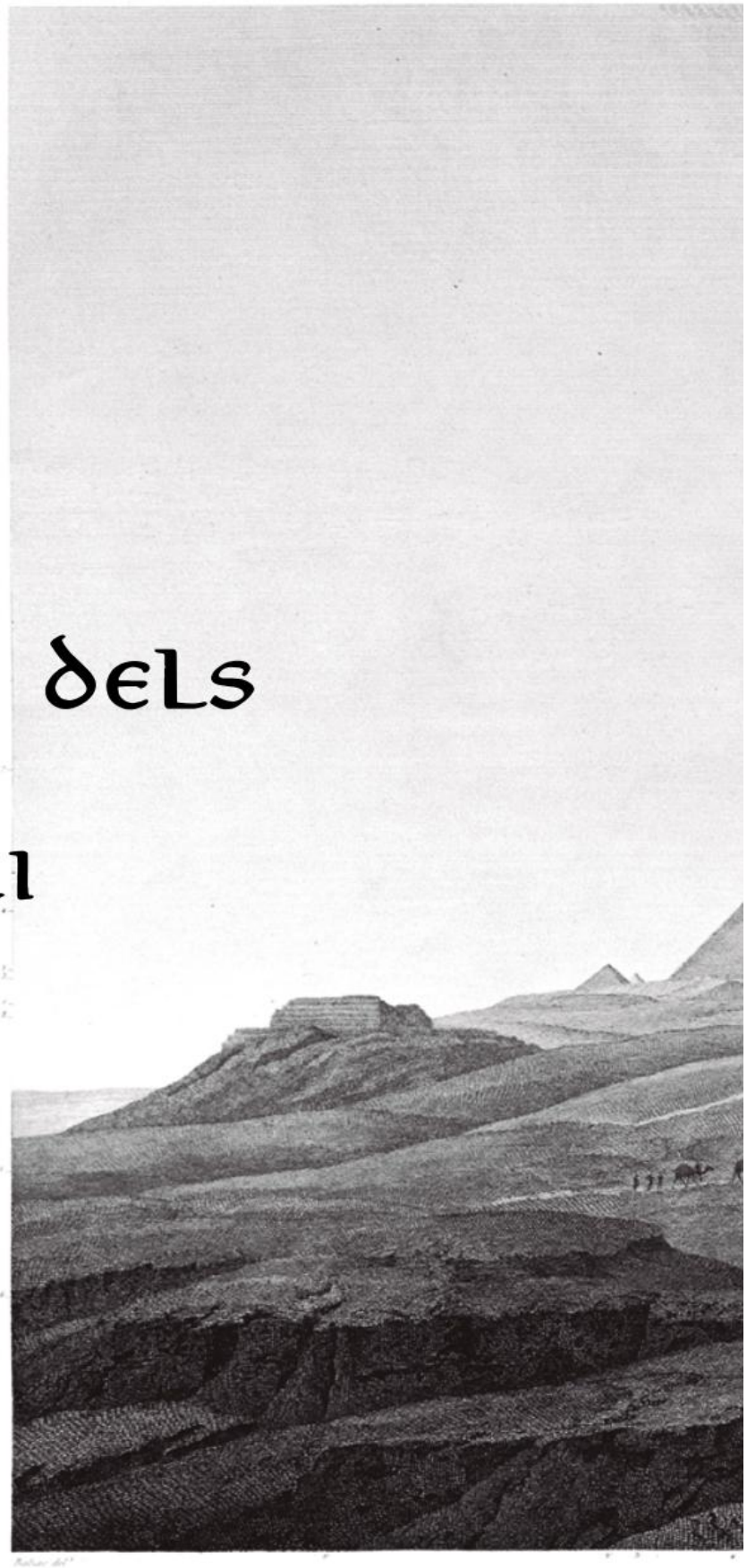
Juan Carlos Adam Mora
Llicenciat en Història i Geografia,
especialitat Història Antiga.
Diplomat en Biblioteconomia,
Arxivística i Documentació.
Diplomat en Magisteri.

Bibliografía
Darby, W: El menjar de regal d'Osiris.
Manniche, L: L'Antic Egipte a base de brosses.
Wilson, H: Egipte, el menjar, la beguda.

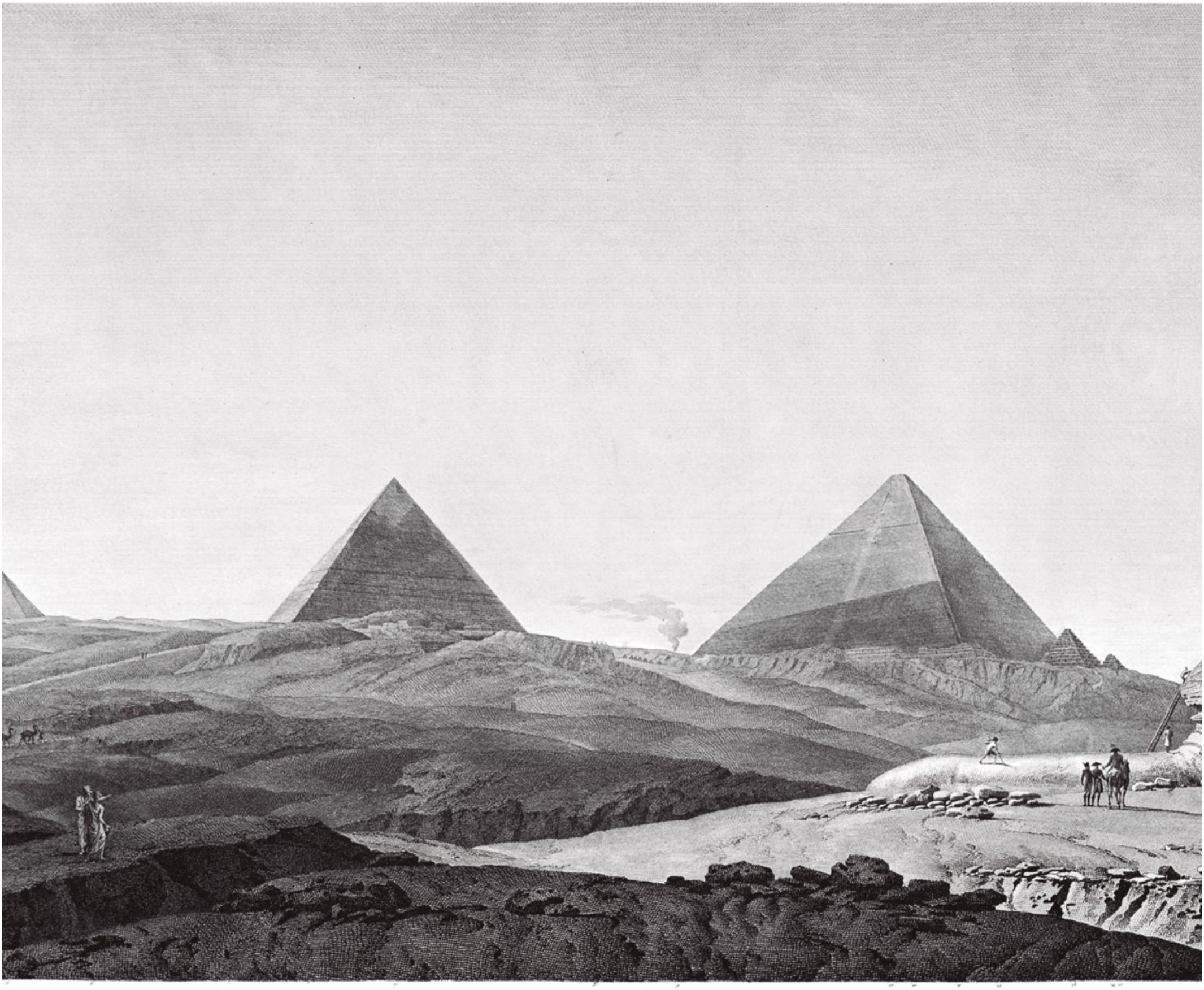
Webgrafía
http://va.chufadevalencia.org/

Breu Aproximació dels Vestigis Egipcis al nostre territori

Les civilitzacions mesopotàmiques romanien en temps de descobriments i d'avanços molt importants. Ara, fa uns 6000 anys, al Creixent Fèrtil, van sorgir progressions agrícoles de caire complexes i progressistes. Aquestes millores van fer que molts poblats neolítics desenvoluparen les estructures de les seues societats, donant pas així a les primeres grans civilitzacions urbanes. És per això, que aquests avanços agrícoles s'estengueren per tota la Mesopotàmia i Egipte, on també es va inventar l'escriptura i, gràcies a aquest fet, la Humanitat va entrar en la història.

PYRAMIDES DE MEMPHIS.

VUE GÉNÉRALE DES PYRAMIDES ET DU SPHINX, PRISE AU SOLEIL COUCHANT.

Al territori valencià les empremtes egípcies han estat escasses per diversos factors. El més important va ser la distància entre ambdós territoris. Tot i que el Mediterrani ha estat una autopista marítima de connexions entre societats i civilitzacions –i que hui dia no s'entendria la història dels països de les seues vessants-, el domini egipci no afectà de forma sensible als trets bàsics de l'estructura social, econòmica i política del territori de La Contestània. Aquesta estava configurada pels poblats ibers que habitaven l'actual província d'Alacant (contestans), Múrcia (bastetans), València (edetans) i Albacete (oretans). Cal fer menció de bestreta que la presència de la civilització del Nil no ha incidit de manera notable en la nostra cultura.

Ara bé, en el terreny religiós cal parar atenció perquè és ací on els vestigis del passat egipci han tingut l'oportunitat d'arribar al nostre territori.

La religió egípcia és un camp atractiu tant per a investigadors como per a aficionats. Els seus Déus, mites i aspectes amuntonen molts fenòmens, el mon d'ultratomba o el dels temples, manifesten una inquietud i curiositat a tot amant de la història i dels enigmes.

La religió egípcia era politeista, és a dir, adoraven molts déus. El més popular era Ra, déu del Sol a qui també se li relaciona amb Amó, déu de Tebes. Llevat del culte oficial, la gent també lloava altres divinitats de caire més familiar i locals perquè la societat egípcia era molt supersticiosa i tenien la percepció que calia protegir-se dels mals esperits. Els déus habitaven als temples i es reencarnaven en l'estàtua que hi havia al santuari, on sacerdots i doctes havien de retre culte i obsequiar amb ofrenes.

Durant el desenvolupament de la civilització egípcia, a les terres iberes va haver-hi una prolongació de les èpoques de les colonitzacions històriques. Cal entendre i estudiar aquestes societats que habitaven la Península Ibèrica per tal de comprovar quines han estat les incidències que puguen corroborar empremtes egípcies al nostre territori. Així mateix, aquestes societats van ser els fenicis, cartaginesos i grecs. També hi romanien els poblats indígenes (ibers, tartessos, celtes, turdetans, indoeuropeus i aquitans, entre d'altres minories).

Cal dir que les investigacions que s'han realitzat de caire científic i que han testat troballes egípcies al nostre territori estan relacionades en el període de l'Egipte Ptolemaic, que comprèn tot el període Hel·lenístic (492 a. C. – 30 a. C.), perquè a la Península Ibèrica en aquest període les dades científiques pertanyen a l'època de les colonitzacions històriques que acabem de citar.

La confluència d'aquests poblats va donar lloc a societats formades d'immigrants indoeuropeus i comerciants mediterranis.

També cal entendre la influència de la cultura preromana. Així, A la Valentia apareixen aspectes destacables de l'evolució de l'Imperi Romà relacionat amb els anomenats cultes orientals (l'egípcia, entre altres mesopotàmiques). La transcendència des del període Hel·lenístic fins al Cristianisme van haver combinacions de litúrgies esbalaïdores (danses, músiques, processons, rituals, indumentàries...). Totes amb un missatge de salvació, que auguraven la vida més enllà de la mort.

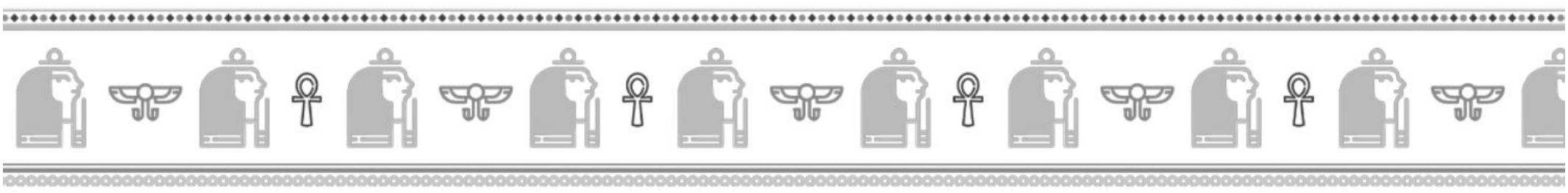
Al territori tarraconense, al que pertanyia l'actual Comunitat Valenciana, es testimonia la presència d'aquests cultes orientals. Destacaven clarament els d'origen egipci, amb la deessa Isis al capdavant. La flamant deessa egípcia, casada amb Osiris i mare d'Horus era deessa de la maternitat i la fraternitat. A la Valentia d'aleshores s'han trobat evidències d'advocació a aquests cultes orientals de caire egipci a través de les confraries d'esclaus. Aquestes enteses com a associacions legalitzades per les autoritats que tenien l'objectiu d'integrar persones amb un mateix denominador comú, o siga, rendir lliurement culte a una divinitat o emperadors. Per això, la connexió entre els col·legis religiosos (cutores deorum), que s'encarregaven de realitzar soterraments religiosos, i les associacions estrictament funeràries (collegia funeraticia) era molt evident.

També apareix la divinitat Isis a Saguntum però amb el nom de la deessa Isis Pelagia, protectora dels comerciants, armadors i navegants de la mar (naviculariі, mercatores i nautaes).

Cal fer ressò a més del Déu Serapis, un sincretisme hel·lenístic entre Apis amb Osiris i amb altres Déus grecs com ara Zeus o Eusculapi. Així, a Valentia es testimonia aquest culte romà-egipci a través del binomi diví Júpiter-Amón. Alguns documents plantegen la possibilitat de l'existència d'algun temple compartit amb Isis [Lumiares 305 (=IRVT 6)].[1]

Amb relació a les representacions religioses que s'han trobat al nostre territori hi ha vestigis clarament de caràcter egipci i que ratifiquen l'existència dels cultes orientals que abans citàvem. Així mateix, a Agost (Alacant) s'ha documentat una esfinx "en pedra calcària, assentada sobre les seues potes darreres, amb la cua entre les cames i de cap femení. Ales amb plomes rectes d'execució geomètrica".[2]

També al Parc d'Elx es va localitzar una figura incompleta d'esfinx i restes d'una altra, ambdues de pedra calcària. Sembla que pertanyien a un monument funerari del s. VI i V a.C., destruït cap al 410 a.C.[3]

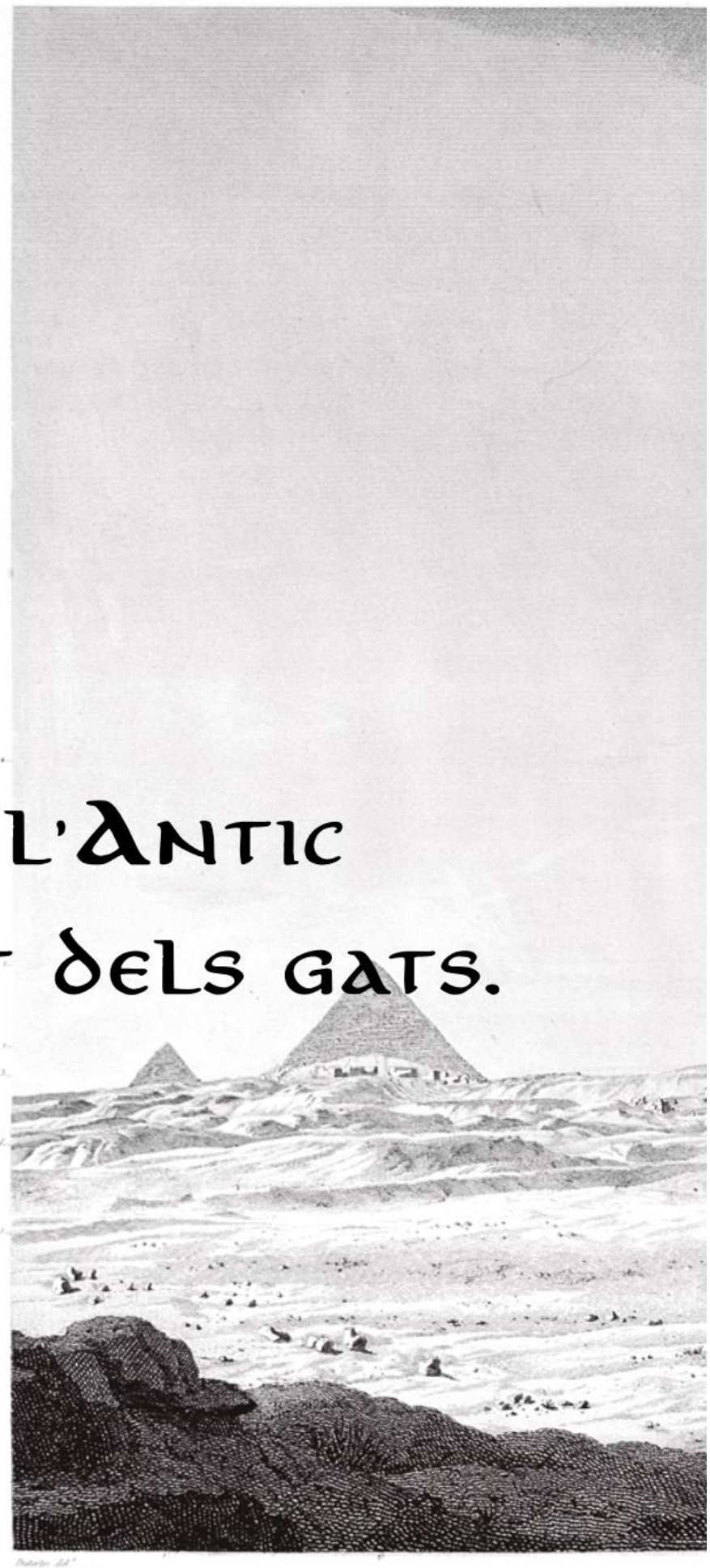
Comptat i debatut, a la Comunitat Valenciana, territori de la Contestània, ubicació espacio-històrica on ens hem situat per observar vestigis del passat egipci, podem concloure que no s'estableix una relació estreta entre la civilització egípcia i la nostra. Però que sí que ens deixa extraure una conclusió sobre les civilitzacions avançades d'aleshores. I és que totes, vessants de la Mediterrània, s'han barrejat i unes a altres s'han marcat el pas a través de l'evolució de les societats fins a arribar a l'actualitat, la qual cosa hem de tindre present per comprendre si més no la nostra cultura.

Jorge Llàcer

1- La Romanización en tierras valencianas, una historia documental. 2005 Universitat de València, per Juan José Seguí Marco i Luis Sánchez González.
2- Citat de Hª Antiga del País Valencià, núm. 34, Universitat de València, Facultat de Geografia i Història, Departament d'Història de la Antiguitat i de la Cultura Escrita
3- Introducción al estudio P.V. y lecturas complementarias, protohistòria. Universitat de València, José Vicente Martínez Perona.

Fauna i flora en l'Antic Egipte, l'hàbitat dels gats.

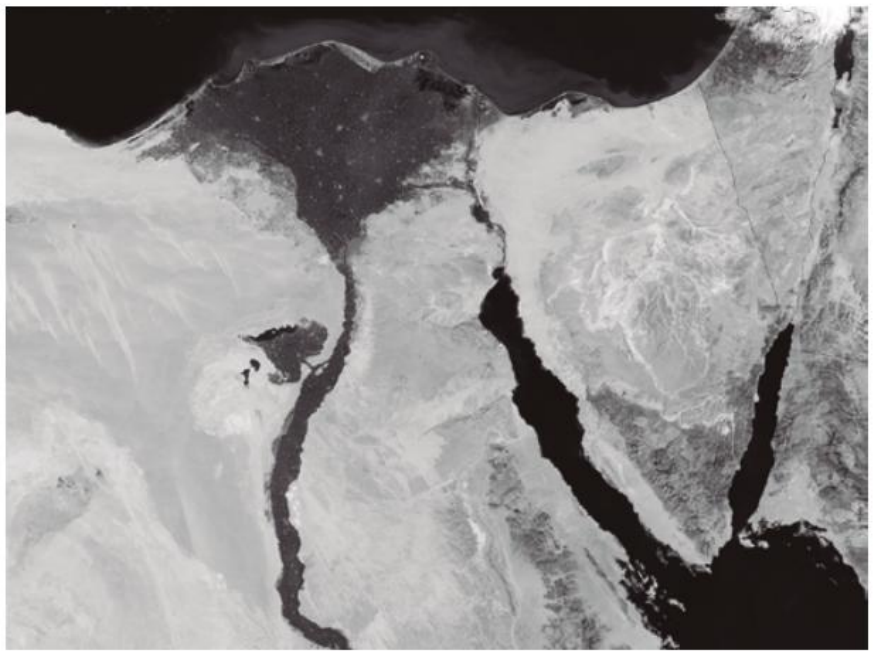
Parlar de fauna sense parar-se a explicar les condicions geogràfiques i climàtiques d'Egipte fóra, més que una gosadia, tota una temeritat. El primer accident geogràfic que salta a la vista era i és el Riu Nil, el nom del qual li ve del grec Neilos que significa vall. Les inundacions d'aquest riu deixaven tots els sediments negres espargits pels marges, per això els antics egipcis anomenaven al riu Ar, que en la llengua egípcia o copta originària del país volia dir negre.

PYRAMIDES DE MEMPHIS.

VUE GÉNÉRALE DES PYRAMIDES, PRISE DU SUD-EST.

El Nil genera la vegetació de les llacunes costaneres properes a la seua desembocadura a la mar mediterrània o, fora d'Egipte, als boscos frondosos de Ruanda en els seus orígens, però quan no hi és, apareix el desert, com el que hi ha a la part occidental d'Egipte. Allí no hi ha riu, no hi ha aigua, era i és un paisatge marcià e inhabitable, excepte en alguns xicotets oasis, una zona quasi sahariana, on són freqüents les tempestes d'arena i les llagostes, on les sargantanes ballen amb dues potes per evitar les abrasadores arenes del migdia, això és Egipte sense el Nil.

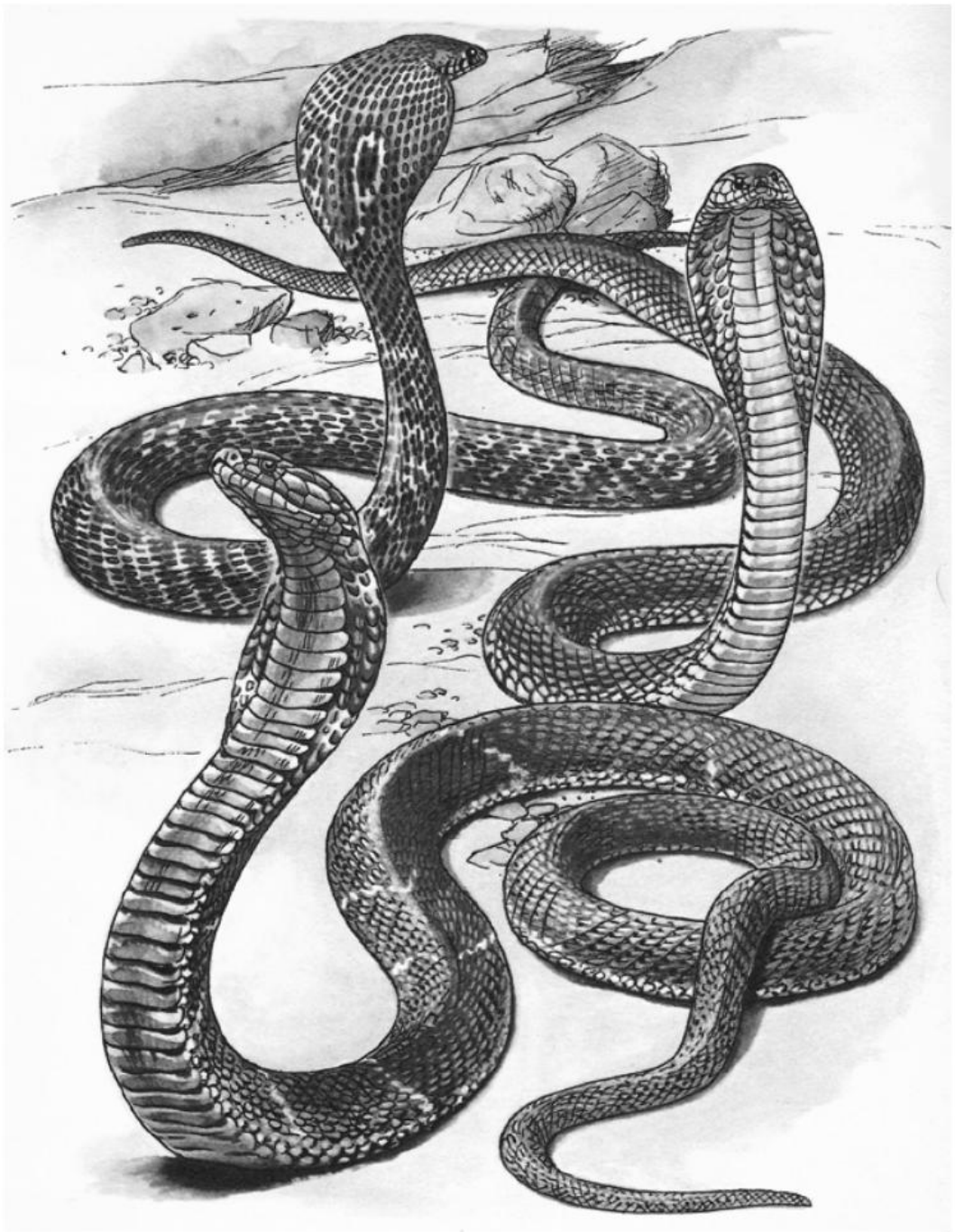
No és d'estranyar que els antics egipcis veneraren aquest riu, era el seu cordó umbilical amb la vida i, fins i tot, ho és avui dia. A banda de la pesca, de les seues riberes argiloses es va extraure el fang utilitzat per a les rajoles o el papir que naixia allí, per als llibres. Tan important que el seu desbordament marcava el començament d'any en el calendari egipci. Caldria pujar molt, molt amunt del planeta Terra, per observar el Nil en la seua totalitat, quasi 7.000 kilòmetres, el més llarg del món que travessa nou països des del Delta del Baix Egipte, fins l'Alt Egipte i després Sudan, Etiòpia, Uganda, República Democràtica del Congo, Ruanda, Burundi i Tanzània. El Nil blau comença al llac Tana a Etiòpia, s'uneix al blanc al sud d'Egipte a Jartum -Sudan-, junts formen el riu més llarg del món, un fil blau que uneix Àfrica.

Quan hom pensa en l'Antic Egipte, imaginem la Gran Esfinx o les piràmides de pedra calcària de l'Altiplà de Giza o els obeliscos de Memfis i al nord un Nil que es trenca en molts canals al fèrtil Delta, alguns autors l'han identificat com un ventilador, altres pla com una truita i verd com un follet. A les seues ribes s'assentà la gran ciutat portuària d'Alexandria, amb un port llegendari i una de les set meravelles del món antic: El seu Far. A l'extrem oposat, al sud del país, la xicoteta ciutat guarnició de Assuan, punt neuràlgic per a l'exèrcit egipci, una mena de Verdum de l'antic Egipte.

Flora i Fauna a les Riberes dels Rius

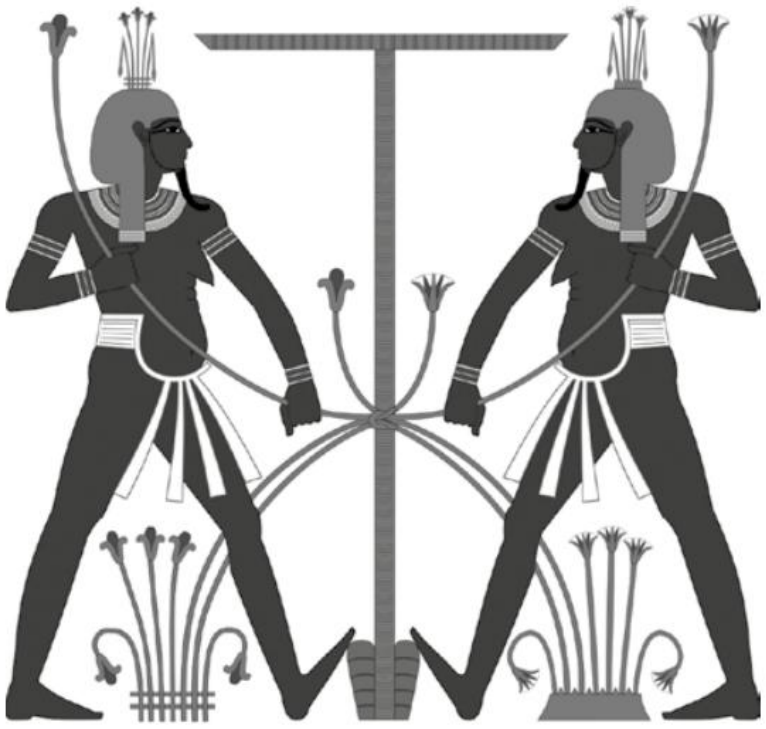
La majoria dels egipcis mai veia el Nil des de dins, l'agricultor egipci parat des d`una de les riberes contemplava uns tres kilòmetres de blau platejat, a l'estiu podrien ampliar-se a deu o quinze quilòmetres per les pluges torrencials de primavera a Etiòpia i Àfrica Subsahariana que després provocarien els desbordaments de les riberes a finals d'estiu, dipositant el negre sediment en els terrenys adjacents.

Els dos grans herbívors de l'antic Egipte, hipopòtams i rinoceronts negres, estan ara a la vora de l'extinció. Les garses blaves i els ibis blancs pescaven en aigües poc profundes peixos xicotets, anguiles i serps. Si per alguna cosa destaca el Nil, és per contindre més de trenta espècies diferents de serps i més de la meitat són verinoses, no de bades fou la mossegada d'una gran Àspid, la que acabà amb la vida de la Reina Cleòpatra, la darrera gran reina d'Egipte. L'animal més famós associat al Nil és, però, un altre rèptil bastant més voluminós, el Cocodril del Nil, una bèstia grisenca que creix fins almenys 700 kg, la majoria fan uns quatre metres de longitud, però òbviament alguns tenen una llargada major, posen els seus nius al llarg de les vores dels rius, on la femella pot arribar a deixar fins a 60 ous a la vegada. Tres mesos després els nadons naixen i segueixen amb la seua mare durant almenys dos anys, abans d'arribar a la maduresa. La seua dieta es composa bàsicament de gaseles que cacen desprevingudes i altres xicotets mamífers que abeuren a les riberes del gran riu egipci.

Malgrat la seua importància, no constituïa una deïtat per si sola, ni tan sols tenien un nom per a ell, la majoria l'anomenava el riu o aur que significa negre, el més proper a déu assignat al Nil, era Hapy, el déu de la Inundació, no tenia cap temple, ell era gros i omplia de goig tothom, amb el començament de cada inundació. El que resulta irrebatible és que feren d'ell el centre del seu món social, fins i tot era el referent per orientar-se, la ribera de l'est per on eixia el Sol i el dia, era la del naixement, mentre que la de l'oest per on es posava, la de la mort, totes les piràmides, mastabes i tombes en general, estaven en aquesta banda del Nil.

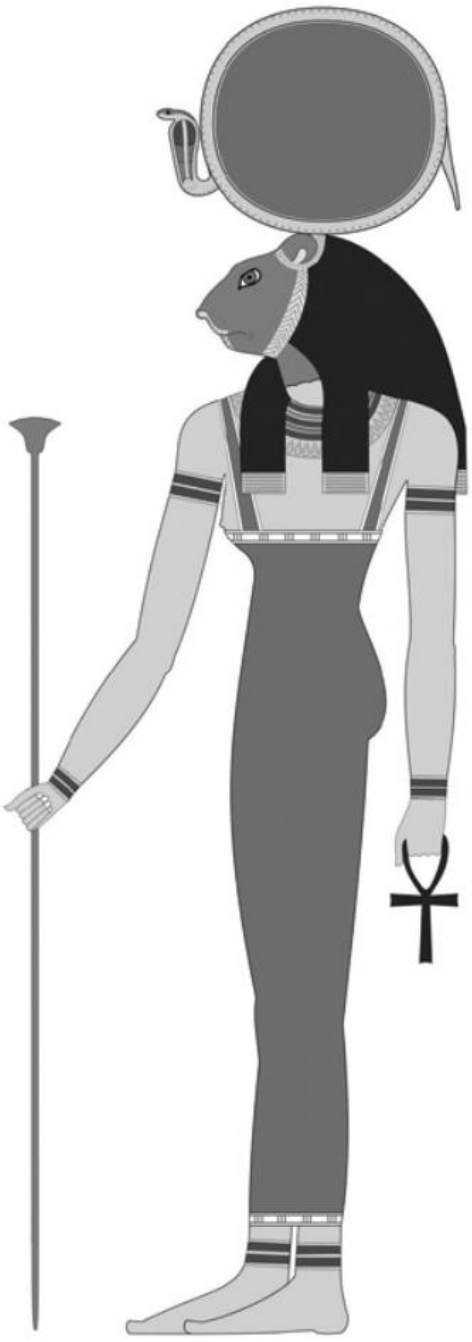
Veneració i Adoració dels Felins

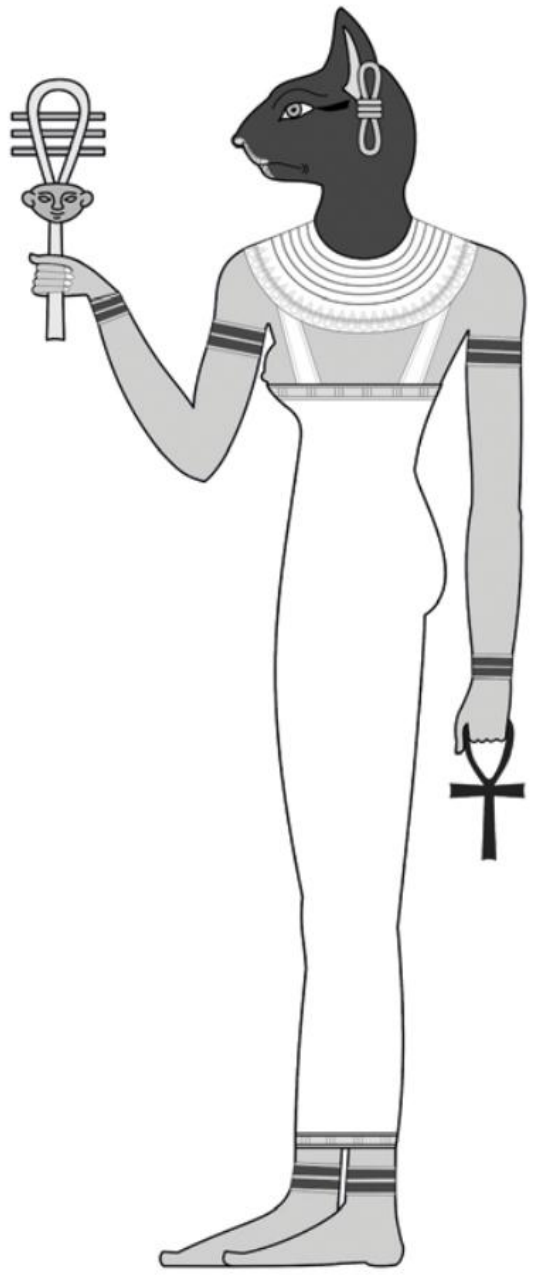

Els egipcis veneraven molts animals, com els antics grecs, romans, germànics, etc..., no fou fins els pre-dinàstic que els domesticaren, curiosament molt més tard que els gossos, el primer felí relacionat amb les deïtats fou Mafdet, una deïtat femenina de la Primera Dinastia entre els 3.400 i el 3.000 a. C., era protectora de les mossegades verinoses, sobretot de serps i escorpins.

La més coneguda fou Bastet que prengué a Mafdet com a guardiana del baix Egipte, el Faraó i el déu del Sol, Ra, amb cos de dona i cap de gat, Bastet es considerava una personificació del Sol, tenia el seu santuari principal a Bubastis.

Bastet i Mafdet s'originen a partir de la llegenda d'un gat diví de la jungla anomenat Mau/Muit al que defengué un dels arbres sagrats Persea de la serp Aphofis en Anna. El gat atrapà a la serp i li tallà el cap pels seus crims. Fins a començaments del 3.000 a.C., Bastet s'associà amb tots els gats, però amb el pas del temps, fou reemplaçat per una altra deessa anomenada Sekhmet, molt semblant, però amb cap de lleona. Amb aquest canvi a la mitologia egípcia, Bastet restà com a guardià dels gats domèstics, mentre que Sekhmet es convertí en la deessa de les lleones.

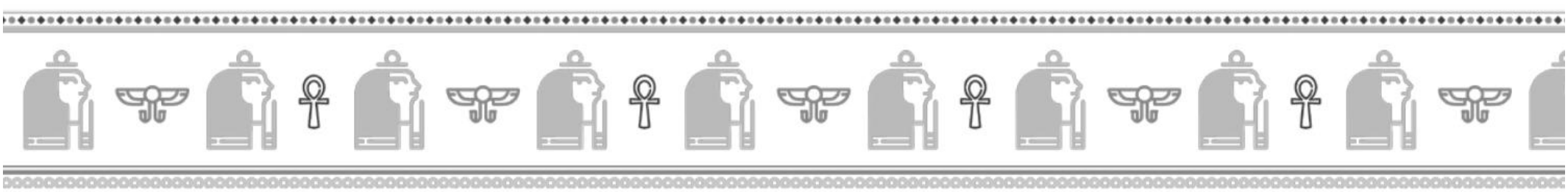

Altres déus associats amb els gats eren Neith i Muth, però Bastet i Sekhmet foren les principals deïtats. En el regne dels mortals, éssers humans i gats vivien en harmonia. Els gats eren una solució perfecta per a les immenses rates i serps, problemàtiques a l'antic Egipte i, com a contrapartida, els éssers humans protegien els gats d'altres depredadors. Aquells gats no eren com els actuals -almenys no ho eren en un principi- hi havia dues subespècies, una de feroços felins, l'altra més pacífica de gats salvatges. Amb el pas del temps, el creuament de les dues subespècies, així com el canvi de condicions de vida, menjar proporcionat per humans, lloc on dormir, etc..., el resultat fou un gat més elegant, menys musculós i també més dòcil.

Més que déus, per als egipcis, el comú dels gats eren semidéus, o això és el que es desprèn dels registres, fer mal a un gat estava conceptuat com fer-li'l a un déu i era repudiat per la societat. Matar un gat era penat amb la mort, ja fóra de forma intencional o no, Diodor de Sicília registrà un incident en el que un Romà matà accidentalment un gat i patí el mateix càstig que el poble d'Egipte.

Com a objecte de veneració alguns gats reberen la mateixa momificació després de morts que els humans, moltes vegades amb l'esperança que pogueren unir-se amb els seus amos en l'altra vida. No obstant, sovint foren momificats per raons religioses, no relacionades amb el soterrament humà i es feren ofrenes esperant rebre els favors dels déus o deesses que representaven. El 1888 un camperol egipci descobrí una gran tomba amb més de 80.000 mòmies de gats fora de la ciutat de Beni Hassan. Des d'aleshores molts més cementeris de gats s'han descobert.

La majoria d'ells foren saquejats abans que els arqueòlegs pogueren fer el seu treball; en el segle XIX, un enviament de fins a 180.000 gats momificats fou dut a Gran Bretanya, per a ser transformats en adob. Avui continuen sent un dels més importants símbols de l'antiga cultura egípcia, són reconeguts com els emblemes de la societat egípcia i el rostre del seu món antic. Un gran exemple és l'Esfinx, com a mostra més gran de veneració dels antics egipcis pels seus felins.

Actualment hi ha una gran consciència al voltant de les condicions de vida dels animals -sobretot on les condicions de vida de les persones són més elevades- i creixen les investigacions científiques al voltant de la zoologia en general, salut, nutrició, costums, etc..., fins i tot en alguns casos hi ha persones que arriben a venerar les seues mascotes, en especial els gats, una de les més difoses al llarg i ample del món, amb una enorme quantitat de subespècies, això sí, de moment encara no se'ls ha tornat a deïficar!

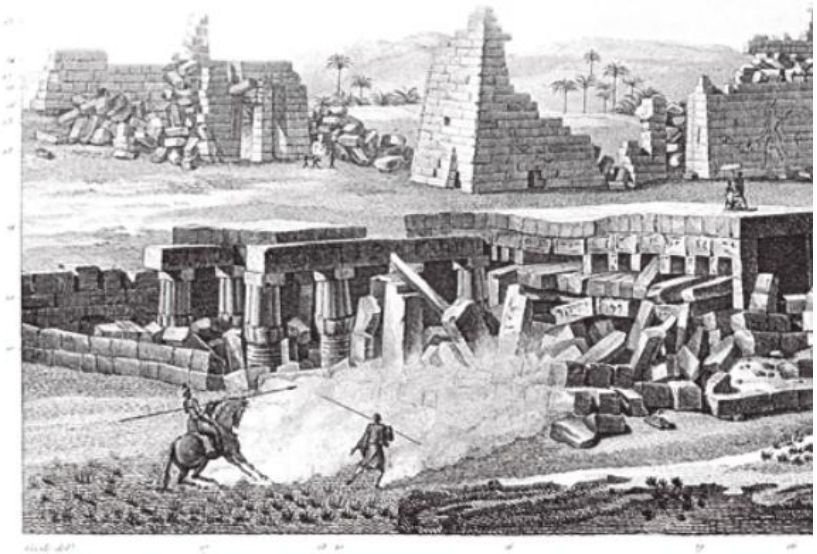
Maria Contel Bolinches
Diplomatura en Biblioteconomia i Documentació
Llicenciatura en Documentació

Bibliografía
Herodoto. Historias Volumen 1 (Oxford University Press, Oxford, 2013.)
Matthews, John y Caitlin. Enciclopedia de Criaturas Mágicas: lo mejor de la a a la z de los seres fantásticos del mito y la magia (HarperElement: Nueva York, 2005.)
Siculus, Diodoro. Biblioteca de la Historia, tomo I, Libros 1-2.34 (Loeb Classical Library: La Universidad De Harvard, De 1933.)
Spence, Lewis. Los Mitos del antiguo egipto y Leyendas (Barnes y Noble Libros: Nueva York, 2005.)

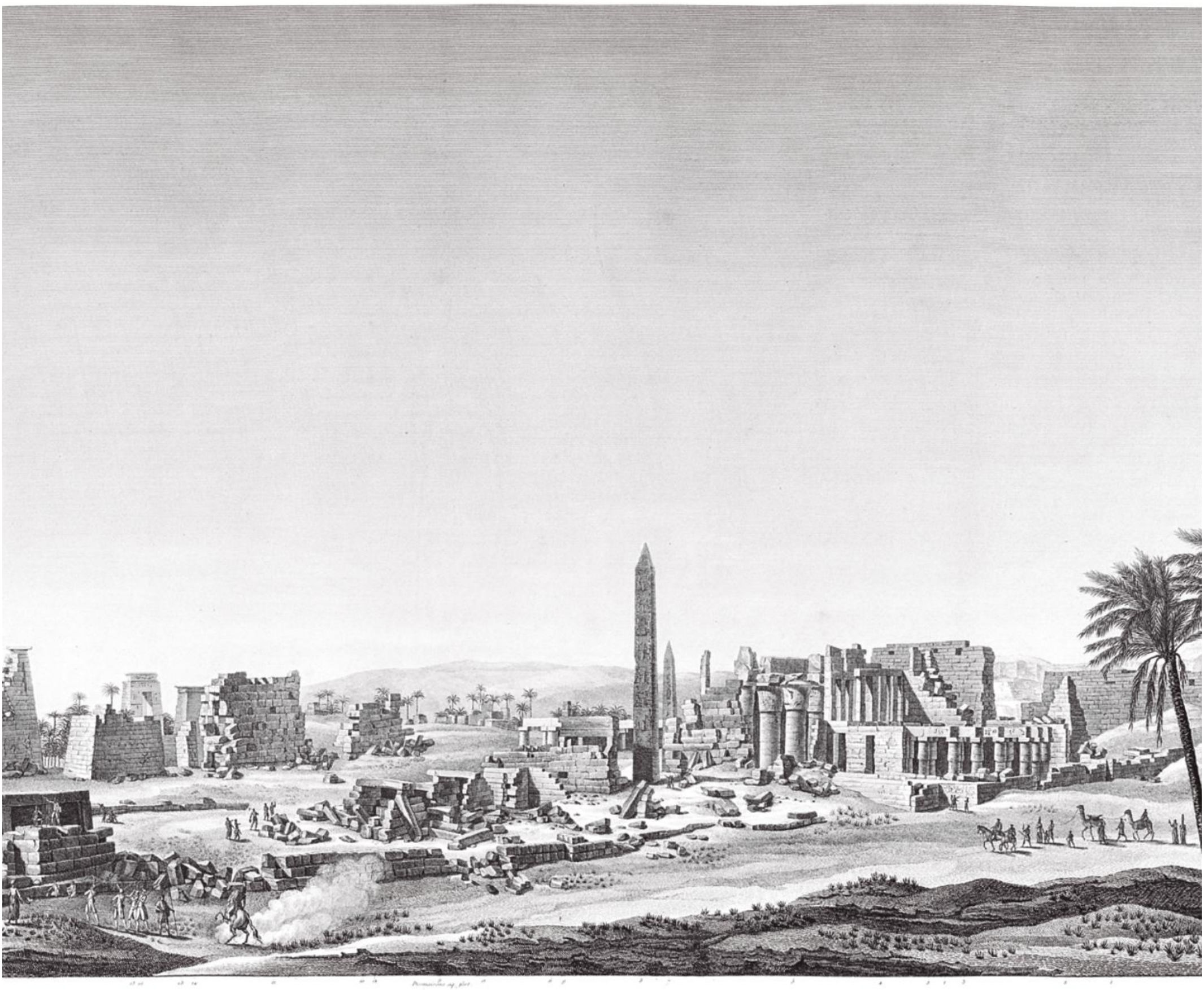
Webgrafía
http://www.ancient-egypt-online.com/river-nile-facts.html
http://www.ancient-origins.net/history/veneration-and-worship-felines-ancient-egypt-003030

Algunes aportacions de l'Antic Egipte a l'Enginyeria

Hi ha una quantitat considerable d'articles, imatges, reportatges, etc que parlen de les Piràmides de l'antic Egipte o sobre l'organització social d'Egipte. L'enginyeria és una de les rames científiques més extensa i amplia de la ciència, tracta del conjunt de coneixements científics i tecnològics per a la innovació, invenció, desenvolupament i millora de les tècniques i ferramentes per satisfer les necessitats de l'ésser humà i del conjunt de la societat.

THÈBES. KARNAK.

VUE GÉNÉRALE DES PROPYLÉES ET DES RUINES DU PALAIS PRISE DU NORD-EST.

Obres com el mur de la ciutat de Memfis demostraven un cert nivell de complexitat en arquitectura. Durant l'Imperi Nou, entorn de l'any 1200 a.C., una dona que acabava d'arribar a Memfis va escriure una carta a una amiga de Tebes per explicar les seues impressions de la ciutat: He arribat a Memfis i l'he trobat en esplèndides condicions. [...] La vella Memfis ja no existeix, s'ha rejovenit, en canviar el seu aspecte s'ha convertit en la senyora del nord d'Egipte. Aquest document és prova del prestigi que seguia tenint entre els egipcis la ciutat, situada uns trenta quilòmetres al sud del Caire.

Envoltada per un mur blanc, amb un palau reial i un important temple, Memfis va ser la capital política d'Egipte des de la unificació del país per Narmer fins el Primer Període Intermedi (3100-2040 a.C.).

Després altres ciutats assumirien la condició de capital política, però Memfis mai va perdre la seua importància com a centre administratiu, econòmic i religiós. No obstant això, d'aquesta esplèndida ciutat no queda rastre. Amb el temps els seus palaus, cases, carrers, tallers i ports han quedat enterrats sota la moderna localitat egípcia de Mit-Rahinehi. Són poques les restes recuperades que permeten entreveure l'esplendor que tingué la gran capital de l'Egipte faraònic. Per a construir-la foren necessaris dics i canals, a banda de complexes sistemes de rec. Un dels aparells que utilitzaven fou el shaduf, el qual consistia en un dispositiu amb una cubeta unida a l'extrem llarg d'una branca recolzada amb un contrapès a l'extrem curt, capaç d'elevar aigua per al regadiu.

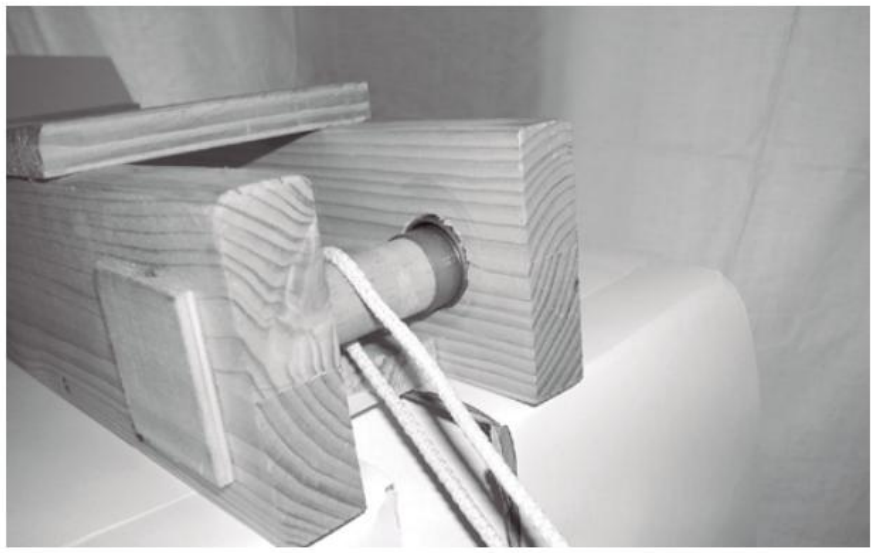

Com no podia ser d'altra forma, l'obra faraònica per excel·lència dels egipcis foren les Piràmides. Actualment tan sols hi han certes hipòtesis més o menys encertades que parlen del seu sistema constructiu. La piràmide més gran fou la de Kheops, construïda entre el 4235 i 2450 a.C, amb una base quadrada de 230,4m (l'equivalent a 2,5 camps de futbol) i una altura de 146,3m (equivalents a un edifici de més de 35 plantes). Varen utilitzar 2.300.000 blocs de pedra d'uns 2.500kg (el pes de dos automòbils mitjans). Pensant en aquella època i els limitats coneixements de geometria units a la falta d'instruments de mesura, és increïble l'exactitud amb la que es va orientar aquesta obra respecte a l'alineació nord-sud (amb un error menor de 6 minuts) i amb una diferència dels costats de la base de 17,78cm.

Una de les hipòtesis de construcció més acceptada es la utilització de rampes provisionals per on transportaven les pesades pedres amb rolls de fustes i per als blocs més pesats (d'unes 120 tones) s'utilitzaven rampes inclinades construïdes amb maó, banyant la superfície per poder ser més relliscosa per poder ser transportada per mileres d'egipcis, encara que els més escèptics no donen crèdit a aquesta hipòtesi per l'alt rendiment que tenien construït les piràmides amb períodes tan curts de temps.

Una altra hipòtesi era la de crear estacions de rotllo de corda en el flanc de la piràmide. Es construïa directament sobre la cara de la piràmide i s'ancorava en la carcassa. Dos rotllos de corda s'instal·laven en ambdós costats de la pista i s'ancoraven en una carcassa de pedra especial cada un. Els dos rotllos de corda constitueixen una estació de rotllo de corda. Una estació de rotllo de corda s'instal·lava sobre qualsevol alçada de 30-37m i una addicional en la vora de l'altiplà de la piràmide. A banda i banda de la pista, una plataforma tipus escala estava instal·lada per al trànsit dels transportistes. El bloc de pedra (amb pes mitjà de 2,5 tones) es va carregar en un trineu de fusta i lligat amb cordes. Llavors el trineu s'instal·la a les vies. Per descomptat, les pistes i els patins del trineu estan ben lubricats amb oli.

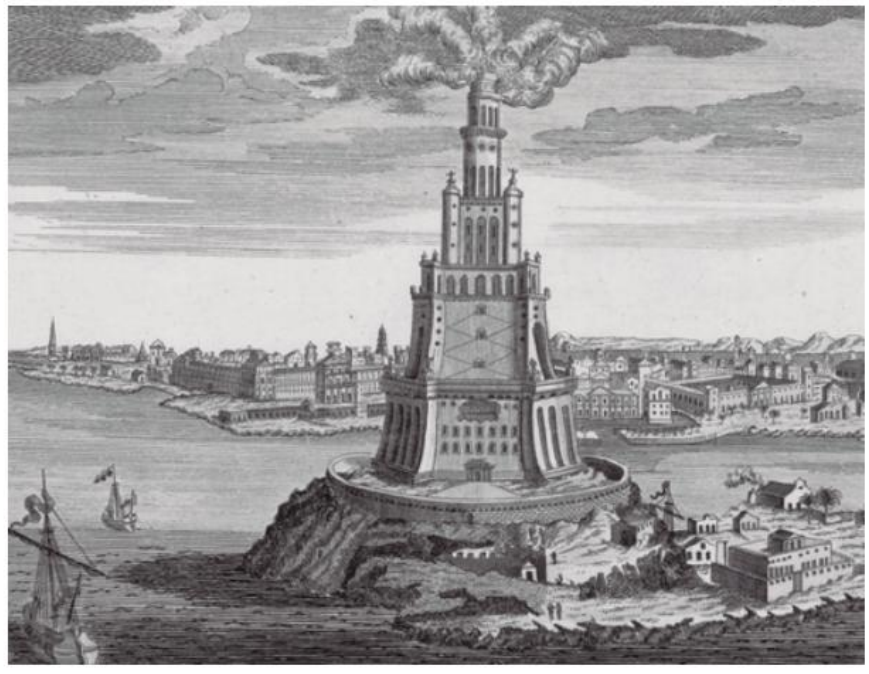
Altra de les aportacions fou el coneixement avantatjós de cimentar les obres més pesades com les piràmides en una superfície rocosa o molt estable, com varen fer amb la piràmide de Keops i altres. Els temples egipcis eren productes de successives fases constructives, remodelats pels diferents faraons per fer conjunts més grandiosos i majestuosos. Així ocorregué amb el temple de Amón aKarnak, Egipte (1530-323 a.C.), els edificis estaven disposats al llarg de la ruta que comunicava l'embarcament del Nilo amb el temple de Luxor. El conjunt ocupa una superfície de 21.4 hectàrees i va ser construït en un període de 1200 anys.

Totes aquestes obres majestuoses eren majoritàriament anònimes. El primer enginyer conegut fou Imhotep, constructor de la piràmide escalonada de Saqqara,una evolució ambiciosa de les antigues mastabes, on s'enterraven els faraons i els membres destacats de la reialesa, de la noblesa i del clergat. Més que una piràmide real, era una superposició de pisos o mastabes, les superiors més xicotetes que les inferiors, de manera que recorda una piràmide amb graons.

Té una cronologia d'al voltant del 2650 a.C, durant la III Dinastia, és també coneguda per la Piràmide de Djoser. Aquest enginyer fou elevat a la categoria de Déu després de mort per la seua sapiència i habilitat en l'arquitectura. Des d'aquell temps, egipcis, perses, grecs i romans han dut l'enginyeria civil a formular les bases dels mètodes empírics ajudats per l'aritmètica, la geometria i alguns coneixements de física.

En aquesta època, l'arquitectura i l'enginyeria eren una única ciència però si la historia a fet prioritzar una de les dos vessants ha sigut a l'arquitectura, com en la construcció del Far d'Alexandria, una torre de 125-150 metres d'altura, construïda per Sostrat de Cnido per ordre del faraó Ptolomeu II a l'illa de Pharos. No està del tot clara la seua descripció exacta, però algunes descripcions citen la torre amb una altura d'entre 125 i 150 metres, formada per tres parts, una estructura inferior quadrada, una mitjana amb estructura octogonal i una part superior cilíndrica.Totalment construïda en pedra i folrada amb lloses de marbre.

El sistema utilitzat per avisar els vaixells que allí hi havia un accident geogràfic era amb un joc d'espills que reflectien la llum solar pel dia i amb una foguera amb fusta i resina per la nit. Però, perquè una construcció d'aquestes característiques no la tenim avui dia? Doncs com en la gran majoria de casos, per les catàstrofes naturals com els terratrèmols. Un terratrèmol com tots sabem realitza una sacsada del ciment de l'edificació, amb una descàrrega d'energia descomunal que l'estructura ha de poder suportar per tal de no col·lapsar. En l'actualitat les estructures estan dissenyades per poder suportar aquestos efectes adversos, amb mesures que tots hem vist i pot ser no tinguem consciència d'allò.

Tornant al Far d'Alexandria, els terratrèmols de 956 i 1303 el danyaren considerablement fins el punt de perdre la seua funció principal de far, i un altre terratrèmol en 1323 l'enfonsà completament. No obstant, en dates molt recents el Govern Egipci anunciava la construcció d'una rèplica de la que fou una de les Set meravelles del món antic. És obvi que no seran utilitzades les tècniques dels temps dels Faraons, però també ho és que sense el concurs i el progrés científic que els antics egipcis llegaren a les futures generacions, ara els nostres contemporanis ni en el millor dels seus somnis la podrien tornar a construir.

Alberto Ordiñana Gil
Enginyer en Camins, Canals i Ports.

Bibliografía
BARRY J. KEMP.El antiguoEgipto. Anatomía de una civilización.. Crítica, Barcelona, 1992.
SALGARI, E.La hija de los faraones / El sacerdote de Ptah.. El Cobre, Barcelona, 2005.

Webgrafía
http://www.cheops-pyramide.ch/khufu-pyramid/stone-quarries.html
https://actualidad.rt.com/actualidad/174245-egipto-reconstruir-maravillas-mundo
https://www.diariodelviajero.com/noticias/el-faro-de-alejandria-volvera-a-ser-una-realidad-con-la-replica-que-egipto-va-a-construir

Del juí, escriba:
cor de tinta
pèl pinta.
Paraula, ploma i bec.

MISCEL·LÀNIA

126 La sopa del diari de l'Antic Egipte

134 El Nil a través dels ulls fogueres

140 La cort (fallera) del Faraó

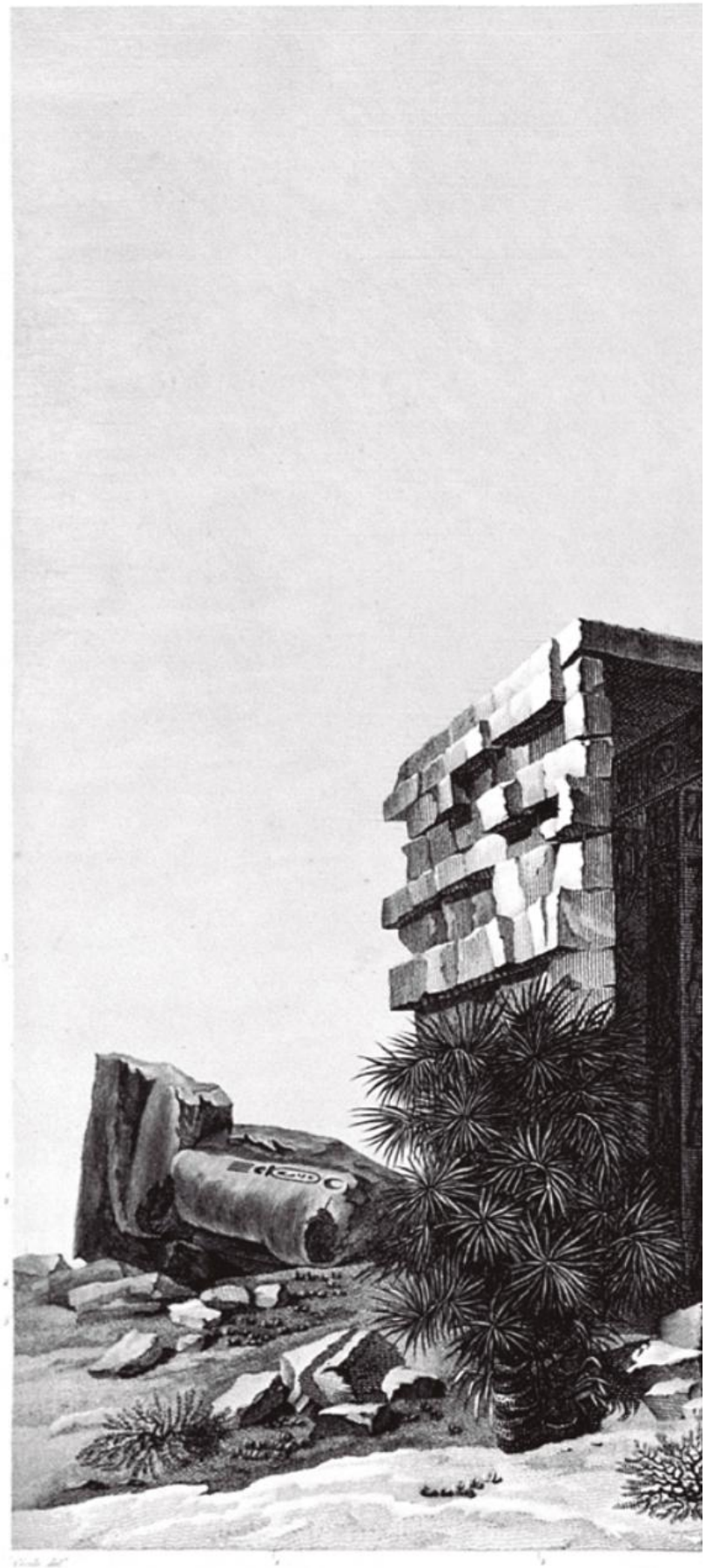
146 Un fil de seda

150 I si jo fós un gran faraó?

La sopa del diari de l'Antic Egipte

Em connecte al meu dispositiu mòbil per conèixer les últimes notícies que ens ha deparat la jornada. Una nova firma de conveni entre el cap d'una important empresa i un representant polític d'algun ajuntament; la mort d'una dona que va conquerir Hollywood en els anys cinquanta; les declaracions d'un entrenador de futbol sobre que li sembla que el jugador amb més qualitat de l'equip fume i es gite tard quan al dia següent s'ha d'entrenar... i, de sobte, una d'eixes notícies que passen desapercebudes per a la gent. Un descobriment històric però que no interessa a quasi ningú, el d'una sopa (amb perol i tot) que es va cuinar fa més de dos mil anys. Fa més de dos mil anys!

M'he quedat parat una estona, pensant en per a qui devia haver-se preparat aquell condiment. I després he rumiat sobre en què s'han convertit hui en dia les notícies. Notícies i una sopa d'una època llunyana. M'he rememorat uns quants milers d'anys més enllà, he filat i he pensat: Com seria ser periodista en els temps de Cleòpatra, entre piràmides i esclaus?

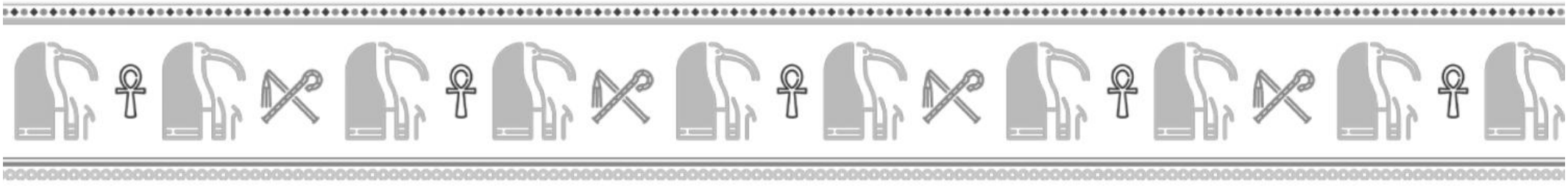

VUE DU TOMBEAU D'OSYMANDYAS ET D'UNE PARTIE DE LA CHAINE LIBYQUE, PRISE DU NORD-EST.

De segur que el periòdic nacional estaria escrit en papir. Això per a començar. Si té el seu màrqueting i tot: “Notícies de qualitat en una matèria primera de qualitat”. Notícies que, de segur, obrin amb una fatalitat (com quasi totes les coses que ressalten els diaris): “El Nil a punt de desbordar-se”, i un dibuix més bé vagament semblant sobre el llit del riu al seu pas pel que ara coneguem com El Cairo. Perquè això sí, ser dibuixant hui en dia és una tasca com una altra, malgrat que sols destaquen els qui saben fer-ho realment bé, però en aquells temps, aquest era un treball ben important. Una d’eixes feines amb la que triomfes segur en les arts de la conquesta.

Fotografies? Ni parlar-ne. No ho pareix, però són més bé recents. No hi havia ni “selfis” ni càmeres reflex, i la gent tan sols podia fer-se una idea del que succeïa a través dels dibuixos que ja hem esmentat, molts d’ells reflectits en els tradicionals jeroglífics. Sí, eixes figures que no entens molt bé que signifiquen, que et fan gràcia, o amb les que hui has de calfar-te el cap per resoldre al periòdic.

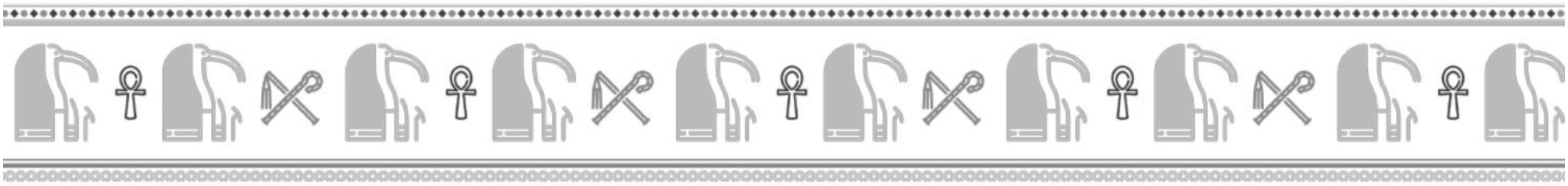

Anem al gros del diari. Ni tripartits ni campanyes electorals. Un ciutadà egipci obriria la secció de política i podria llegir: “Tutankamon inaugura el nou passeig fluvial”, “Tutankamon visita el Centre d’orfes de l’Imperi”, “Tutankamon és el més gran que ha parit Déu”. Bé, açò últim igual no, però alguna cosa semblant pensarien, ja que el faraó reunia el poder absolut i, a més a més, es creia popularment que era el fill o l’escollit dels Déus. Era una cosa així com una dictadura, pel que segurament la premsa egípcia no tindria moltes més opcions que alabar les accions del seu màxim mandatari. A més a més, de segur que l’escriba reial (el que hui equivaldria al gabinet de premsa del Govern) abastiria de notes de premsa suficients al mitjà, estalviant-se així algun que altre sou de periodista.

Seguint amb el tema econòmic, aquesta secció podria recollir un extens reportatge sobre el 'boom' de la construcció. Estàtues, obeliscs i temples per a parar un carro. Una cosa així com "De pedra. La pilotada de Ramsés II". Tal vegada destaparia algun que altre escàndol del faraó, amb l'elecció d'una pedra llunyana en lloc de tirar mà de l'autòctona per tal de construir les piràmides.

Les altres notícies que recolliria aquest apartat versarien segurament sobre l'agricultura, que era el que sustentava l'Imperi. Tal vegada es farien ressò de l'estació del Peret, que no era un avantpassat del president de la Junta Central Fallera, sinó l'estació de la sembra entre octubre i febrer, quan els llauradors esperaven fins que es drenava l'aigua de les inundacions del Nil per sembrar el ric sòl just abans del Shemu, l'estació de la collita, de març a maig.

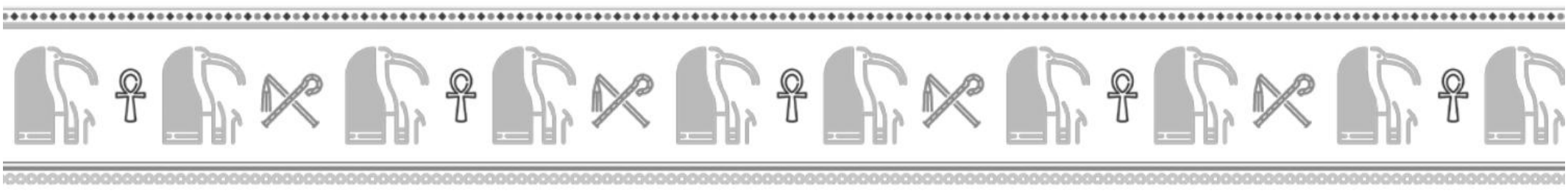

Aleshores no hi havia ni Madrid ni Barça, ni final de la Champions League, ni NBA, ni SuperBowl... però l'esport tenia la seua importància perquè també en aquells temps ocupava gran part del temps d'oci dels joves. No estava Usain Bolt, però ja practicaven l'atletisme. De fet es practicaven carreres a peu d'uns 100 kilòmetres de distància entre Menfis i l'oasi d'El Fayum. Una travessia que s'assembla als Ironmans de hui en dia, en la que els corredors invertien unes vuit hores en realitzar el trajecte. Els diaris també podrien obrir amb els resultats de les carreres de carros (la Fòrmula 1 de l'època) o amb els esports de lluita com la boxa o l'assalt amb pal, molt popular aleshores. A més, si existira un "Jara i Sedal" egipci, també parlaria de la caça que els nobles practicaven per a divertir-se. La més perillosa era la de l' hipopòtam, i el faraó també caçava lleons, bous salvatges o antílops. La veritat és que això de Reis caçant no ha canviat tant amb el pas del temps. Abans era Egipte i fa uns anys era Botsuana.

I el xafardeig? Interessaria tant en l'Antic Egipte com interessa hui en dia? Si hi haguera un "Sálvame" egipci estaria constantment clavant els nassos en les relacions dels faraons, dels nobles i dels seus familiars: "Descobreix la nova conquesta de Cleòpatra!", "amb el Pronto de la setmana que ve, els increïbles abdominals del gran visir", o tal vegada farien enquestes del tipus: "Vota per l'esclau més ben plantat de tot Egipte". A l'espai de Societat també trobaríem entrevistes amb els escultors, pintors o arquitectes més importants, sobre la seua manera d'entendre l'art i sobre els estils més destacats de l'època.

En cultura podríem llegir cròniques dels sacerdots sobre la mitologia, que parlarien sobre les creences d'aquells temps. Sobre l'extensió de les mòmies i les piràmides fora d'Egipte, que indicaven que aquesta cultura egípcia es va estendre pel camí de la seda, a llocs com l'Egeu, Grècia, el Líban o altres regions properes a Orient i Líbia.

Per desgràcia, si fullejarem un periòdic egipci, també podríem trobar a la secció de nacional i d'internacional l'existència de guerres, que amb tot marquen l'esdevenir de la història. Es ressenyarien les invasions del pirates del mar Egeu, que comprenien als libis, els beduïns i els pobles del Mar; de la pèrdua dels territoris al sud del que ara coneguem com Síria i Palestina; de la corrupció que marcava el declivi de l'Imperi (vaja, açò ens sona un poc més, veritat?), del robatori de tombes reials i dels disturbis populars.

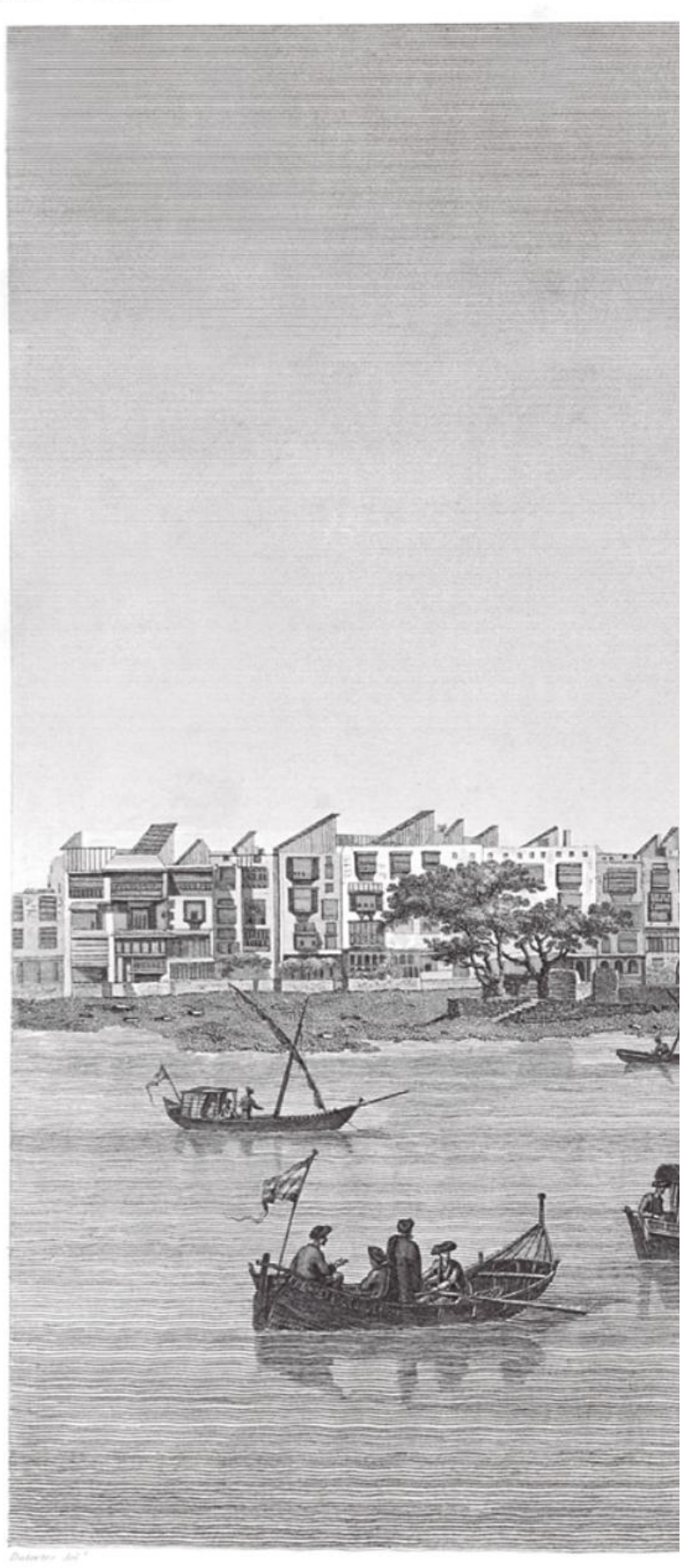
"Disturbis populars"... han passat milers d'anys, però les coses no han canviat tant com sembla amb un primer cop d'ull. Com ara passa amb la col·locació de cada apartat i recurs, siga a un diari o a un llibret faller, també aleshores tenien especial cura amb el disseny i amb les textures dels jeroglífics que realitzaven. També aleshores empraven el paper com una matèria exemplar per tal d'immortalitzar la seua cultura, i al remat, també sabien apreciar la bellesa del que abans d'ells havia existit.

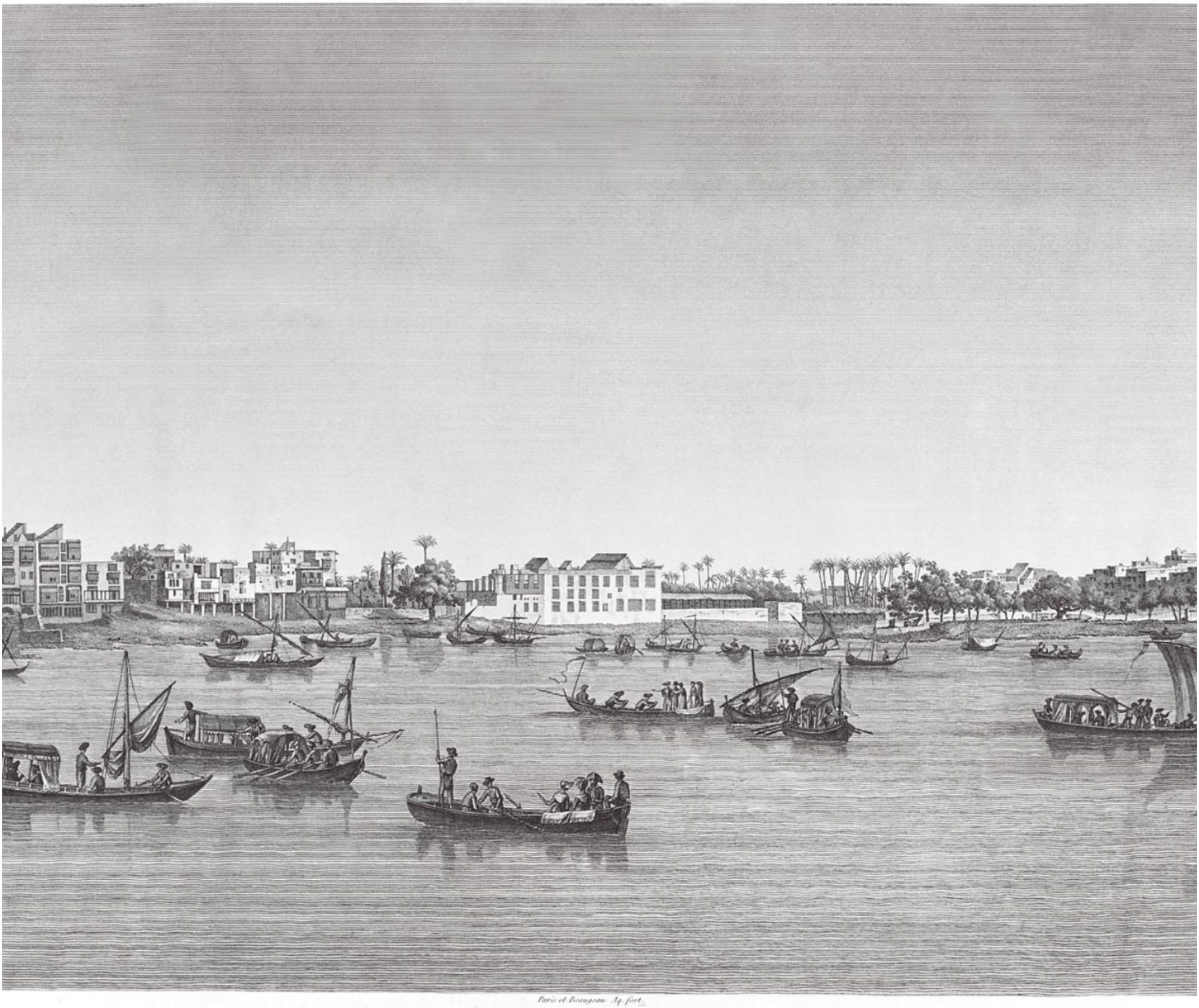
Qui sap. Tal vegada si a l'Antic Egipte hi haguera hagut un diari on plasmar-ho, una sopa de dos mil anys enrere també hauria estat notícia.

José Luis Lagardera Ventura

El Nil a través dels ulls Foguere

La cultura de l'antic Egipte sempre ha inspirat a artistes de totes les menes i, per suposat, no podia ser menys que, en el món de la creació volumètrica per excel·lència en la nostra comunitat, les falles i les fogueres, també haja servit com a via creativa on plasmar diferents escultures, ornaments i colors que la cultura del Nil va deixar com a llegat al món actual.

Paris et Beaugeon Ag. fort.

VUE DE LA PLACE EZBEKYEH; CÔTÉ DE L'OUEST ET DU NORD-OUEST.

En la falla és més comú trobar propostes egípcies, ja que l'extensa cultura ancestral ens deixa elements propis de reconèixer en el realisme dels monuments fallers, i ja que aquests es deformen, com a màxim en caricatures sornegueres, doncs diguem que ofereixen un palmarès més rutinari i típic de trobar-lo al mes de març.

No obstant, el poder reconèixer elements egipcis, clau diguem de l'èxit en falles, així com potenciar aquests amb els cridaners tons daurats, rojos o blaus purs que envolten dita cultura, és propi també de l'art foguerer alacantí, que en breu passaré a exposar i que de segur ens podria sorprendre la seua aportació a dita festivitat, de tots sabut representativa del mes de juny en ple solstici d'estiu.

I així tenim el primer dels factors que fa que, tal vegada, siga atractiva la cultura egípcia en les fogueres, ja que el sol era l'element abundant i d'adoració dels egipcis, i del vincle del qual els alacantins, i per tant els artistes foguerers, més exploten en els monuments de les fogueres.

Tampoc negaré la poca presència que té com a tal, trobar una foguera íntegrament dedicada al món egipci, tal vegada en l'actualitat és més possible trobar alguna referència clara, però sempre on la imaginació va més lluny del que els egipcis ens deixaren del seu llegat, i es ací on els paràmetres de la realitat s'excedeixen, i on l'artista de la terreta, busca explorar quelcom més llunyà que el típic calc del que estem acostumats a vore en falles.

Es perd la caricatura pròpia per a explorar un món més imaginatiu, on realment la base de l'art egipci "evoluciona" en una visió més avantguardista i actualitzada, produint així un efecte de modernisme egipci, on és probable que els artistes defensen la seua creativitat basant-se sempre en el conjunt de l'art africà.

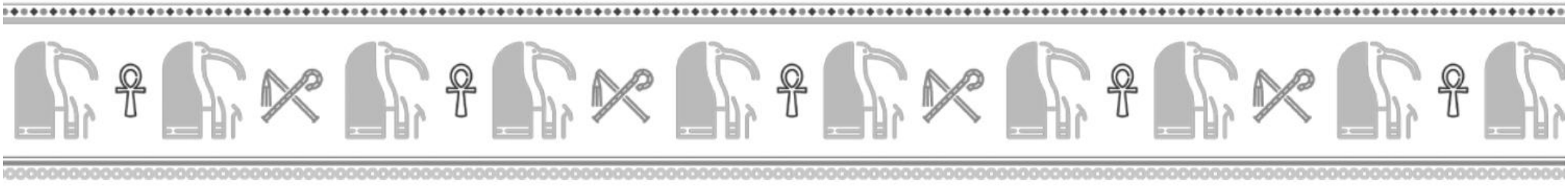
Així, artistes de la talla de Pascual Domínguez, l'aportació foguerera del qual en la foguera Alfonso el Sabio, li va permetre aconseguir el primer premi d'especial, el centre de la foguera el presidia un gran bust de Tutankamon, una de les pioneres aparicions en foguera, sobretot pel seu gran volum.

Elements ornamentals ens ha oferit al llarg i ample de la seua carrera l'artista Paco Juan, on ha campat cariàtides, nefertitis i déus variats, en fogueres diverses de la ciutat, sent en Carolines Altes on s'ha pogut aguaitar diferents referències a la cultura egípcia, però vaja per endavant que obres completes dedicades a dit art ha sigut molt difícil poder trobar.

Ja un poc més recentment, l'artista Juan Carlos Asensi, ens ha submergit en el món del Nil a través d'aportacions on una gran barcassa en vàries fogueres representada, ha pogut transportar-nos al món egipci i els seus elements.

L'ull de Ra també ha tingut cert protagonisme en les fogueres d'antany, on com element principal de remat ha pogut deixar-se veure en algun que altre racó de la ciutat.

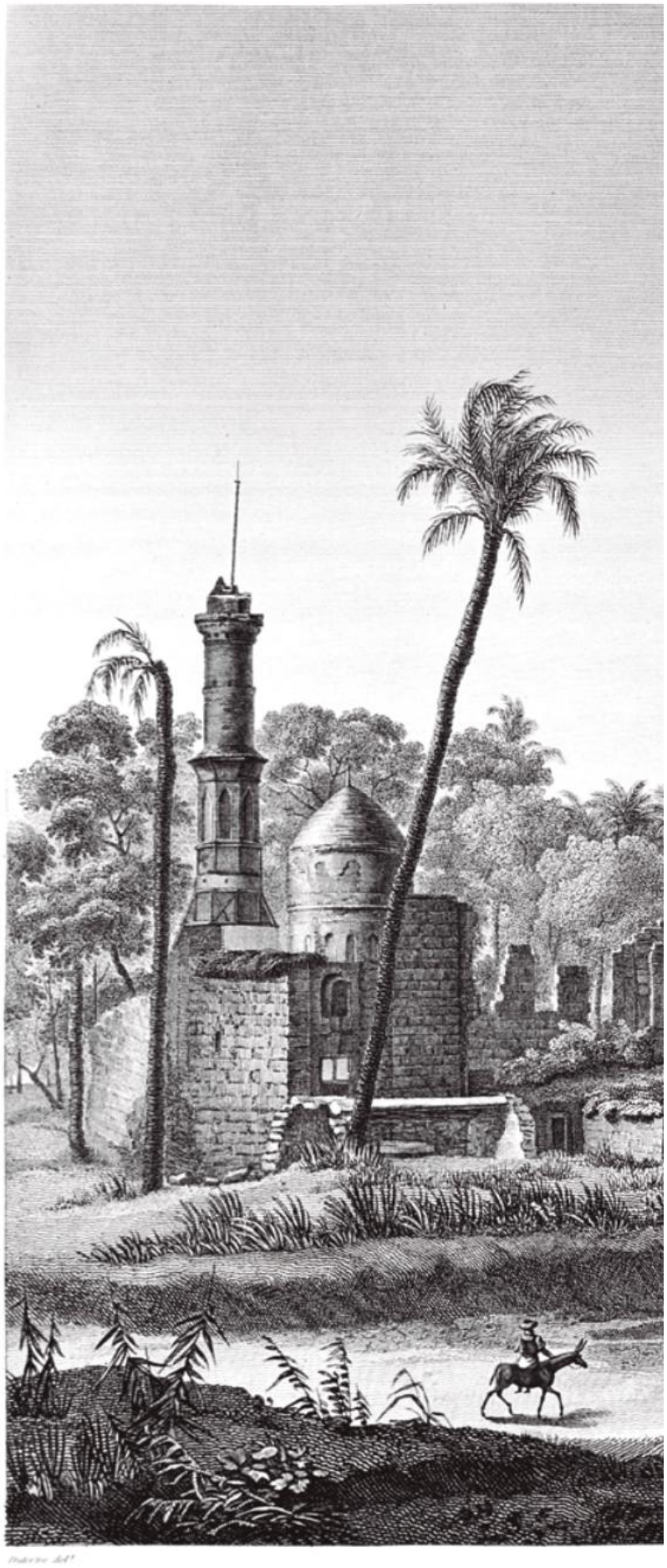

És una pena que no s'haja pogut aportar moltes més obres a l'exercici de la festa foguerera, potser tot això ha sigut degut a la necessitat d'allunyar l'obra foguerera de la falla valenciana, i d'eixe mode evitar la rèplica d'una cosa creada prèviament, diguem-ne premissa ben vista en les falles, però gens creativa en comparació amb les fogueres, on l'artista fuig d'aportacions ja vistes amb anterioritat.

Joaquin Rubio

La Cort (Fallera) del Faraó

L'art de les falles ha utilitzat en nombroses ocasions elements que associem a diferents cultures del passat amb un contingut cultural específic que ajuda a la lectura d'una obra condemnada a exhibir-se d'una manera temporal i rodejada d'infinitat d'estímuls sensorials. L'apropiacionisme propi del llenguatge faller ens permet reconèixer certs valors que, associats a nous personatges, composaran el cos argumental de la falla.

Forbin et Rang Sc.t

VUE D'UNE MOSQUÉE RUINÉE DANS L'ÎLE DE ROUDAH.

D'aquesta manera, les representacions que evoquen el món egipci en les falles són enormes. Però sempre des de la més absoluta llibertat per part de l'artista i a través d'un més o menys encertat kitsch que es remet als elements més essencials que, de manera popular, associem a la cultura egípcia: faraons, piràmides, déus zoomòrfics, columnes lotiformes…, però desproveïts, això sí, de qualsevol intenció historicista, documental o didàctica.

Els elements associats a l'art egipci, i tractats de manera lliure, permeten, a més, un desenvolupament estructural i plàstic vistós per a les falles, gràcies a la possibilitat per part de l'artista de recrear-se en els detalls, colors, ornaments, plomes, daurats… vinculats a les figures del poder, les batalles, les lluites, els imperis… Les lectures que podem desenvolupar gràcies al tema egipci són quasi infinites, i formen part d'eixa espècie de "bàsics temàtics" per a l'ús i abús de les falles.

Temes, d'altra banda, –circ, pirates, cultures orientals- que no són aliens a tantes altres manifestacions de la cultura popular, de l'art de masses, de l'art massificat i de l'art seqüencial. Sempre passades per un filtre que simplifica al màxim el contingut de les obres originals i el redueix, com hem vist, als elements més bàsics, sempre desvirtuats i versionats, de cada cultura. Des de l'antiga Grècia fins les cultures precolombines. Sempre, això sí, baix un prisma etnocentrista que, als ulls aliens als llenguatges i processos creatius de les falles, podria resultar fins i tot ofensiu.

Són molts els projectes de falla que han abordat el tema específic d'Egipte en el seu contingut i plàstica. Una de las més cèlebres dels últims anys va ser "La disfunció del faraó" de Paco López Albert per a la comissió Convento Jerusalén-Matemático Marzal en 2005. Una falla plantada en el apogeu de la carrera de López Albert després del parèntesi i un dels seus projectes més recordats de la llarga relació que va mantindre amb aquesta comissió i abans de l'eclosió –i imposició- definitiva del model Nou Campanar.

La falla, utilitzant els ítems associats al món egipci –faraons, mòmies, obeliscos- feia referència a la disfunció erèctil d'un faraó i el seu possible remei, tema que no podem deslligar de la sarsuela "La corte de faraón" del valencià Vicente Lleó. Tanmateix, els dobles sentits o certes subtilitats de la sarsuela desapareixen en el projecte de Paco López Albert: els elements fàl·lics i la constant i directa referència a la sexualitat són un element clau en molta de la seua producció –sols cal recordar "Descobriments del segle XVIII" per a la mateixa comissió en 2001- amb una sensualitat i gust per cert erotisme bròfec recolzat en la seua excel·lent factura plàstica i pictòrica amanerada, però que resultava ideal per a aquest tipus de projectes tant de cara a la galeria.

Plomatges, vestits, filigranes… completament fora de qualsevol recreació historicista van fer les delícies dels amants de la mal anomenada "falla clàssica", però que té uns recursos i solucions molt concretes propiciades por una costum creativa i artística, en la que López Albert es converteix en un clar manierisme, per retrocedir, des de dins, un format hegemònic d'entendre l'obra fallera.

Alejandro Lagarda

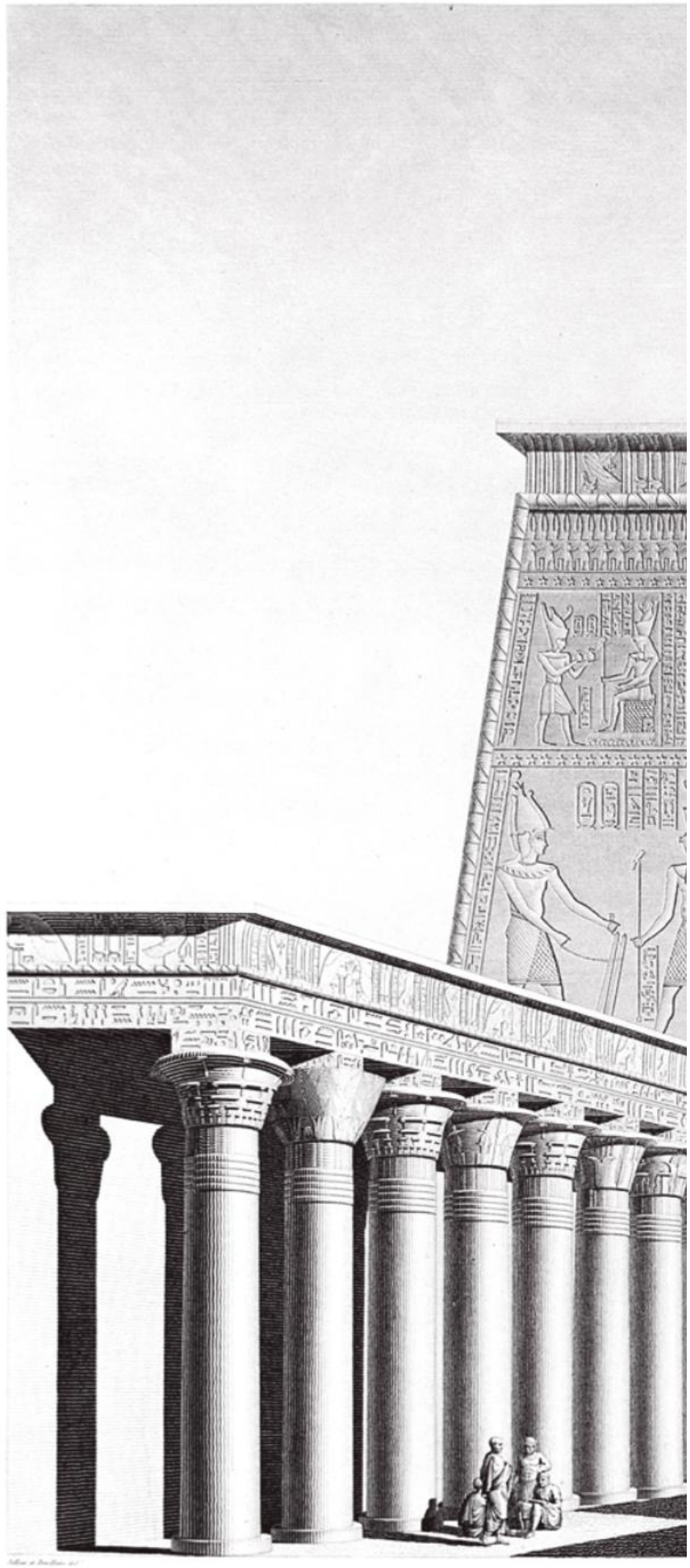

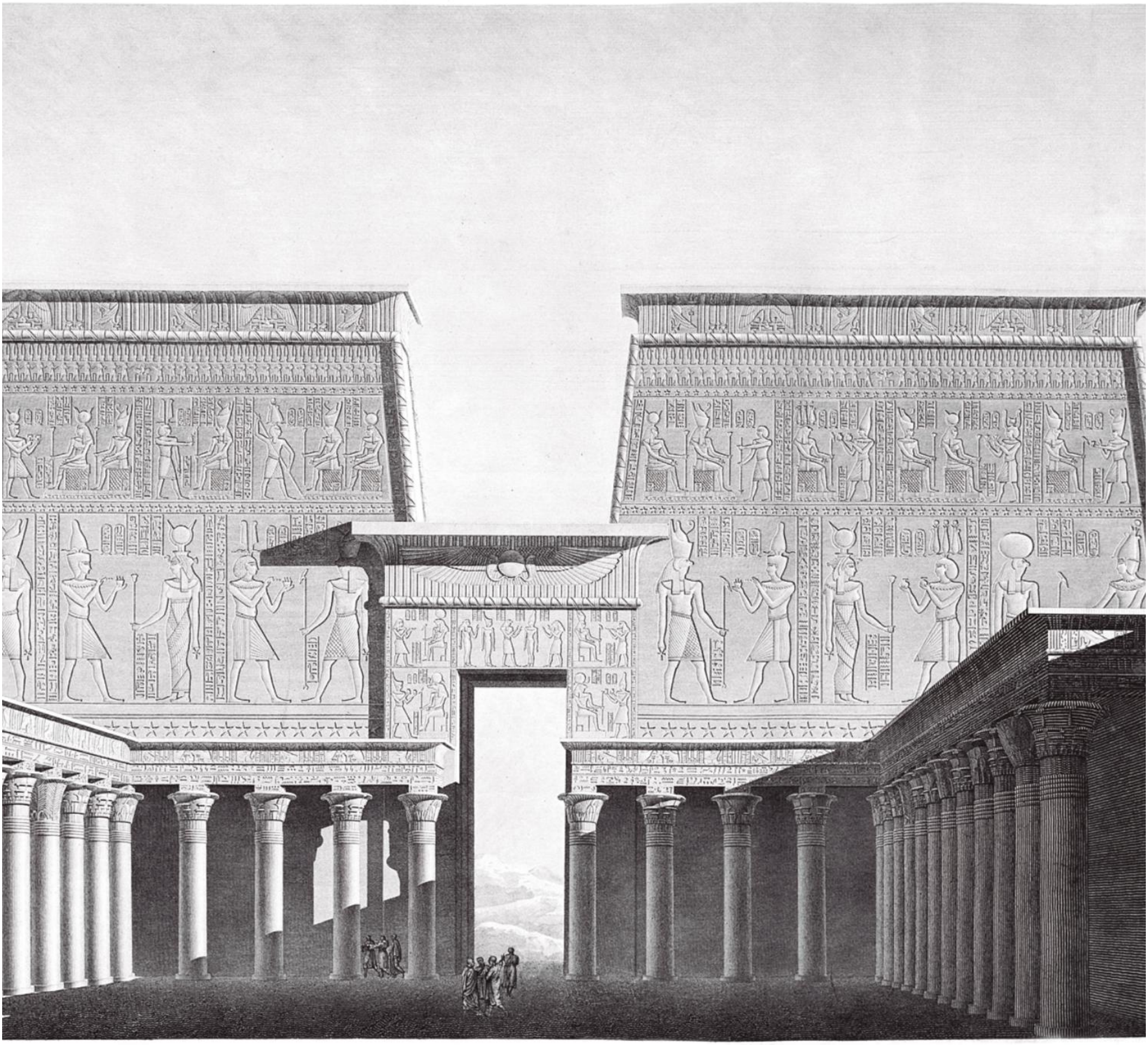
Webgrafía

www.unnouparot.hol.es

Un fil de seda

Un fil de seda.
Un fil de seda pintat amb pigments d'Afganistan.
Un fil de seda que uní pobles, uní famílies, que
ens descobrí l'art egipci.

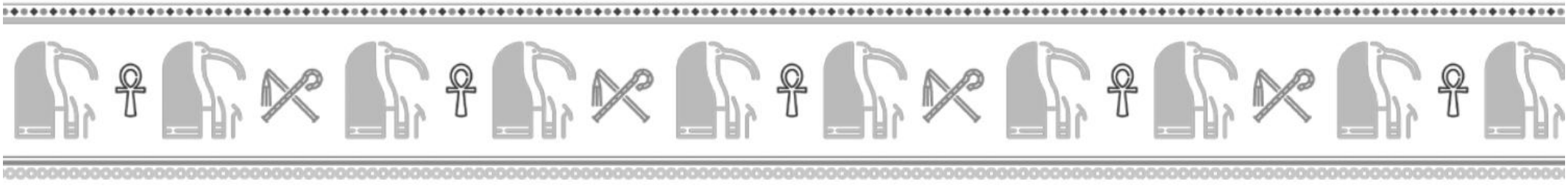

VUE PERSPECTIVE DU PYLÔNE ET DE LA COUR DU GRAND TEMPLE.

Des de fa centenars d'anys, la meua família s'ha dedicat a mercadejar amb la seda, sobretot, la meua família va a Egipte. Mon pare va enamorar-se del seu art antic i així tinc la meua cambra plena, ben plena, de miralls, de polseres, de pintures, mosaics i figuretes que venen d'allà. Mon pare diu que els brillants vestits i manteletes que duguem les meves germanes i jo estan fets de fils de seda duts en grans i pesats vaixells des de molt lluny, des d'Egipte.

Mon pare també diu que allà ha estat en grans palaus com els que tenim nosaltres i els nostres amics, però amb molt d'or, or que viatja a Egipte des del cor d'Àfrica. Però el que sempre, sempre, sempre, sempre diu mon pare és que les donetes que converteixen eixos fils de seda en els vestits meus i de les meues germanes són les donetes que més riquesa li donen a les terres valencianes, són les donetes que viuen i treballen a les cases de Velluters, i quant que les vull per donar-li color als nostres cossos.

De l'últim viatge mon pare em dugué una figura d'or amb el cap d'una dona pintada i pentinada de manera molt estranya, però a la vegada molt bella. Jo, com que sóc tan xafardera, de seguida li vaig preguntar: "Pare, qui és eixa dona tan bonica?". El pare no contestà. Em dugué un llibre. Jo el vaig llegir sencer eixa mateixa nit. I em vaig quedar bocabadada! Eixa dona guapíssima va ser reina! No cosia, ni cuinava, ni tampoc netejava. Ella manava!

De sobte, vaig pensar en fugir-me´n amb mon pare per veure aquella rica terra plena d'or, colors i belles regines. Jo sabia ben bé que ningú en ma casa suportaria la idea de que em fera mercadera, "això no és treball de dones", dirien, però jo vull ser com Cleòpatra, vull manar un vaixell gegant, vull passejar els meus vestits de seda per tota la Mediterrània.

Així va estar que aquell matí del 16 de març que mon pare iniciava un altre viatge a Egipte, jo, aprofitant que sóc menudeta, em vaig colar i a les bodegues del vaixell em vaig amagar. No m'ho podia creure, me n'anava a Egipte! Allà m'esperarien moltíssimes aventures i el que és més important, infinits fils de seda perquè les donetes de les cases de Velluters ens feren milers de vestits a les meues germanes i a mi.

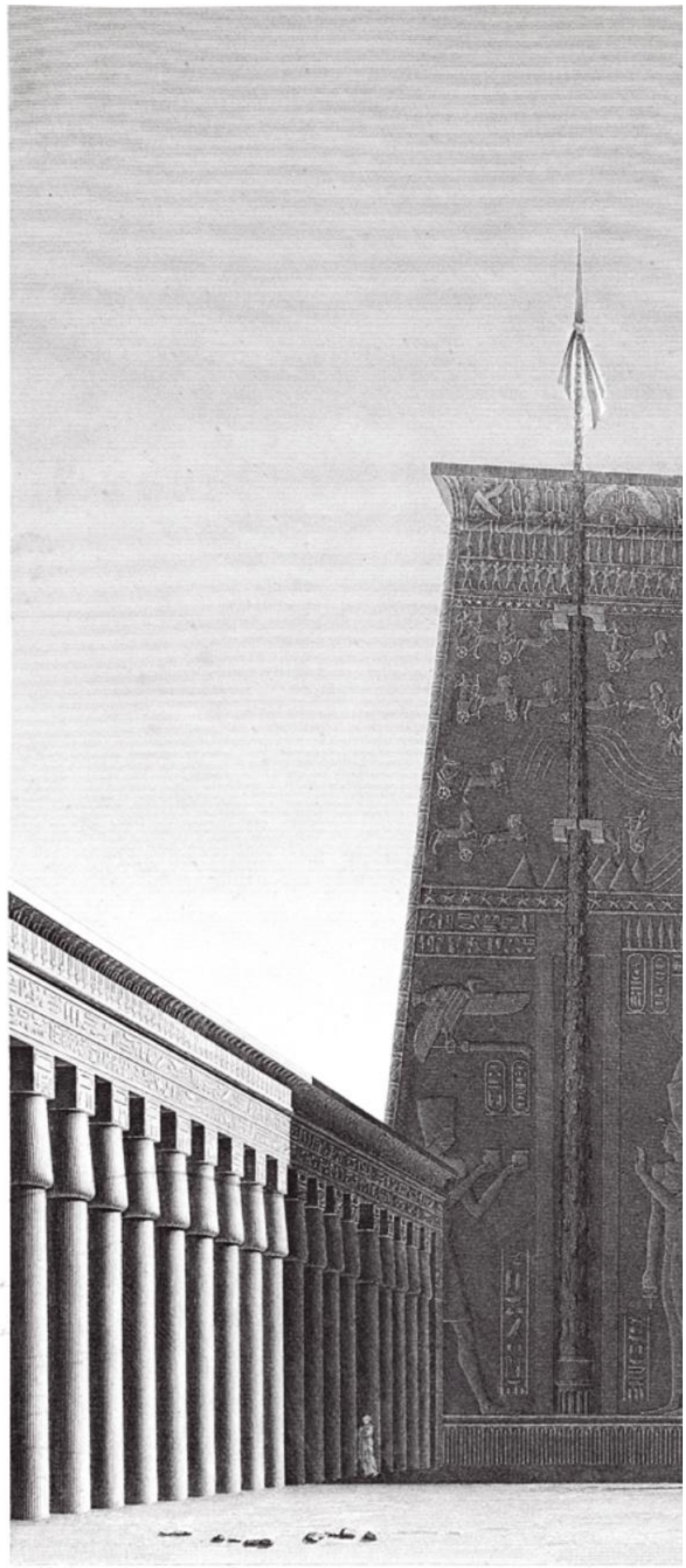
Ho aconseguírem, encara que va haver una tempesta molt forta i jo vaig haver de buscar a mon pare ja que estava força espantada. Mon pare en veure'm va cridar enfurit, però sóc la seva xiqueta, prompte se li va passar i em ficà un got de mistela perquè calmés els nervis.

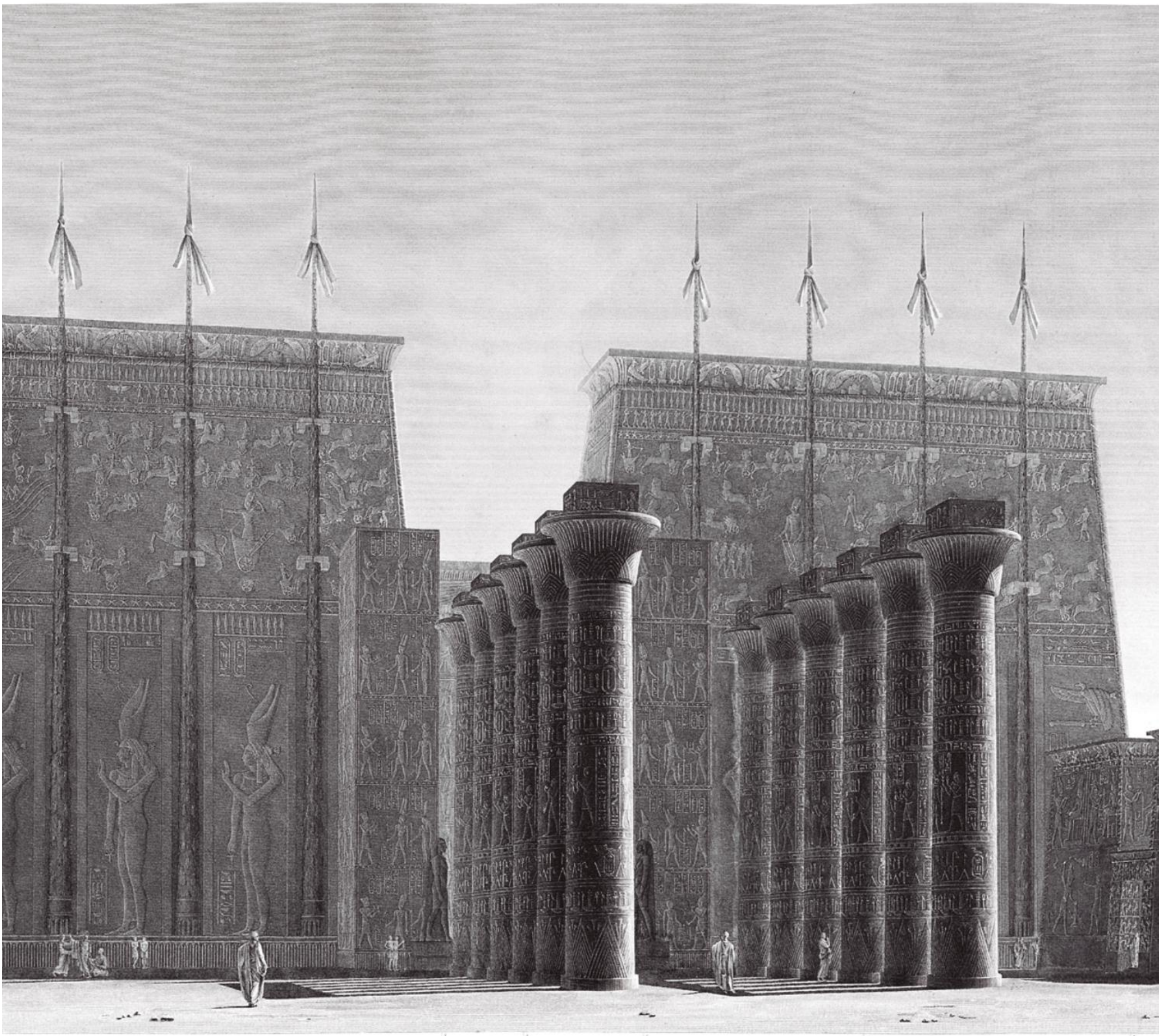
I així va ser com vaig arribar a Egipte, allà, com bé sabeu, em vaig convertir en una de les millors mercaderes de tot el mercat mundial de la seda. I encara així, el més important que he fet en la meua vida és ensenyar a les cosidores d'allà els nostres colorits i bells vestits perquè els facen també. I conte, contat ja s'ha acabat, i en falles que els vostres somnis es facen realitat!

Olga Calvo

I si jo fós un gran faraó?

Abans de començar el meu article, el qual parlarà dels faraons existents (de manera genèrica), al llarg de tots els segles, encara que a l'actualitat reben un altre nom, presidents. Però, a partir d'aquesta definició, veurem clarament allò que us estic dient. Anem-hi.

VUE PERSPECTIVE DU PALAIS PRISE DE L'INTÉRIEUR DE LA COUR DU CÔTÉ DE L'OUEST.

“Els faraons eren els monarques de l’antic Egipte. Alguns estudis daten la utilització d’aquest terme, com una manera de referir-se al rei, cap al 1400 aC i altres des del 950 aC. Era el líder religiós, civil i militar de l’Antic Egipte.

La religió va tenir un paper molt important. Tant és així que el govern va evolucionar cap a un sistema teocràtic, segons el qual el faraó era considerat un déu a la Terra, per la qual cosa ocupava el poder absolut. Durant la Dinastia V, els faraons van començar a atribuir-se ascendència divina i des d’aquella època van ser venerats com a fills de Ra. Ra va ser l’únic déu important venerat de manera constant durant l’antic Egipte. Era el cap de les deïtats, i els primers reis egipcis, els faraons, se’n proclamaven descendents.

Vivien en palaus immensos, envoltats de la seua cort, de grans luxes. La cort del Faraó era formada per centenars de servidors, esclaus, soldats i funcionaris. Els funcionaris eren ajudants dels Farons, sabien escriure i comptar, i s’ocupaven de cobrar els impostos i de controlar i anotar tot el que passava.”

Com podem veure, aquesta definició també pot formar part d'aquesta comissió, és a dir, hi ha un faraó i una faraona dins del món major i també, perquè no dir-ho, dins del món infantil de la comissió. Però, nosaltres només ens centrarem en els faraons, deixem a la resta tranquils, ja en parlarem en una altra ocasió, no us sembla?

Bé doncs, al llarg de tots aquests anys, la comissió Abú Masaifa ha tingut un nombre considerable de faraons (tots els presidents que ens han representat, fins i tot, l'actual), els quals han treballat al llarg de dècades per tal de portar endavant aquesta comissió.

Des què es va crear la comissió, ja fa un grapat d'anys, ha passat un nombre considerable de faraons (presidents) que han portat endavant la falla, és a dir, ja des d'un principi la falla ha estat ubicada entre els carrers: Abú Masaifa, Bisbes i Gabriel Miró, i el casalet estava ubicat al carrer Miguel Hernández, ho recordeu? Els més joves ni ho recordaran, però, era un gran casalet, sempre ple de festa i de gent d'altres llocs que hi venien una vegada a l'any i omplien el casalet. Més tard, i per causa d'espai, sorolls, etc, es va buscar una altra ubicació.

Aquesta nova ubicació és l'actual, avinguda Ausiàs March, al costat de l'ambulatori nou. Aquest casalet, que és el que els més joves han conegut com al nostre casalet, és espectacular, és gran, ampli, ple de llum i d'alegria que s'assemblaria com no als palaus dels faraons.

Aquesta comissió té molts privilegis, com a bona societat egípcia s'assembla en: té un gran casalet, té una gran cort d'honor, encara que no tots hi treballen de la mateixa manera, és a dir, hi ha molta cort, però a l'hora de treballar per portar endavant la falla, sempre hi són els mateixos (a aquests anomenarem esclaus fallers, amb el bon sentit de la paraula). Per què no hi treballa més gent? No ho sabem, però, a més a més, són les mateixes persones que es queixen per tot, sempre ho farien d'una altra manera, però a l'hora de la veritat...

També hi podem veure els luxes que hi tenim, durant la setmana de falles no ens privem de res, és a dir, des del moment en què oficialment comencen les falles, ja tenim al davant el catering, els cambrers,... A més, hi ha un nombre considerable de servidors, sempre ho tenen ben arreglat per poder alimentar als xiquets en els diferents actes fallers (recorreguda, ofrena, sant Josep). Els soldats són els que ho tenen tot preparat a l'hora del muntatge i desmuntatge del cadafal faller, casalet... I per últim, hi trobaríem als funcionaris, que dividiríem en: aquells que es dediquen a escriure, és a dir,

aquells que porten endavant la creació del llibret, com l'actual. Espere siga del vostre grat. A més, a més, l'altra tasca dels funcionaris són els comptadors, és a dir, aquells que s'ocupen de cobrar els impostos i de controlar i anotar tot el que passa a la comissió, per tal de millorar la convivència, el cadafal, ... la festa en definitiva.

Al llarg dels anys, la falla ha anat evolucionant i canviant com la societat. A l'igual que sempre ha hagut un faró, també és cert que ha anat acompanyat de la faraona corresponent, que han portat al cim la comissió, i continuen fent-ho a l'actualitat.

També cal constatar que hi varen haver uns anys en què la comissió no hi tenia un únic faraó, sinó més bé en tenia d'entre quatre i cinc faraons, a veure quin millor de tots! Va ser un període on tot va anar d'allò més bé, perquè hi havia més cabets pensants, que si fem un xiringuito a la Fira, que si fem uns cartons i un muntó de coses més. Aquests faraons sempre hi varen tenir a la seua faraona, les quals ens varen representar a la perfecció.

Però, després d'un llarg període, enguany, no sabem si ben bé per Cleòpatra o perquè, un dels antics faraons, volia governar únicament, però, el ben cert és que en aquest exercici només en tenim un de faraó. Com ho farà? Esperem que molt bé. El qual governarà amb la seua Cleòpatra, de segur que ho fan de meravalla, ell ja en té experiència, i ens ha demostrat en més d'una ocasió el seu bon fer, és per això que de segur enguany es supera i ens porta a la victòria, i si no és així no hi passarà res, perquè allò important és la germanor existent a la falla. Tots/es som com una gran família que s'ajunta la setmana fallera, o fins i tot, podem dir que ja des de febrer, i més concretament, després de la crida, tots/es tornem a omplir el casal esperant amb impaciència l'arribada de la setmana màgica, la setmana de les falles.

Per contra, la Cleòpatra, és nova en el càrrec, però de segur que ho fa molt bé, com les seues predecessores, ja que encara que no hi tinga experiència, el ben cert és que ho ha vist, sap que és allò que ha de fer i com ha d'actuar davant de qualsevol dels actes als quals haja d'anar a representar-nos (pasdoble, besamà, ofrena...) de segur que és una bona Regina.

Bé doncs, només em queda desitjar que aquest any siga molt bo per a aquests reis egipcis i que ens porten a la glòria dels déus i, més concretament, del déu Ra. Molta sort i que els déus us acompanyen al llarg del vostre gran viatge.

Carmen Anaya

Biografía

Definició de la R.A.E
Egipte: faraons importants. Faraonsimportants.blogspot.com.es

De l'origen
forja.
De la forja
foguer.
Rajola, pulmó i vent.

CENS FALLER I RECOMPENSES

Comissió Major

Cens Faller i Recompenses

President / Rafael Ramón i Cerdá

Vice-Presidents / Eric Almiñana Torres, José Cerdá i Cerveró, Amalia Sala i Perez i Fernando Gorba i Martí.

Secretaria / María José Ballester i Reig

Vice-Secretaria / Esther Gramaje i Ballester

Tresoner / Oscar Mompó i Beltrán

Comptadora / Laura Sierra i Sanchis

Delegats de Festejos / Gerard Aparicio i Martínez i Joan Fayos i Boscá.

Delegada de Loteries / Mª Nieves Cayuela i Vila

Delegades Infantil / Noemi Tomás i Cuquerella, Inmaculada Signes i Gimeno i Laura Pascual Sánchez,

Delegades Activitats Diverses / Laura Pascual i Sánchez i Lara Fuster i Fabra.

Bibliotecari Arxiver / Pablo Benito Climent

Alba Alandete i Larriu
Teresa Alfonso i Mahiques
Eric Almiñana i Torres
Eva Almiñana i Torres
Mª Victoria Álvarez i Gallego
Carmen Anaya i Pérez
Ignacio Arriaga i Perucho
Esther Ballester i Reig
María José Ballester i Reig
Enrique Ballester i Sala
Pilar Barberá i Cambra
Jose Barberá i Reguillo
Erik Blazquez i Martinez
Pablo Benito Climent
Rebeca Bonet i Gimenez
Inmaculada Cabanes i Martínez
Ramón Calatayud i Francisco
Ramón Calatayud i Toledo
Claudia Castro i Sanchis
Eva Catalá i Bosch
Ana Maria Ceballos i Sayago
Marta Cerdan i Marzal
Sara Cerdan i Marzal
Eduardo Cerveró i Adrià
Jorge Cerveró i Tormo
Dolores Collado i Cabanes

Isabel Cuellas i Cabanes
Sandra Diego i Torres
Isabel Dominguez i Chiral
Mª Dolores Fabra i Peris
Ana María Fernández i Álvarez
Alba Fuster i Fabra
Daria García i Boixader
Andrea García i Crespi
Rebeca García i García
Gustavo García i Gil
Vicent García i Pons
María Giner i Castello
Carla Giner i Guarner
Lorena González i Morell
Celia Gorrita i Albiñana
Fernando Grau i Navas
Isabel Guarner i Chuliá
Laura Hernández i Fernández
Raquel Hernández i Pérez
Arturo Hernández i Sanchis
Ana Jiménez i Toribio
Carlos Julbe i Serrano
Maite Lacosta i Valverde
Desa Lara i Simó
Alberto Llobell i Sancho
Irene Lloret i Peralta

BUNYOL D'OR AMB LLORER

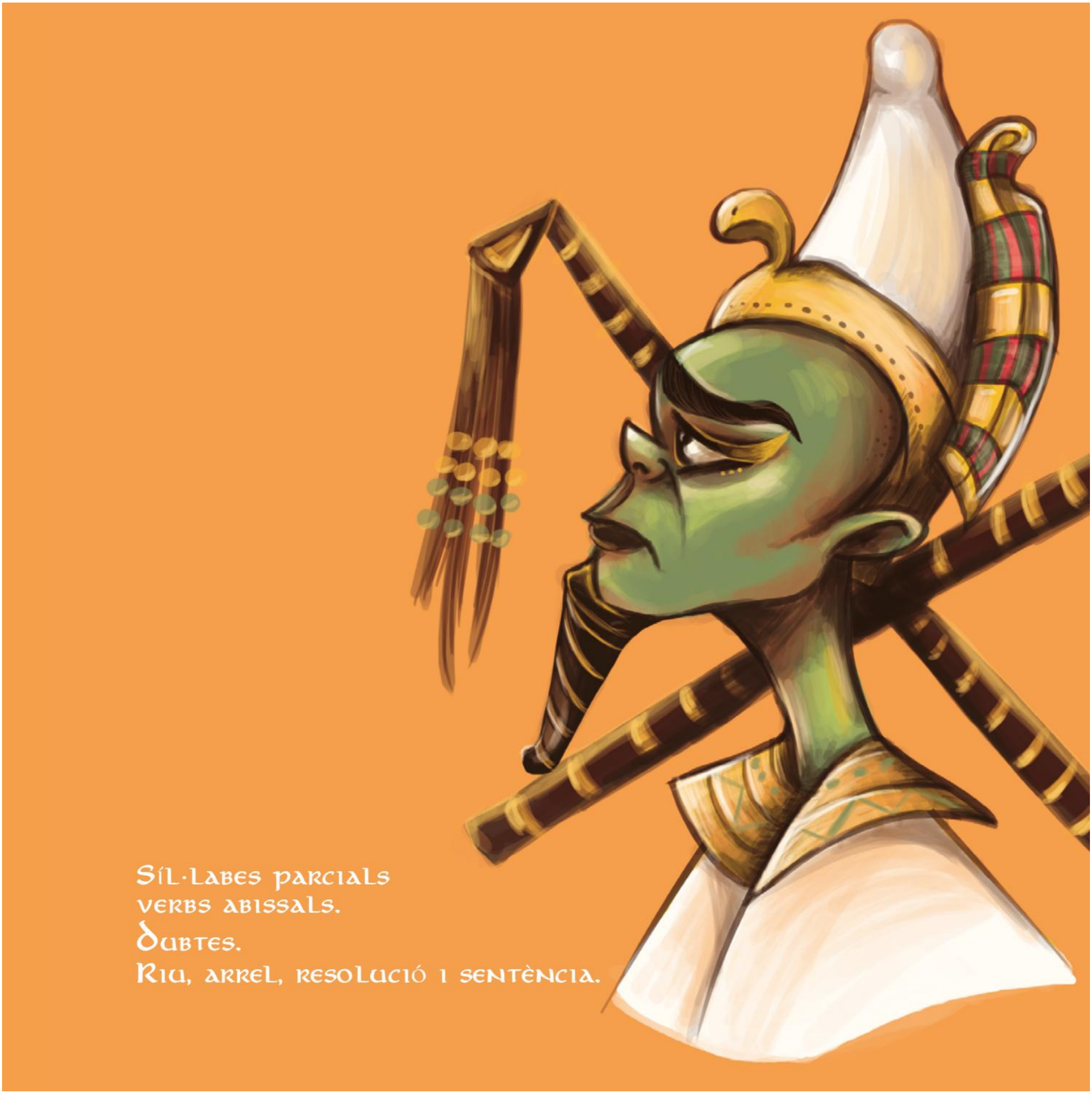
BUNYOL D'OR

BUNYOL D'ARGENT

Juan Pedro Luzón i Gozálbes
Ainhoa Madrid i Múñoz
Paula Marínez i Violero
Minerva Martí i Calatayud
Carolina Martí i Gutierrez
Luis Martínez i Almiñana
Vicent Martinez i Giménez
Vicente Martínez i Vidal
Joan Milan i Gosalbes
Estela Mira i Trigueros
Javier Moran i Guerrero
Sergio Moran i Múñoz
Aloa Nadal i Pérez
Francisco Javier Núñez i López
Noelia Ortega i Cabral
Mª Carmen Osma i Belda
Francisca Pardo i García
Mª Teresa Párraga i Santamaria
Javier Pascual i Bosch
Andrea Pascual i Pardo
Javier Patiño i Oleaque
Amadeo Perales i Climent
María Perales i Giménez
Vicente Perucho i Poveda
Remedios Pla i Perucho
Vicente Plaza i Coloma
Oscar Poveda i Marques
Miriam Quiles i Gimenez
Angela Roselló i Guarner
Amalia Sala i Perez
Cinthia Sánchez i Bellver
Ana Sánchez i Espinosa
María Sanchis i Chafer
Nieves Santamaría i Barcenas
Ada Serra i Mira
Mar Serra i Mira
Inmaculada Signes i Gimeno
Juan José Signes i Gimeno
Mª Angeles Soler i Gallego
Laura Soler i Guerrero
Alexandra Soler i Sanchis
Lucas Todolí i Malaspina
Nieves Toledo i Pardo
Noemi Tomás i Cuquerella
Noelia Tomás i Vileu
Carles Torregrosa i Calvo
Sheila Torregrosa i Sanchis
Sara Trujillo i Albiol
Antoni Vidal i Remón
Pablo Vidal i Roca
Alexander Vila i Grau
Nieves Vila i Soro
Angela Villa i Castelló
Andrés Luis Viñes i Más

Síl·labes parcials
verbs abissals.
Dubtes.
Riu, arrel, resolució i sentència.

El xicotet egipte

Joan Luzón i Guarner

President Infantil

Ha aplegat el moment més esperat per a mi, duc temps esperant-ho, he vist com persones importants per a mi representaven a les seues falles i, per fi, em toca. En eixes persones tinc un bon referent, per a fer-ho de la millor manera possible. Des de ben menut he viscut les falles, ja que vinc d'una família fallera de vàries generacions; es pot dir que duc la vena fallera pràcticament des que vaig nàixer. És un somni per a mi poder representar la festa de les falles i a la meua comissió. Aquest any de segur que no l'oblidaré mai, és una gran il·lusió representar i viure les falles des d'un altre punt de vista, però disfrutant-les com sempre.

Sóc un xiquet responsable, rialler, alegre, estudiós, bona persona, amable, amic dels meus

amics, de poques paraules, però de molts gestos. Supose que les aficions que tinc són les de qualsevol xiquet de la meua edat, a diferència de que m'encanta construir xicotetes falles amb materials corrents, com paper o plastilina, amb un dibuix previ. Aquesta afició em ve des de ben xicotet, recorde que ja des de ben menut, en la piscina d'on jo estiuejava, construïa dins xicotetes falles imaginàries, que posteriorment cremava amb una traca producte de la meua imaginació, acompanyada del soroll propi.

Al llarg dels anys aquestes falles imaginàries es convertirien en xicotets dibuixos al foli, que posteriorment serien una construcció amb paper, cartró o plastilina en la realitat. M'encanta vore el procés de construcció d'una falla, amb el conseqüent muntatge i, per últim, la cremà. Per això, un dels actes que més m'agrada és la plantà, en la qual es pot vore com totes les idees plasmades en un simple paper i construïdes poc a poc per separat, al unir-les creen no sols una construcció d'un monument sinó també una il·lusió i una tradició de moltes persones i molts anys, que nosaltres com a fallers recordem i duguem endavant cada any. I amb la cremà d'aquest monument, comença un nou any ple d'il·lusions. Per això aquest any l'aprofitaré com mai, disfrutaré cada acte, cada coet, cada rialla i cada moment compartit amb Alma, Maria i Rafa. Espere poder representar a tots els fallers i falleres de la meua comissió el millor possible i que m'acompanyen en aquest any tan important per a mi, com a representant de la millor festa que té València.

Per últim, però no menys important...

Visquen les falles, visca Xàtiva i visca la falla Abu Masaifa!

Alma Grau i Lacosta

Fallera Major Infantil

Hola,

Sóc Alma Grau Lacosta i tinc 10 anys. Tinc uns quants hobbies però podria dir-se que el principal són les falles. A banda de ser fallera en cos i ànima també jugue a volei i toque la percussió.
Però, com deia una miqueta més amunt, la falla és el que més encisada em té: m'encanta baixar els divendres a sopar al casal i sentir eixa germanor fallera per part de tots.

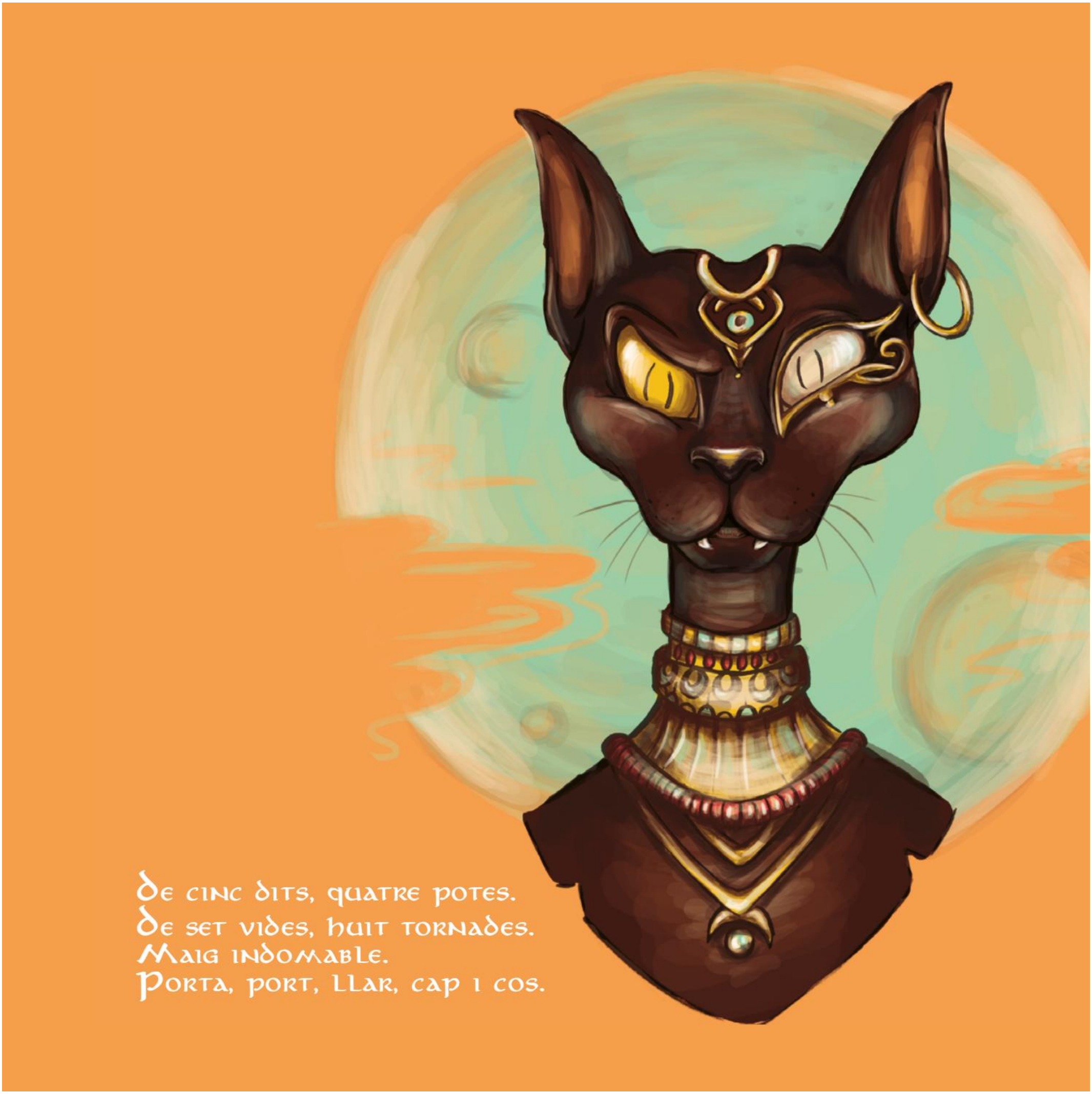
També m´agrada passar temps amb els amics fallers i, com no, amb Joan Luzón, que és el meu president infantil i amb qui vaig a compartir l'aventura que de segur ens espera estes falles.

Ah!, i no em puc oblidar dels nostres majors, Maria i Rafa, que al mateix temps que ens cuiden de segur viuran la mateixa història que nosaltres dos.

Voldria des d'ací donar les gràcies a tots els que aquest any em veuran i em saludaran pels carrers de Xàtiva; a tots els meus familiars, especialment a la meua mare Maite, i a tots els fallers i falleres de la nostra comissió.

I com no, convidar-vos des d'aquest xicotet escrit a que viviu i disfruteu al màxim les nostres falles de 2017.

Visquen les falles, visca Xàtiva i visca la falla Abu Masaifa!

De cinc dits, quatre potes.
De set vides, huit tornades.
Maig indomable.
Porta, port, llar, cap i cos.

¿Wangal

Juguem ?

Falla Infantil Abú Masaifa 2017

Juguem?

Artista de la Falla

Borja Lorente

Esbós de la Falla

Sergio Alcañiz

Assesora Lingüística

Daria García

Il·lustracions Explicació de la Falla

Ana Urban

Juguem?

Menuts d'edat, grans de talla,
falla que parla del joc,
ben boniqueta i preciosa,
anem, si els pareix, poc a poc.

Només en vore el ninots,
recordem el temps d'infantesa,
quan érem uns "monyicots"
i jugàvem amb destresa.

Tot en la vida era rosa,
a vore qui juga més!!
menys quan patíem la cosa
de les notes a fi de mes.

La cotxera d'un veí,
qualsevol baló valia
per fer-li la trapelleria
de posar els gols allí.

Un ós que no espanta,
ninots de peluix,
i bagulets de fusta
per fer un dibuix.

Jugueu molt, gent menuda,
jugueu, no tingueu por,
que la vida és molt morruda
i el temps passa que fa por.

Són les titelles un art,
ingeni titellaire,
del que també forma part,
fins i tot, el món de les falles.

Juanvi l'ós ha reparat
i ha cosit la seua panxa
amb la llana que ha trobat
i una tireta que enganxa.

De la vida,
silenci.
De la mort,
veu.
Fera, udol, nit i cor.

RELATS INFANTILS

178 La llegenda d'Isis i Osiris.

182 El vell mestre escrivà.

186 Carles i l'espill màgic

190 Un dia de falles per a mi.

192 Activitats didàctiques.

194 Aprenent de pirotècnic, com fer bon ús dels coets

La llegenda d'Isis i Osiris

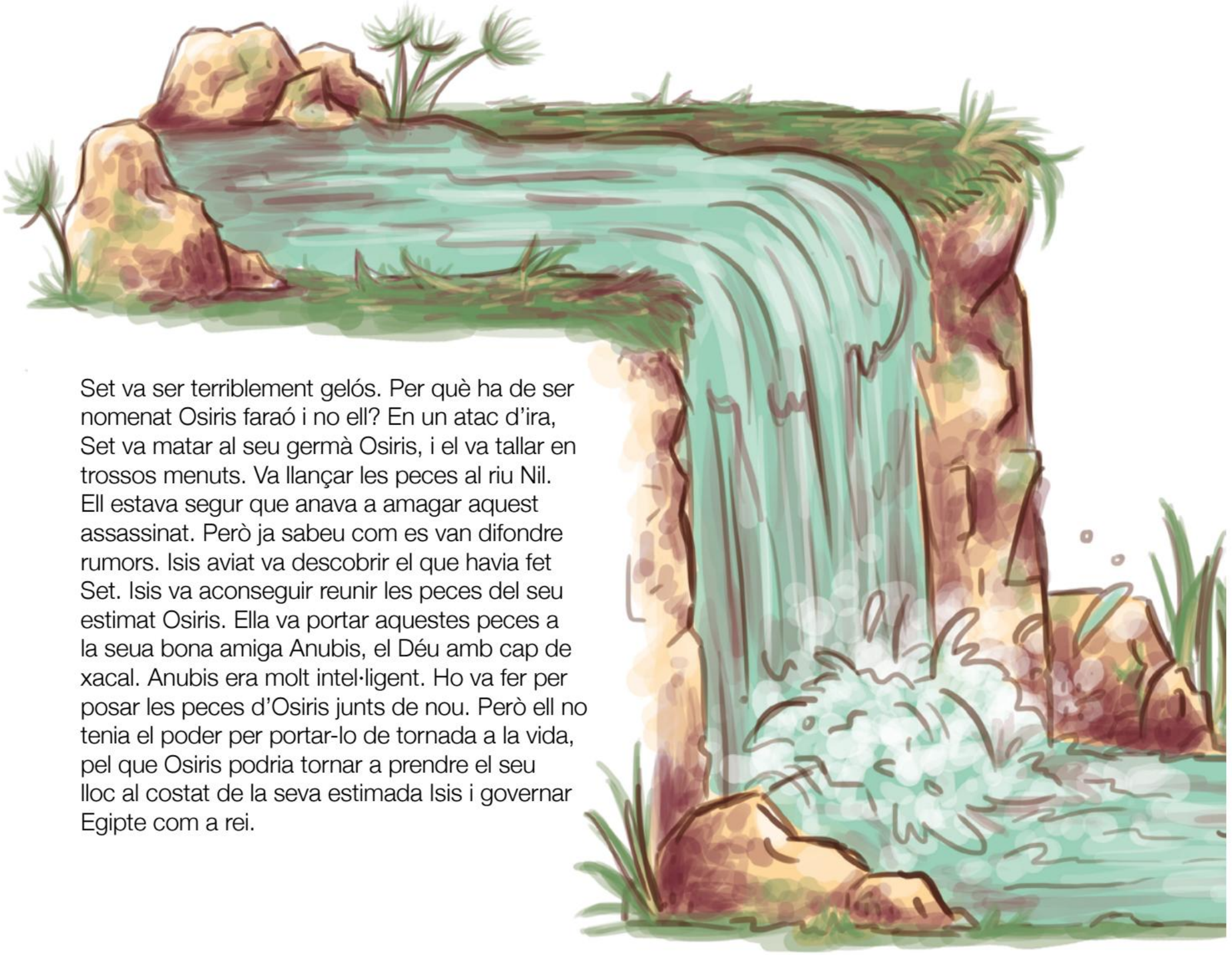
Hi havia una vegada, fa molt de temps quan la terra era nova i tot estava començant, tota una terra coberta d'aigua. Un ou flotant a l'aigua, només un ou. Quan aquest ou eclosionà, Ra va néixer. Ra no volia gastar el seu temps surant al voltant, sense fer res, així que va volar cap al cel i va esdevenir el sol. Ra va eixugar la major part de l'aigua i es va fer la terra. Ra era solitari, pel que va fer una dona. Ra va fer molts déus i deesses per fer-li companyia. Els va posar a tots a treballar. Els seus fills estaven molt ocupats dirigint el món.

Tot i així, es va prendre el temps per tenir fills, perquè els nens eren coses glorioses de tenir!

Al poc temps, hi havia molts déus i deesses. Ra era el pare o l'avi o el besavi de tots ells!

Tots els nens són gloriosos, però per a Ra, un xiquet va ser especialment important. Aquest xiquet era el seu nét, Osiris que tenia un germà anomenat Set. Ra va pensar que estava bé, supose, però el seu preferit fins ara era Osiris. Per mostrar la quantitat d'amor amb el que era estimat, Ra va fer que Osiris es convertira en el primer faraó d'Egipte. Osiris es va casar amb Isis, el seu únic i veritable amor, i el rei (Osiris) i la reina (Isis) es varen establir absolutament feliços amb el seu fill (príncep) Horus.

Set va ser terriblement gelós. Per què ha de ser nomenat Osiris faraó i no ell? En un atac d'ira, Set va matar al seu germà Osiris, i el va tallar en trossos menuts. Va llançar les peces al riu Nil. Ell estava segur que anava a amagar aquest assassinat. Però ja sabeu com es van difondre rumors. Isis aviat va descobrir el que havia fet Set. Isis va aconseguir reunir les peces del seu estimat Osiris. Ella va portar aquestes peces a la seua bona amiga Anubis, el Déu amb cap de xacal. Anubis era molt intel·ligent. Ho va fer per posar les peces d'Osiris junts de nou. Però ell no tenia el poder per portar-lo de tornada a la vida, pel que Osiris podria tornar a prendre el seu lloc al costat de la seva estimada Isis i governar Egipte com a rei.

Quan el gran Ra es va assabentar, es va posar furiós. Va donar Osiris un nou treball, un treball encara millor. Va fer Osiris el déu dels morts, que era el treball més important de tots. Osiris podria governar sobre la terra dels morts, i ser mort a sí mateix. De fet, hauria d'estar mort per entrar a la terra dels morts. Així les coses van funcionar molt bé, o això creia Ra. Quan el jove príncep Horus va escoltar el que el seu oncle Set havia fet tot el que havia fet, tot i que no era més que un nen, va rastrejar al seu oncle Set i el va assassinar.

Isis estava agraïda a la seua amiga Anubis, i per al seu fill Horus, i per al seu avi Ra. Però res que es pogués fer portaria Osiris de nou a ella. Ell habitaria per sempre en la terra dels morts, i ella anava a viure per sempre en la terra dels vivents. Isis sabia que mai tornaria a veure el seu marit estimat de nou. En honor del Déu Osiris, els reis (faraons d'Egipte) porten un bastó i un fuet, els signes d'Osiris. El lladre es va tornar especialment el signe dels governants. El lladre semblava molt a una serp i va ser feta de fusta.

Ells van usar la fusta perquè la fusta era escassa. Això fa que sigui encara més especial. A partir de llavors, i encara avui dia, un cop l'any Isis viatja a la riba del riu i les llàgrimes cauen dels seus ulls. És per això que el riu Nil s'eleva cada any, per donar vida a tots i tot al llarg del Nil. Quan Isis plora, el Nil s'elevarà! I això és una cosa molt important.

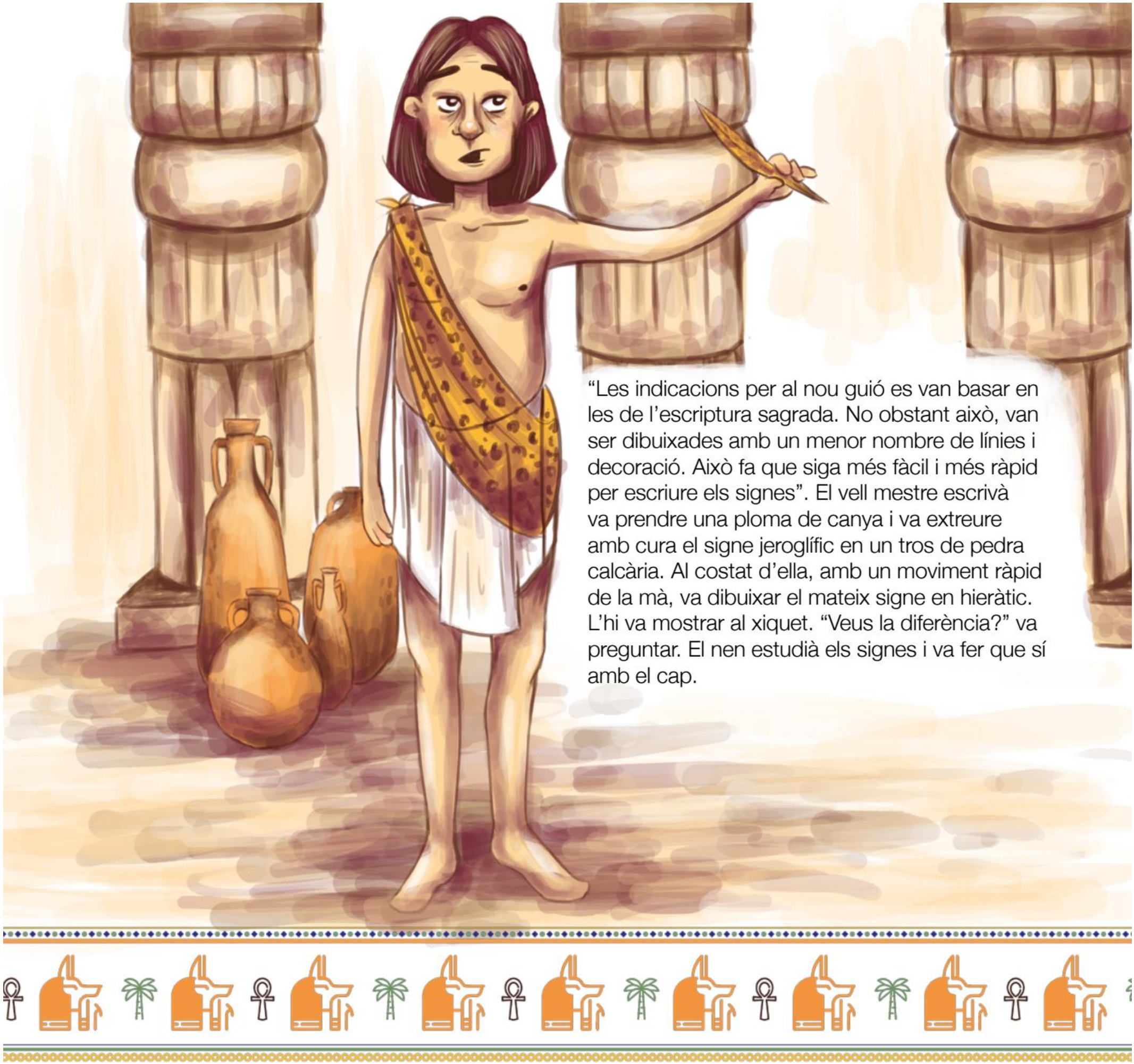
Conte popular.

El vell mestre escrivà

El vell mestre escrivà es va acomodar en la seva estora i va mirar al nen que se sentà davant d'ell. "Per què has vingut aquí?" va preguntar. "He vingut a aprendre a ser un escrivà de la mateixa manera que el meu pare era," va dir el nen. L'ancià va somriure, "Si vols ser un escrivà, primer has d'aprendre sobre els escrits utilitzats per a gravar l'idioma del poble egipci. A continuació, aprendràs a llegir i escriure aquests escrits". Es va aturar, i després va tancar els ulls. Va passar un minut. Llavors va començar a parlar en veu baixa. "Vaig a començar pel principi."

Fa molt, molt de temps, Thoth, el gran déu de l'escriptura i el coneixement va portar el regal de meduNetjer ("les paraules de Déu") a l'escriptura land.Hieroglyphic Durant centenars d'anys aquesta escriptura sagrada s'ha utilitzat per registrar les paraules i els fets dels faraons i déus i deesses. "Si el guió era sagrat, el que van fer els mestres utilitzen per escriure cartes?" va preguntar el nen. El vell mestre escrivà va continuar. "Alguns anys més tard, un altre guió va ser desenvolupat perquè la informació diària es podria escriure de manera ràpida i fàcil. Va ser utilitzat pels escrivans que treballen en els temples i palaus que necessiten mantenir registres i escriure cartes". Es va aturar.

"Les indicacions per al nou guió es van basar en les de l'escriptura sagrada. No obstant això, van ser dibuixades amb un menor nombre de línies i decoració. Això fa que siga més fàcil i més ràpid per escriure els signes". El vell mestre escrivà va prendre una ploma de canya i va extreure amb cura el signe jeroglífic en un tros de pedra calcària. Al costat d'ella, amb un moviment ràpid de la mà, va dibuixar el mateix signe en hieràtic. L'hi va mostrar al xiquet. "Veus la diferència?" va preguntar. El nen estudià els signes i va fer que sí amb el cap.

Avui en el regnat de Wehemibra (Nekau II), que no utilitzen l'escriptura hieràtica que molt més. El nostre sistema comú d'escriptura és ShatSekh, ('escriptura per a documents'). Els senyals es basen en signes hieràtics, però són encara més simples. Això els fa més ràpids i més fàcils d'escriure. El vell mestre va escriure una pausa i es va eixugar el front. Com un escrivà se li dóna el poder i el coneixement de l'escriptura. En primer lloc, tu has d'aprendre la seqüència de comandaments comuns de la terra perquè pugues realitzar les tasques diàries. Després d'això, si tens sort i talent, s'aprèn també el guió sagrat. Els que aprenen el guió sagrat aprendràn els secrets dels déus i els misteris de la terra.

Finalment, estava disposat a abandonar l'escola d'escrives. Ho havia fet bé i se li va oferir un lloc com a sacerdot en un temple. Molt després que el vell escrivà mestre havia mort, el jove seguia pensant sobre la seva reunió. Mai va oblidar el que l'ancià li havia ensenyat sobre la importància d'aprendre les seqüències d'ordres, i l'honor de ser un escrivà.

Conte popular.

Carles i l'espill màgic

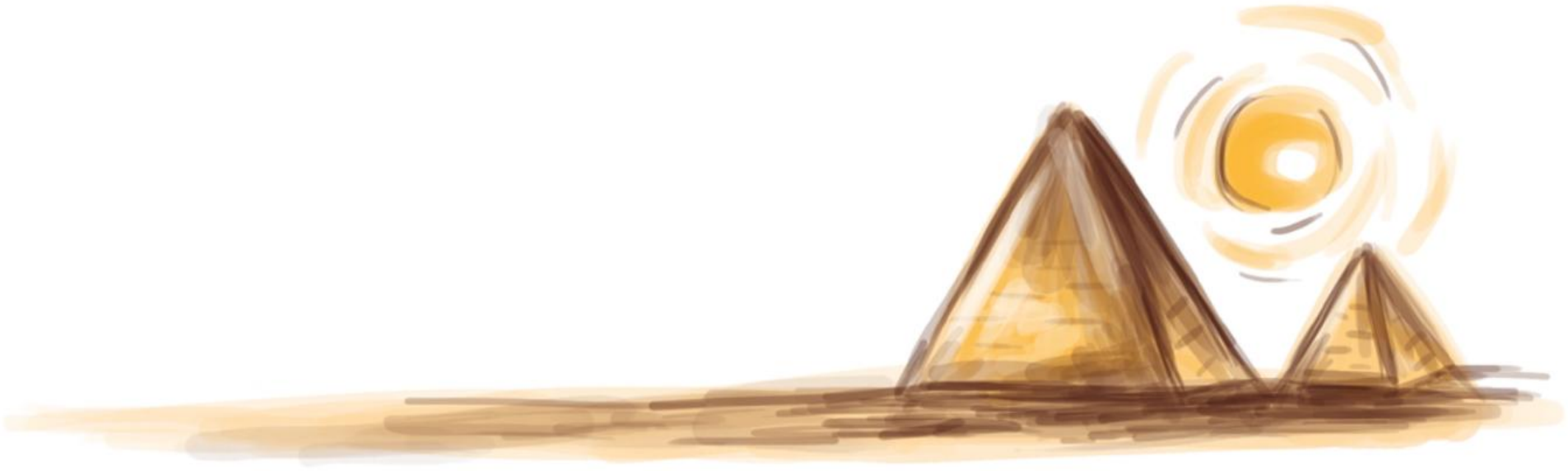
Hi havia una vegada un xiquet de vuit anys anomenat Carles que vivia en Storybrooke, un bonic poble on tot podia passar.

Un dia, en eixir del col·legi, va anar a casa de la seva àvia i aquesta li va dir:

- Quan compliques els divuit anys, un regal màgic esperaràs, però sols si eres bo el rebràs.
Carles li va dir:
- De què em parles? No entenc res del que estàs contant-me.

Deu anys després...

Carles estava molt nerviós, era el dia del seu divuit natalici, i com li va dir la seva àvia, un regal màgic rebràs si bon xiquet eres. A l'hora d'obrir els regals, Carles va obrir el de la seva àvia, era un espill, però no un espill qualsevol, era un espill màgic que podia traslladar a les persones al passat i ser protagonistes de la Història.

Quan va finalitzar la festa va voler provar l'espill i va dir:

-Espillet, espillet, porta'm a Egipte!!!

De sobte es va despertar en un desert replet de palmeres, piràmides i gent muntada a camell. Carles digué:

- Estic en Egipte i sóc Ramsés II! O almenys això posa en el pergamí!

Ell anava damunt d'un preciós camell pel desert i es dirigia al seu temple, per on passava la gent s'agenollava davant d'ell. Carles, ja convertit en Ramsés II, va veure com els seus homes treballaven escultures estranyes per a ell, de seguida va entrar al temple on hi havia molts dibuixos fets a mà. Allí va veure a una jove guapíssima de la que es va enamorar a primera vista, es deia Nefertiti.

Nefertiti es va arrimar a Carles (Ramsés II) i va parlar amb ell, li digué:

- Tu eres el meu Rei Ramsés?

I ell contestà:

- Sí, sóc jo.

Nefertiti i Carles es van anar coneixent i finalment varen decidir casar-se.

El dia de la boda a Nefertiti li va passar quelcom estrany. De sobte, es va convertir en la malvada Elena i li va dir a Carles:

- Carles, jo no sóc qui tu creus que sóc, jo sóc qui va a robar-te l'espill, mai més podràs tornar a veure la teua època i et quedaràs per sempre amb aquest inútil exèrcit i sense la teva dona Nefertiti.

Elena va traure a Emma, l'espill malvat, i va convertir al seu exèrcit en cobres i al poblat en àguiles i gats. Carles es va espantar i, abans de que li robara l'espill màgic, el va usar per a enviar a Elena a la prehistòria amb els cavernícoles i després ell se'n va tornar a sa casa junt a la seva àvia.

Quan estava ja en casa li va donar a la seva àvia l'espill per a què res d'açò tornara a passar. Des d'aleshores, l'àguila, la cobra i els gats son símbols típics d'Egipte.

Àfrica Calatayud i Sierra.
Fallera infantil, 7 anys.

Un dia de falles per a mi

Hola, em diuen Nadia i per a mi les Falles són molt especials.

El primer que anem a vore és la presentació. Més endavant vaig a la mascletà amb els meus amics de la Falla. Ja en falles m'agrada molt vestir-me de fallera, encara que fer-me el monyo no m'agrada tant.

El dia que més m'agrada de Falles és el 17 de Març, que és quan acompanyats de la música recorrem tots els monuments; i el dia que menys m'agrada és el 19 de Març, quan cremem la Falla, perquè això significa que ja s'han acabat.

Nadia Sanchis Tomas.
Fallera infantil, 9 anys.

- piràmide
- esfinx
- vaixell
- sarcòfag

Relaciona els dibuixos amb el nom que els correspon

ANIMALS EGIPCIS

E N K P T J C C Z T S N H S H
Y S B X P O O A N G I I I Y F
A W C R X C T O S H B U P J C
M T E A O B R K L R I I O C A
M S Q D R E L L E M A C P D Q
X Z R U C A U J D P M G Ò D R
Y I F O Y H B F G N X O T W E
L R N J G R G A T G O J A N I
Q I S A R G A N T A N A M E D
R R J B Q Z J P R H H J Q P B

CAMELL
GARSA
IBIS
SERP

COCODRIL
GAT
RINOCERONT

ESCARABAT
HIPOPÒTAM
SARGANTANA

Busca el nom d'aquests animals egipcis

Aprenent de pirotècnic

com fer bon ús dels coets

1

Encen els cohets sobre
una superfície

3

Protegeix-los del foc!
Guarda'ls en un lloc ombrejat

2

Allunya't una vegada
presa la metxa

4

Explotal's lluny de
la gent i els animals

5

Utilitza les zones de foc.
Allunya't dels monuments

GAUDIX DE LES FALLES!!

Senda blava
Frontera verda.
Dels vents, rosa
Polar estrella.
Immensitat, senyal i suor.

CENS FALLER I RECOMPENSES

Comissió Infantil

Cens Faller i Recompenses

President Infantil / Joan Luzón i Guarner

Fallera Major Infantil / Alma Grau i Lacosta

BUNYOL D'ARGENT

Clara Albert i Ortolá
Martina Arriaga i Signes
Alejandro Ballester i Sala
David Barberá Giner
Marc Barberá i Giner
Leyre Benito i Sanchis
Corina Borreguero i Alandete
Saray Cabanes i Martinez
Africa Calatayud i Sierra
Pau Calatayud i Toledo
Marc Cerdá i Álvarez
Marc Cerdá i Barberá
Jaume Cerveró i Tormo
Gemma Cruañez i Miralles
Paula Diego i Baldoví
Jose Escudero i Gramaje
Angel Ferrando i Molina
Elena Ferrando i Molina
Maria Ferrer i Pascual
Guillermo Fuster i Alfonso
Mateo García i Collado
Daniela Gaciá i Nadal
Gustavo García i Párraga
Alma Grau i Lacosta
Laura Gil i Llorens
Sara Giner i Guarner
Alma Gorrita i Pujades
Joan Luzón i Guarner
Joan Llacer i Badenes
Alberto Marco i Madrid

Alex Maronda i Ramón
Aintza Martínez i Calatayud
Claudia Martínez i Lacosta
Rocío Martínez i Roselló
Samanta Martínez i Roselló
Xavier Moran i García
David Núñez i Pla
María Perales i Castells
Ignasi Pérez i Cerveró
Nicolau Pérez i Cerveró
Marc Pérez i Piqueras
Alba Perucho i Soler
Paula Plaza i Hernández
Vicent Plaza i Hernández
María Pons i García
Carmen Rodriguez i Gimeno
Gerard Sanchis i Tomás
Nadia Sanchis i Tomás
Laura Sancho i Perales
Joan Santamaría i García
Marc Santamaría i García
Ariadna Serna i Tomás
Alvaro Signes i Quiles
Carmen Soler i Burgos
Carla Taengua i Saez
Eric Úbeda i Martí
Victor Valdivieso i Esparza
Neus Vidal i Anaya

PROGRAMA D'ACTES

14 Març

18´00 h.

BERENAR COMISSIÓ INFANTIL

Oferit per la FMI Alma Grau i Lacosta
i pel President Infantil Joan Luzón i Guarner

15 Març

21´00 h.

NIT DE LA PLANTÀ

Amb sopar junt als monuments

16 Març

08´00 h. DESPERTÀ pel barri
09´30 h. ESMORZAR AL CASAL
13´00 h. EIXIDA DEL CASAL per a vore la Mascletà

14´00 h. MASCLETÀ Al Jardí de la Pau

14´30 h. DINAR INFANTIL
15´30 h. DINAR
18´00 h. EIXIDA del casal

19´00 h. LLIURAMENT DE PREMIS a l´Ajuntament

22´30 h. SOPAR DE DISFRESSES al casal

00´00 h. DISCOMÒBIL

17 Març

13´00 h. CERCAVILA pel barri
13´30 h. DINAR INFANTIL
14´30 h. DINAR
16´30 h. EIXIDA del casal

17´30 h. VISITA OFICIAL A LES FALLES

22´30 h. SOPAR al casal
00´00 h. DISCOMÒBIL

18 Març

13´00 h. CERCAVILA pel barri
13´30 h. DINAR INFANTIL
14´30 h. DINAR
17´15 h. EIXIDA DEL CASAL

18´00 h. OFRENA DE FLORS
a la Mare de Deu de la Seu

22´30 h. SOPAR HOMENATGE
a la fallera major
Maria Sanchis i Chafer

24´30 h. DISCOMÒBIL

19 Març

11´15 h. EIXIDA DEL CASAL

12´00 h. MISSA EN HONOR AL NOSTRE PATRÓ SANT JOSEP
i posterior trasllat amb processó

15´30 h. DINAR
18´00 h. GRAN XOCOLATADA Comissió Infantil

21´00 h. CREMÀ FALLA INFANTIL

22´30 h. SOPAR al casal

00´00 h. CREMÀ FALLA GRAN

Sandra
Maria

Acomiadament

Benvolguts fallers i falleres, amb molta tristesa hem d'acomiadar-nos d'aquest any, el que ha sigut per a nosaltres el millor exercici faller de les nostres vides.

Com no, donar-vos les gràcies a vosaltres, a eixa gran comissió que ens heu seguit des del primer fins a l'últim dia.

Agrair-vos tot el suport prestat i els moments inoblidables que hem passat.

Des del dia que vam ser proclamades Falleres Majors i President Infantil heu estat pendents de nosaltres i procurant que res ens faltara, sentint-nos així molt arropats allà on anàrem.

I es per això i per moltes coses més, pel que ens sentim molt orgullosos d'haver sigut els màxims representants de la comissió del passat exercici. Moltes gràcies a tota la comissió.

Sandra Diego i Torres
Marc Barberà i Cerdà
Maria Ferrer i Pascual

Espill d'aigua
Cap de cel.
Indomable, rebel i desobedient.
Bellesa fugaç, bust etern.

COL·LABORADORS

SANCHIS
bicicletes

Cumplimos 30 años y como siempre
estamos ofreciendo el mejor servicio
y asesoramiento personalizado.

Cuidamos de tu bicicleta.
Reparamos en 24 horas.

Servicio Bio-Mecánica
y Preparador Físico

Financiación sin intereses.

TIENDA ON LINE www.bicicletassanchis.es

Xàtiva • Pol. Ind. C Nave 10 Braçal del Roncador
Tlf: 96 228 71 23

Valencia • Avenida Campanar, 94
Tlf: 96 193 44 82

Email: info@bicicletassanchis.com

www.bicicletassanchis.com

B H T
ingenieros
building & home
technologies

Consiga la APP para su negocio desde 350€

Asesoramiento
Diseño
Publicación
Notificaciones
Actualizaciones

Compatible con:
Android, IOS, Windows Phone, HTML5.

La APP se actualiza periódicamente con las últimas **novedades de su negocio.**

Permite el envío de **promociones** a sus clientes.

Manténga a sus clientes siempre informados.

(+34) 96 629 57 11
info@bhtingenieros.com
www.bhtingenieros.com

El rincón de
Grana
El auténtico bar granaino
¿TAPEAMOS?
ELIGE TÚ TAPA CON CADA RONDA DE BEBIDA
C / SALVADOR ÚBEDA,2 / 46800, XÁTIVA (VALENCIA)
TEL 96 2 28 81 73

La Buena Carne

Desde 1.982

BELEN
DECOR
Cortinas y decoración

BELENDECOR Cortinas y decoración

Facebook: Belén López Medina.
C/ La Cruz, nº 25 - L'Alcúdia de Crespins - Tel. 677 340 727

SDIVSD TDTTΦΦ
En Xativa, Valencia
& Gijón
Sergio SanSa
citas al : 637771727
@sergisansa

SUPER
JUGUETE
Av. Almaig, 36 - ONTINYENT - 96 238 15 32 • C/ La Reina, 28 - XÀTIVA - 96 114 82 24
www.juguetescolumpios.com
juguetescolumpios@gmail.com
Superjuguete Ontinyent y Xàtiva

CONSTRUCCIONES

y

REFORMAS

JOSE

Albañilería
Electricidad
Fontanería
Escayola
Tabiquería
Alicatado

Telf. 607 416 885
616 673 879

josechato46@hotmail.com

Loterías y Apuestas del Estado
ADMON LOTERIAS Nº 5
C/ CAMI DOS MOLINS,6
TEL/FAX 962271619 administracion@loteria5xativa.es
C.P. 46800 XATIVA
LOS FEOS TAMBIEN TOCAN.
JUEGA CONNOSOTROS TUSUERTE ESTA

CAIXA Ontinyent
tots tenim un motiu
OBRA SOCIAL
CAIXA Ontinyent
Obra Social Caixa de Ontinyent
treballa pel benestar de les nostres comarques

RECREATIVOS SÆTABIS

Académico Maravall, 9 y 11 • 46800 XÀTIVA
Tels. 962 27 52 03 • Fax 962 27 52 05
www.recreativossaetabis.com

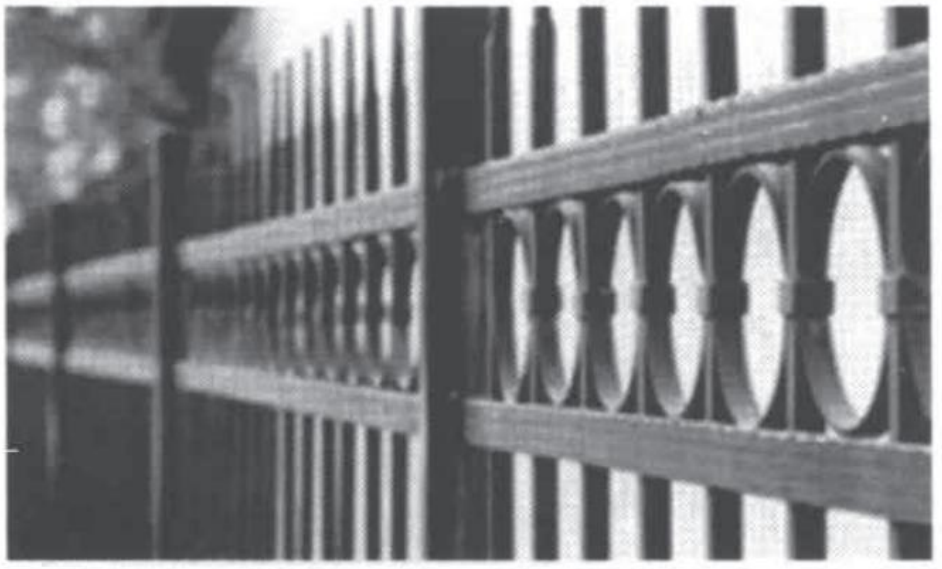
R-1269/03

Angela®

Alimentos Básicos Congelados

ANNA

Rafael Julbe García

TALLER DE CARPINTERÍA METÁLICA EN GENERAL

C/. Reina, 54 - Tel. 96 227 01 95
Móviles 669 863 836 - 650 393 247
e-mail: carlos85xtv@gmail.com
46800 XÀTIVA (Valencia)

PAPER PLEGAT

INDÚSTRIA GRÀFICA - **IMPREMTA**

amb les falles

Telèfon 96 228 01 27 • Apartat de correus 343 • Correu electrònic: pedidos@paperplegat.com • 46800 Xàtiva

Tele-Xàtiva

¿BUSCAS CALIDAD & PRECIO?

MUEBLES DE COCINA

VENTA, INSTALACION Y REPARACION DE:
LED`S - LCD`S - PLASMAS - TV`S - BLURAYS
DVD - EQUIPOS DE SONIDO - FRIGORIFICOS
CONGELADORES - LAVADORAS - SECADORAS
LAVAVAJILLAS - ENCIMERAS - HORNOS
COCINAS - MICROONDAS - ESTUFAS
VENTILADORES - AIRE ACONDICIONADO
BATIDORAS - PLANCHAS - EXPRIMIDORES
MENAJE HOGAR - ANTENAS INDIVIDUALES Y
COLECTIVAS - PARABOLICAS - LISTA DE BODA

ELECTRODOMESTICOS

Plaça de la Bassa, 34 Tel. 96 227 36 19 46800 XÀTIVA

llaollao.
NATURAL
FROZEN YOGURT
www.llaollaoweb.com
Be Fallas
LLAOLLAO XÁTIVA
Bajada de la Estación, 1A

NUESTRA PIZZA AL HORNO DE LEÑA

Pizzeria Socarratto

Reina, 30 - Xàtiva

96 204 72 34

Servicio a Domicilio

PARA LLEVAR

Escanea el código y disfruta en casa de la mejor pizza al horno de leña

PELUQUERIA Y ESTETICA CANINA
ESPECIALIZADA

-corte a tijera y a maquina
-mantenimiento de mantos
-preparacion para exposiciones
-stripping
-desparasitacion externa
-tratamientos dermocosmeticos
seborrea,dermatitis,alergia,etc.

C/ cami de dos molins 12 xativa

SAETABIS

AUTOESCUELA SAETABIS

TU CARNET EN TIEMPO RECORD
CURSOS INTENSIVOS, CURSOS CAP, CURSOS CARRETILLERO
CURSOS PERMISO A SIN EXAMENES
VEN E INFORMATE SIN COMPROMISO EN

ESCULTOR ESTEVE, 14 BAJO (XÀTIVA)
CANONGE LLOPIS (GENOVÉS)
TELF: 96 227 56 63 - 653 953 882
WWW.AUTOESCUELASAETABIS.COM

baut

Pintura Técnica sobre Carrocerías y Automoción

- Chapa y pintura
- Sustitución de lunas
- Tramitación con compañias

TÜVRheinland®
CERTIFICADO

Taller de Chapa
y Pintura
2016

Válido hasta:
Diciembre 2016

www.tuv.com
ID 0000050439

Carralero
CLÍNICA DENTAL

invisalign®

La Ortodoncia Invisible
SIN BRAQUETS

c/ Reina, nº 67 - XÀTIVA - Tel.: 96 227 13 75
www.dentalcarralero.com / www.ortodonciainvisiblevalencia.net

mosset
mediterrani

www.mossetmediterrani.com

menjar per a emportar

XÀTIVA
C/. Ausiás March, 11
Tel. 96 227 61 12

CARCAIXENT
C/. Alacant, 1
Tel. 96 107 68 96

XÀTIVA
C/. República
Argentina, 15
Tel. 96 228 06 18

ALZIRA
Avinguda
Sants Patrons, 13
Tel. 96 201 88 98

FUEGOS ARTIFICIALES

PIROTECNIA TURIS

Real de Montroy (Valencia)

DELEGACIÓN EN CANALS

VICENTE ARGENT CLIMENT

C/ Raimundo de P. Sarrió, 4, 1º, 1ª

Tel. 667 704 348

Luis Viñes Benlloch

Peritaciones y Valoraciones

C/ Sarriers, 6 - Bajo · 46800 Xàtiva (Valencia) Telf. 96 228 09 02 · Fax. 96 227 79 21

lvinesbenlloch@gmail.com www.peritacionesvines.com

Peritos Tasadores en Siniestros de Automoviles

Damos servicio de Peritación a Entidades Aseguradoras, así como a clientes particulares que requieren de nuestros servicios, tratando de ajustar al máximo las reparaciones de su vehículo.

Para ello contamos con las principales plataformas de valoración de daños existentes en el mercado hoy en día (Audatex, GTEstimate...)

Peritos Tasadores Averías Mecánicas

En nuestro despacho contamos con personal cualificado para la elaboración y reclamación técnica de todo tipo de averías mecánicas.

Para ello contamos con un Técnico superior de Automoción con experiencia necesaria cualificada para el cometido de dichas funciones.

Peritos Tasadores en Riesgos Patrimoniales (IRD)

Damos servicio, tanto a Entidades Aseguradoras como a Particulares, de cualquier tipo de siniestro en hogar, comercio, PYMES y comunidades.

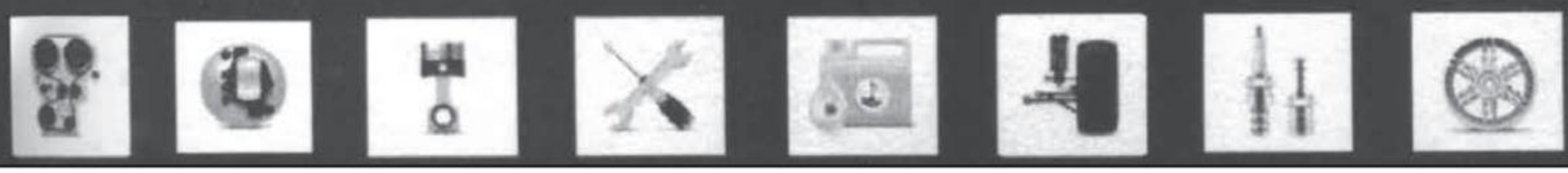
Facilitamos con máxima prontitud el alcance de los daños, reservas de los mismos, así como las circunstancias del siniestro.

96 228 09 02 **649 721 854** andresvinesperitaciones@hotmail.com

Andres Viñes Mas

Técnico Superior en Automoción

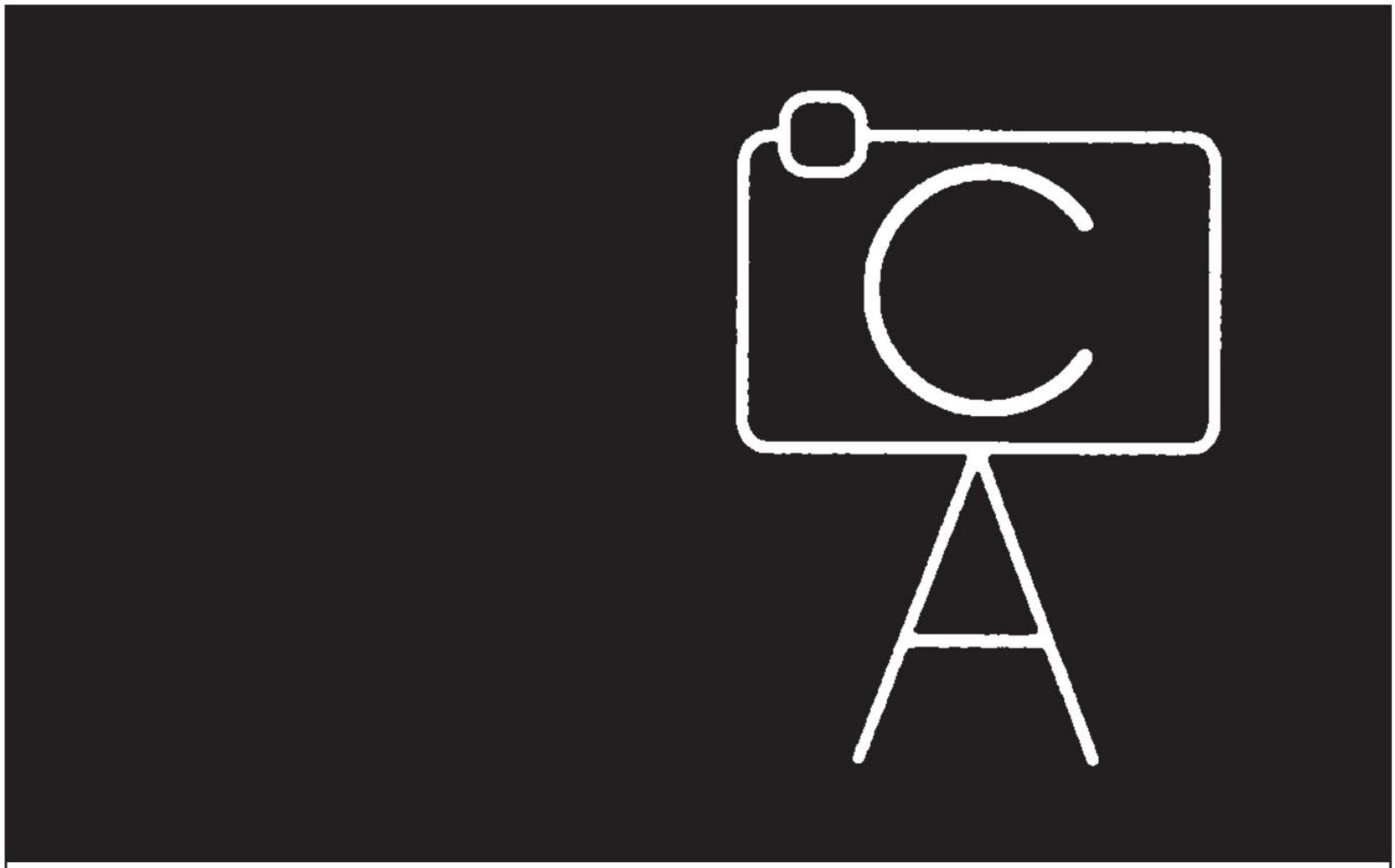

Marquez

www.marquezpastissers.com

L'ALCÚDIA DE CRESPINS - CANALS -XÀTIVA

Alberto Cabanes

Videógrafo/ Editor/ VFX

alberto@albertocabanes.com
www.albertocabanes.com
+34 650 14 26 60

**Pensa en un acte important…
de segur que l'has d'acompanyar amb flors.**

José

flors i decoració

Mòbils
687 401 244
690 267 245

Carrer Trobat 7
Tel. 96 228 17 53
46800 XÀTIVA

Centres i Rams Naturals
Arreglos Funeraris (Corones)
Decoració de Bodes
Rams de Novia
Tocats i Diademes

Servei a Domicili i Interflora

LLEPOLIES XÀTIVA

llepolies - caramels - regolets - pipes - roses

Se preparan bolsitas para cumpleaños y se recogen encargos para bodas, bautizos y comuniones

C/ Reina, 5
Xàtiva (València)
Mòbil 674 71 65 20

HORARI
Dilluns a dissabte
de 8:30 a 13:30 i de 16:30 a 21 h.
Diumenges i festius
de 10 a 14 h. i de 17 a 21 h.

BAR RESTAURANTE

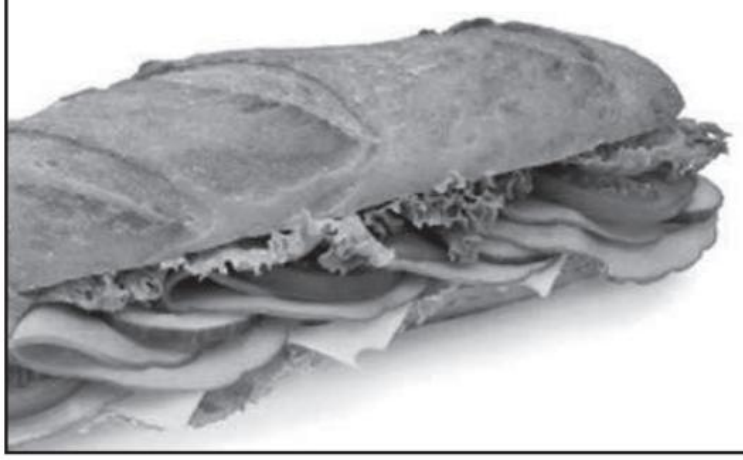
AVENIDA

Avda. Constitución, 3
46269 TOUS (Valencia)

BAR RESTAURANTE

Bon Profit

Nieves Anaya Bataller

Sequia Real del Xúquer, 53
Tel. 96 244 50 10
46260 ALBERIC (Valencia)

MB

MARTA BONET

PELUQUERÍA

C/ Compositor J. Lammez, 3, bajo
46800 Xàtiva (Valencia)
Tel. 96 105 91 58 - 656 396 882

Marta Bonet Peluqueria
@peluqueriamartab

XÀTIVA TOURS

CV-m657-V

Camí Dos Molins, 10 · 46800 Xàtiva (Valencia)
Tel.: 601 136 966 - 962 287 311 / Fax: 962 283 42
xativatours@xativatours.com

ASM®

transporte urgente

ESTÉS DONDE ESTÉS

asm.509@asmred.es | Tel. 960 705 043

Atmósfera Sport

ALZIRA
CARREFOUR, LOCAL 3

XÀTIVA
C/ ABÚ MASAIFA, 29

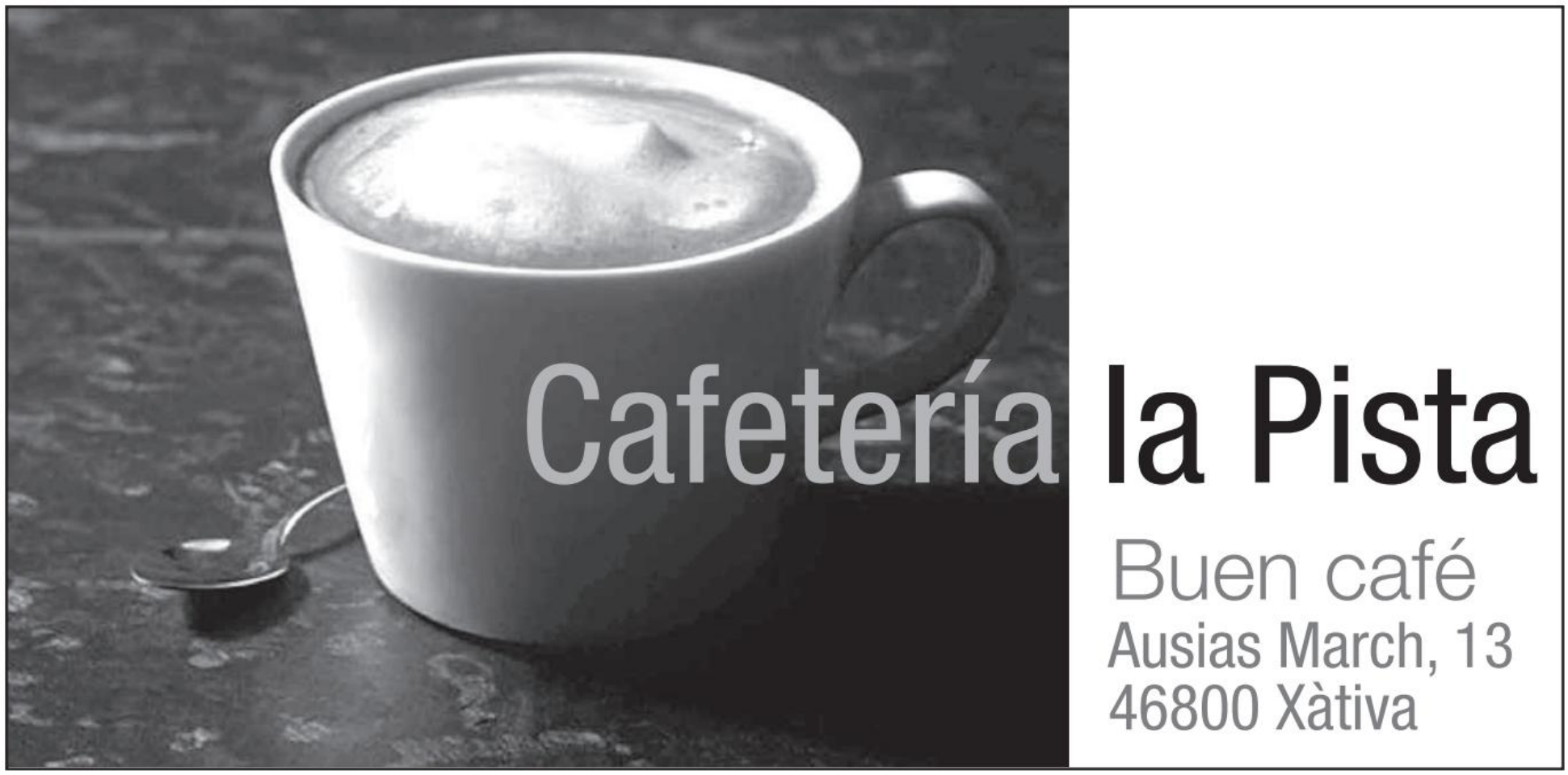
- Ramos de novia
- Flor natural
- Flor seca
- Servicio a domicilio
- Flor artificial
- Arreglos iglesia
- Accesorios
- Plantas
- Decoración interior
- Tocados

C./ Abu Masaifa, 14 Bajo
Tel. y Fax: 96 228 18 98 · XÀTIVA

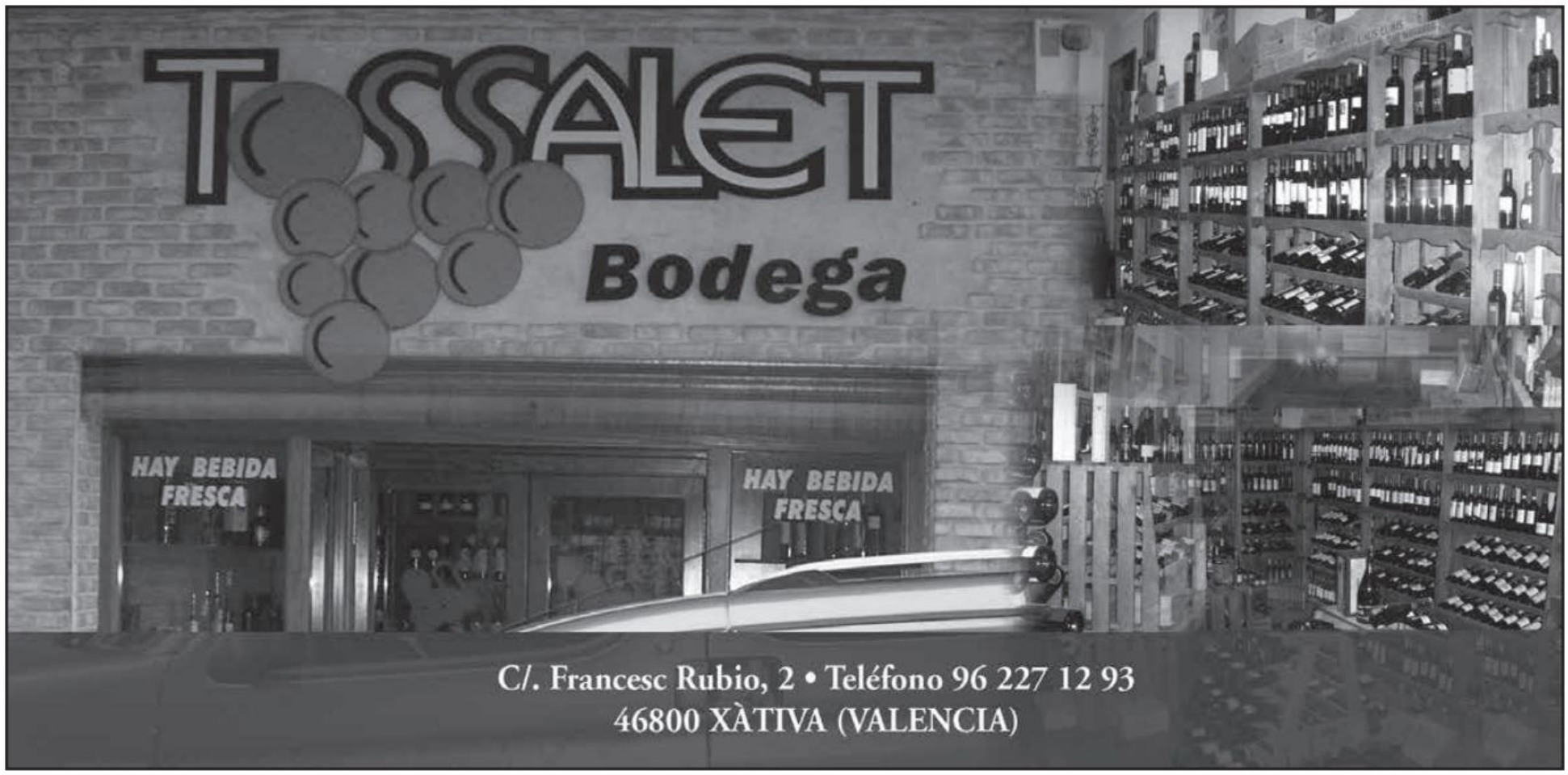
BAR CAFETERÍA DOMINIC

ESPECIALIDAD EN TAPAS Y BOCADILLOS
ALMUERZOS POPULARES

C/ Miguel Hernández Xàtiva · 667 823 682

Cafetería la Pista
Buen café
Ausias March, 13
46800 Xàtiva

BAR RTE
EL RETORNO
EL RETORNO
BAR - RESTAURANTE
Portal de la Granja, 5
XÀTIVA
Tels 96 228 42 48

TOSSALET
Bodega
HAY BEBIDA FRESCA
HAY BEBIDA FRESCA
C/. Francesc Rubio, 2 • Teléfono 96 227 12 93
46800 XÀTIVA (VALENCIA)

Brodats
Alicia
BANDAS FALLERA
CORBATINES
BORDADOS PUBLICITARIOS
ESTAMPACIÓN Y VINILO
Tels. 677 455 076
617 709 201
Plaça Mercat, 18 - XÀTIVA 46800

Carra's&Co

FOOD & DRINK

C/Botigues nº2 - Plaça del Mercat
XÀTIVA - Telf. 605584412

CHUCHES

GOLOSINAS - FRUTOS SECOS - ACEITUNAS

PAN RECIÉN HECHO, CONOS, BOLSITAS Y CAJAS DISNEY
PARA CUMPLEAÑOS, BODAS Y BAUTIZOS

C/ Camí Dos Moins, 10
XÀTIVA (Valencia)
Móv: 669 973 752

En Fallas, artículos pirotécnicos

Col·laboració Anònima

formatxativa
formación para el empleo

CURSOS SUBVENCIONADOS 100%:
FORMACIÓN PROFESIONAL PARA EL EMPLEO
RAMA ADMINISTRATIVA Y SANITARIA.

CURSOS BONIFICADOS PARA TRABAJADORES:
CONTAPLUS-NOMINAPLUS-FACTURAPLUS...
FORMADOR DE FORMADORES

C / Reina, 48 bajo 2E • 46800 Xàtiva (Valencia)
Tel. 96 228 30 34 / Fax 96 204 81 29
info@formatxativa.com
www.formatxativa.com

Forn i Pastisseria

ortíz

C/ Alameda Jaume I - Tel. 96 227 46 00
C/ Vicente Boix, 8 - Tel. 96 228 39 41
C/ Diputado Villanueva, 11 - Tel/Fax 96 227 51 36
C/ Abu Masaifa, 12 - Tel. 96 227 55 88

46800 XÀTIVA

García Decoració

Jorge García Rico

Avda. Ausias March, 1 - Bajo
46800 **XÀTIVA** (Valencia)
Tel./Fax: 96 227 46 84
Móvil: 722 277 842
garciadecor@outlook.com

mecánica chapa pintura
GRUPO SETAMOTOR

Pol. Ind. C - C/ Brançal del Roncador, parcela 22A
Tel.: 656 83 96 39
gruposetamotor@hotmail.com
46800 XÀTIVA (Valencia)

PANADERIA Y BOLLERIA
MANOLITA
C/. Argentería, 40 - Tel. 96 227 05 68
XATIVA
[Valencia]

Forn
Sant Pere

especialitat en pa de llenya, mones i
cassoles d'**Arròs al Forn**

Plaça Sant Pere, 5
XÀTIVA 46800 (**València**)

Nina: **637 011 595**
Forn: **96 227 75 59**

Iron Temple CYM

PREPARADOR FISICO Y NUTRICIONISTA
Tel: 679 08 10 17

FACEBOOK - cebormo@hotmail.com

César Borja Mollá

- Campeon de España de culturismo.
- Competidor internacional de culturismo.

ROSA
ramos
perruqueria
estIL Jove

Tel. 618 771 122
c/. La Reina, 48 bajo - **XÀTIVA**

Siguenos en

JOYERÍAS
Pérez Micó

Hijos de Juan Martínez Pérez

Carlos Sarthou, 1 - Tel. 96 227 47 32
Porta Sant Francesc, 9 - Tel. 96 227 40 90

46800 XÀTIVA
(Valencia)

LA TENDA DE L'ESTUDIANT

Material escolar
Llibres de text
Fotocòpies
Regals

Fem llistes de comunió

Academic Maravall, 12 · Abu Masaifa · XATIVA
Tels. 96 228 32 36 / 96 228 17 38 · info2papeleriatl.com
estem al facebook

ferrando S.L.

Lacat i decoració de la Fusta

Tel. 962 28 02 51
Carretera Genovés, s/n • XÀTIVA

Laura Serra

clínica veterinària

C/Ausiàs March n.2 - 46800 Xàtiva
Tel. 600 370 941 / 96 204 77 27
laurikia33@gmail.com
facebook.com/veterinarialauraserra

L'ESPLAI

CAFÉ, PA i DOLÇOS

Avinguda d'Ausiàs March, 7
46800 Xàtiva (València)
Tel. **669 464 414**

mamylove

Tu tienda especializada en el cuidado de las mujeres embarazadas.

- Ecografía emocional
- Consejos profesionales
- Productos personalizados
- Regalos para recién nacidos
- Servicios para mamás
- y mucho más…

963 211 303 / 645 39 63 98

info@mamylove.com
www.mamylove.com
C/Abú Masaifa nº 5, Xàtiva

MARIA JOSE PELUQUEROS

C/. Abú Masaifa, 18 Bajo
tel. 96 227 02 16
46800 XÀTIVA (València)

info@mariajosepeluqueros.com
www.mariajosepeluqueros.com

Mariajose Peluqueros

Mariajose_pelu

CENTRO
Servef
Servici Valencià d'Ocupació i Formació

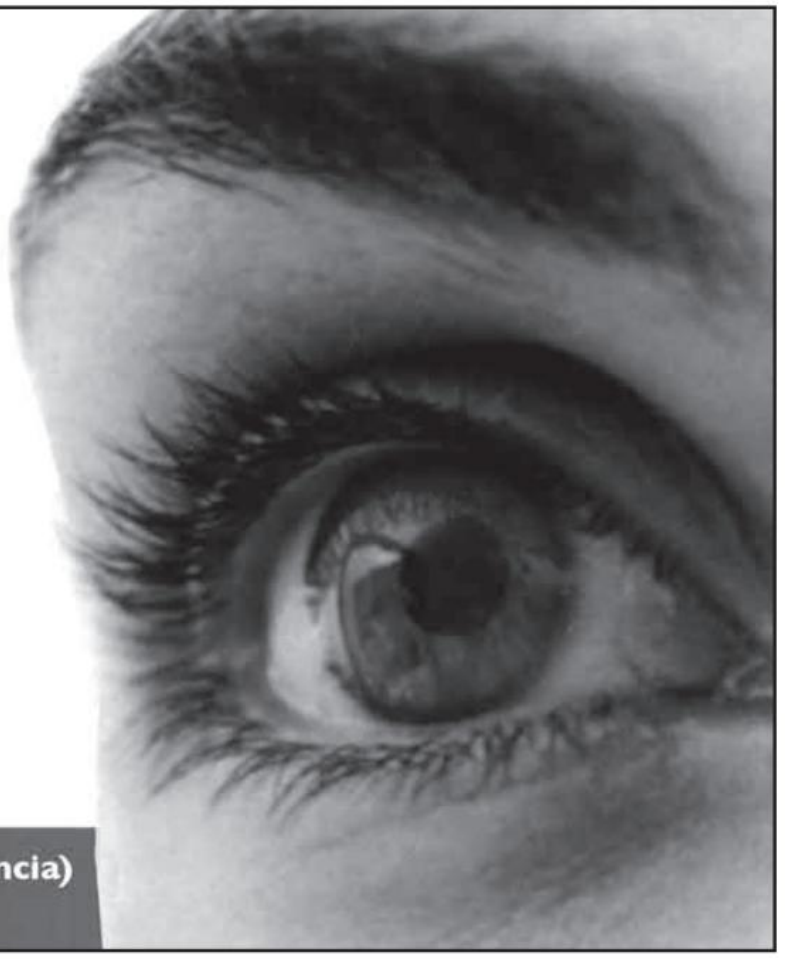
NURBE Formación Autoescuela

C/ Abu Masaifa, 18 bajo 46800 Xàtiva - 96 227 37 98 · 656 28 38 18
nurbeformacion@gmail.com · www.nurbeformacion.com · www.nurbeautoescuela.es

ÓPTICA MESEGUER

MIRA POR TUS OJOS

Síguenos en:

C/ Comte d'Urgell, 5 · Tlf. 962 276 017 · 46800 · XÀTIVA(Valencia)
info@opticameseguer.com · www.opticameseguer.com

CALIDAD Y SERVICIO
carnes frescas
productos elaborados

carnisseria-PACO-xarcuteria

F. Sisternes Morales- Reyes Mira Gil

C/ Abú Masaifa, 8B
Tel. 96 228 01 70
Móvil 615 092 947

PAPYREY®

AGENTES COMERCIALES

Tallers Serrano

Reparació General de l'Automòbil Multimarca

C/ Pintor Perales, 5
46800 Xàtiva

Tel.: 96 228 22 63
Mòbil: 607 82 82 87
tallerserranosc@gmail.com

TAPEO BAR

C/PROF. SANCHIS GUARNER, 2 - 46800 - XATIVA - TEL: 962 049 844

rytmus

Academia

MÚSICA, DANZA Y TEATRO

www.rytmus.es

c/ Bisbes, 4 Xàtiva **Tel: 96 228 71 27**

TALLERES ROUTE 46

Salvador
Grimaltos
Monzó

talleresruta46@gmail.com

618 445 055

962 272 866

Ronda Sequía Vila Poligono F

Soler
sistemes de protecció solar interior i exterior

Toldos
Persianes
Estors
Tapissats
Finestres

C/ Abú Masaifa, 12
Tel./Fax 96 227 00 97 - Mòbil 661 44 05 60
46800 XÀTIVA (Valencia)
www.solersol.com
contacto@solersol.com

Mari carmen lleca
FOTODEPILACIÓN

C/ Abú Masaifa, 15 - Xàtiva
96 070 56 63 637 29 28 13
maricarmenllueca@hotmail.com

Lidia Marco

Camí Dos Molins, 5 46800 Xàtiva
Tel. 96 227 38 42
Lidia Marco

MARIA BONICA

TODO EN MODA
PARA MUJER
TALLAS DE LA 46 A LA 72

PADRE CLARET, 9
XÀTIVA (VALENCIA)
TEL: 96 228 19 07
678690 812
www.facebook.com/mariabonicaxativa

AMICS

Centre Veterinari

Xavier Pérez Sanchis

Col. n.º 1527

C/ Duc de Calàbria, 1 baix
46800 XÀTIVA
Tels. 96 227 22 47 - 680 209 056
cvamics@gmail.com
www.cvamics.es

HORARI
MATINS: De 10h. a 13:30h. (Dimarts matí tancat)
VESPRADES: De 5h. a 8:30h.
DISSABTE: De 11h. a 13:30h.

EPI

ESTILISTES

C/ Miguel Hernandez, 1, bajo
46800 · Xàtiva (València)
Telf. 96 228 17 14

· Peluquería
· Estética
· Extensiones
· Alisado queratina 97 €
· Depilación laser diodo
- Cuerpo completo hombre 90 €
- Cuerpo completo mujer 80 €
· Esmaltado semipermamente 15 €

Más promociones en facebook
Carnet Jove 10% descuento
Parking gratuito para clientes
(Polp Blau en Abu Masaifa)

DESAYUNOS ALMUERZOS

BAR & BOCATERIA

TU LAY

Wi Fi CANAL+ HD Liga

C/ OBISPOS, 2 XATIVA

· FUTBOL · BOCADILLOS · ABIERTO DESDE LAS 05:00H · CERVEZAS DE PRIMERA CALIDAD ·

LA TIRA
MOLDURES

GALERIA D'ART

ENMARCACIONES
EXPOSICIONES
PERMANENTES

ww.galerialatira.com

C/Bisbes, 3 - Tel. 96 227 75 00
46800 XÀTIVA (Valencia)

ESPAI PATROCINAT PER

ABUADICTES

